REALITATEA ilustrata

ANUL VI. Nr. 258
7 IANUARIE 1932

ZÂNA NĂMETILOR (artista Anita Page)

Mici tragedii

ADESEA la întretăieri de străzi și mai ales prin diferite localuri ți se prezintă indivizi oferindu-ți obiecte, în prețul veritabil al costului. Privirile lor te învălue într'o plasă de discreție, trezindu-ți bănuiala că cine știe ce nevoi ascunse i-au împins la umila treaptă de negustori ambulanți, cu gulerul curat și fața proaspăt rasă. Mâinile albe, îngrijite, le socotești ale unuia dintre miile de funcționari rămași fără nici un căpătâi, de pe urma tristei situații financiare a atâtor întreprinderi de vază.

Povestea unuia dintre aceștia vreau s'o dau la lumină, mărunt studiu de psihologie, care-ar putea să servească multora și mai ales ne-ar îndemna să nu dăm sentințe cu prea mare ușurință.

Cei doi frați din str. T... trăiau în bună înțelegere... Sora purta în timpul zilei grija gospodăriei, rezervându-și orele de seară vechii ei meserii: prostituția clandestină. Băiatul era vânzător la o importantă casă de editură și papetărie.

Cu tot controlul care se făcea personalului la plecare, omul nostru avea dibăcia să aducă acasă, zilnic, câteva zeci de plicuri, de cea mai bună calitate, marfă pe care o desfăcea în fiecare Duminecă, aducând casei un venit în plus.

Fără îndoială că autorul moral era femeea. Il stăpânia prin vârstă și mai ales prin alura de „doamnă", pe care i-o dădeau vestmintele, cu oarecare pretenție de eleganță. Serile, desigur, că din pragul micului lor apartament îi va fi cerut, măcar cu privirile, vești asupra achizițiilor.

— „Lasă că au destul stăpânii... era mica portiță de consolare în fața vocii conștiinței.

Și viața se scurgea calmă, îmbelșugată, aidoma unui cămin, în care soții sunt harnici și înțelegători.

Intr'o Duminică, tânărul și-a luat ca de obicei servieta, a tixit-o cu plicuri și s'a îndreptat spre cazărmile dela Cotroceni. Printre soldați putea nădăjdui la o desfacere grabnică. Câți din ei nu vor să scrie iubitei, pe o hârtie de culoarea cerului, cu marginile aurite?

Tocmai își desfăcea marfa printre soldații strânși ca la bâlci, când din spate, mâini cunoscute îi prind umerii și-l țintuesc locului. Erau doi colegi de breaslă, veniți la regiment în ziua aceia, în vizită la cunoștințe.

Servieta i-a fost smulsă.

— „Va să zică ți-ai mai făcut și un alt câștig, pe lângă leafă? Din venitul lui ai să trăești de acum înainte, pentrucă de serviciu să știi că te-ai „ras", măgarule!

Băiatul începu să plângă. Cu toate rugămințile, corpul delict nu-i fu înapoiat. Incepu cu ei târguiala, promițându-le o sumă de bani. Era prea mică și ei respinseră propunerea.

— „Dacă dai șase mii de lei, ești salvat!"

Ochii celor doi râdeau, muiați în batjocură și cruzime.

— „De unde să scot eu atâția bani, fraților?"

— „Lasă c'ai făcut negoț bun cu marfă de furat!"

S'a întors acasă disperat. Ultima lețcae a fost scotocită și adunată, pentru a împlini suma de două mii de lei.

A doua zi nici n'a apărut la serviciu. Doar sora a așteptat în stradă pe cei doi, dându-și toate silințele să-i induplece. Au ajuns la învoială, ca, în aceiaș seară, să primească o parte din banii pretinși.

Sdrobiți de disperare cei doi au așteptat venirea nopții. Când au ajuns la destinație, i-a izbit apariția unei mașini, pornită tocmai atunci din dreptul locuinței cu pricina, și care trebue să fi adus acolo oaspeți... Au intrat într'un gang, au străbătut o săliță, și au bătut la ultima ușă din fund. Li s'a deschis în grabă, fiind primiți cu strigăte de bucurie.

— „Ați adus banii?"

— „Am adus..."

— „Bravo, dați-i încoa..."

N'au trecut decât câteva secunde dela săvârșirea gestului și de la primirea genții cu plicuri că un inspector de poliție și doi agenți și-au și făcut apariția.

Văzându-se demascat, delicventul și-a mărturisit vina.

La început a sustras pentru nevoile casei, după aceea pentru mici cadouri, iar mai apoi din obicinuință.

Dat în judecată de către casa de editură, a avut norocul unui termen lung.

Imediat a și pornit după o slujbă.

Dar zilele, săptămânile, lunile, s'au scurs și postul căutat nu s'a ivit nicăeri.

In casă totul era pe sponci.

Sora acum își schimbase firea. De câte ori dădea cu ochii de el, în timpul zilei, îl muștruluia, împingându-l să plece în căutarea muncii. Deprimarea începu să-l cuprindă. In locul dorului puternic de viață de altădată, se încuibă în ființa lui treptat, treptat, ideea sinuciderii. Era un gând, oarecum plăcut, in care legănându-se, isbutia să îndepărteze momentan chinul prezentului. Dar gestul final nu știa nici el dece nu îndrăznea să-l pună în aplicare.

In ajunul sărbătorilor cearta între cei doi frați a izbucnit din nou. Ea i-a spus răspicat: Că nu poate ține un trântor, pânăla capătul vieții. Să plece!

— „Unde?"

— „In lumea largă, unde trăesc atâția fără nici un rost".

Apoi a încuiat încăperile și l-a lăsat în bucătărioara strîmtă, cu un mic braț de lemne lângă sobă.

Două zile băiatul a dormit cu capul sprijinit de masă. Doar vizitele pe la vecini îi mai potoliau foamea.

Intr'a treia zi, a căutat un capăt de funie, și-a făcut un laț și l-a agățat de cârligul tavanului. S'a urcat pe masă și când a socotit că și-a potrivit bine funia în jurul gâtului, a împins masa cu putere.

Izbitura a fost destul de dureroasă. A rămas câteva clipe locului tremurând de spaimă și privind cu neîncredere la capătul de frânghie rupt.

* * *

Am stat cu el de vorbă nu mult după întâmplarea aceasta. Privia buimac în jur, silindu-se să prindă din firul gândurilor:

— „Mi-am distrus viața dintr'o prostie..." mărturisi el. „Luam din marfa stăpânilor, așa din obicinuință. Altceva nu m'aș fi simțit ispitit să iau decât plicuri. Era un gând nenorocit, care mă târa. Astăzi poți să-mi pui milioane lângă mine și nu m'aș mai atinge de nimic..."

. . . .

Gesturile mici, cu substrat inconștient, dau mai întotdeauna naștere la evenimente surprinzătoare, cu final tragic.

MARGARETA NICOL...

POPOARELE creştine şi-au apropiat obiceiuri, rituri şi chiar nebunii, pe cari cu drept cuvânt le poate revendica numai păgânismul.

Carnavalul european nu este decât o urmă degenerată şi contrafăcută a serbărilor păgâne, a baccanalelor, a lupercalelor şi a saturnalelor. Anticii nu-şi celebrau serbările fără orgii, dansuri şi deghizări. De atunci şi până astăzi numai costumele au evoluat. Licenţa moravurilor a rămas însă aceiaş. Pentru a celebra misterele lui Bacchus, baccantele, preotesele acestui zeu al vinului, alergau pe străzi aproape goale, acoperite numai cu o piele de tigru, încinse cu o cingătoare din viţă şi foi, restul corpului gol, părul despletit, prins într'o ghirlandă de frunze de viţă. Unele cu o torţă în mână, altele cu chiorchini de struguri înfăşurate în corzi de viţă, agitând cupe de lut, dansând nebuneşte, ţipând înfricoşător, exclamau în plină surescitare lubrică: „Io, Bacche!" Strigătele confuze se amestecau cu sunetele tamburinelor, ale ţimbalelor şi trompetelor. Baccantele erau urmărite de o trupă de nimfe şi-un cortegiu numeros de bărbaţi, deghizaţi în satiri, în sileni, unii mergând pe jos, alţii călare pe măgari, toţi având atitudinea oamenilor turmentaţi, trăgând după sine ţapi negri împodobiţi cu ghirlande, care urmau să fie sacrificaţi zeului. In acest fel înţelegeau anticii să aducă prinosul lor de mulţumire zeului, serbare care în cele mai multe cazuri sfârşia cu o orgie monstruoasă.

Analogia acestor travestiri, cu mascaradele carnavalului, este evidentă; ceeace formează însă o curiozitate, e faptul că în ciuda tuturor excomunicărilor bisericei creştine, care a interzis imitaţia vechilor culturi păgâne, acestea s'au păstrat sub o altă formă şi continuă să fie practicate chiar în zilele noastre.

Explicaţia e simplă: omenirii i-a fost mult mai uşor să renunţe la zei şi idoli, decât la idolatrie şi la obiceiurile legate

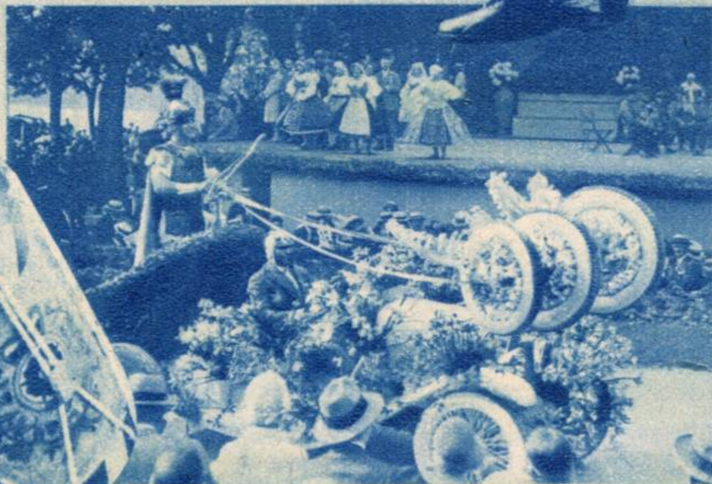

lăsate nouii lumi creştine.

La drept vorbind nu prea se ştie când a apărut ideea de mascaradă şi de deghizare grotescă. Practica din timpul carnavalului trebue considerată ca descinzând în linie dreaptă din însăşi nebunia omenească, cea fără de vârstă, din epoca imemorială când Dumnezeu a creat după chipul şi asemănarea sa pe Adam şi Eva şi a găsit de cuviinţă să trimeată un demon necinstit, deghizat în şarpe, să în-

de ea. Se pare că omul nu se poate desprinde de obiceiurile lui decât printr'un efort penibil. Şi dacă printr'un elan de raţiune asvârle cu dispreţ restul vechilor obiceiuri, revine la ele printr'un lung ocol, ajungând în cele din urmă, să nu schimbe nimic din fond, ci numai din aparenţă.

In epoca în care se părea că păgânismul fusese complet înăbuşit, sub împăraţii creştini, se găsesc încă numeroase vestigii ale moravurilor păgâne. Astfel prin secolul al IV-lea, episcopul Pacien de Barcelona constată că anul nou era serbat de creştini după moda antică, adică printr'o ceremonie numită Hennula cervula (ceremonia cerbului). Protestările şi ameninţările episcopului, blestemele sale, nu avură nici un rezultat şi păcătoşii creştini continuau să travestească în obiceiuri noi, vechile ritualuri. Oamenii se mascau, se deghizau ca şi în trecut, în animale sălbatece, alergau pe uliţi, pe câmpii, permiţându-şi fel de fel de exibiţii indecente şi practici licenţioase. Cu drept cuvânt carnavalul poate fi socotit ca unul din cele mai bizare moşteniri ale vechii civilizaţii,

cerce pe Eva cu mărul voluptății. Să te deghizezi în șarpe și să oferi un măr blestemat unei biete femei, de abia eșită din coasta bărbatului, e de fapt o farsă puțin nobilă. Se pare că fiicele Evei, s'au răsbunat la rândul lor deghizându-se în șarpe și adaptându-se atât de perfect metodelor de a devora fructul oprit.

După cum vedem, arborele binelui și al răului a fost martorul primului carnaval paradisiac. In acest mod ne putem explica dece fiecare popor, primitiv sau civilizat nu e lipsit de această nebunie care se traduce prin deghizări, mascarade și licențe morale. La Calcutta ca și la Paris, la Londra ca și la Veneția, carnavalul e în fond acelaș, îmbrăcând însă nuanțele ce caracterizează fiecare popor: ușuratec, spiritual în Franța, arzător, entuziast în Italia, monoton și trist în Anglia, greoi, senzual în Germania. In toate epocile și la toate popoarele regăsim aceste serbări. Astfel la egipteni se celebrau cu ocazia serbărilor boului Apis; la evrei sunt serbările Purimului, în memoria înfrângerii lui Aman; la greci au forma de baccanale; la romani saturnale și serbările Cibeliei; serbările nebunilor și inocenților în Evul Mediu.

In timpul lui Carol al VI-lea, din serbările nebunilor, s'a născut moda balurilor mascate, introduse chiar de regele Franței. Din cauza unui astfel de bal mascat, regele însuș și-a pierdut viața, fiind ucis într'o încăerare, în care era amestecat printre măști, deghizat ca urs.

Sub domnia lui Henric al III-lea, curtenii împreună cu regele treceau pe străzile Parisului, alergând, țipând și sărind în dansuri bizare, permițându-și toate insolențele posibile, formând procesiuni nesfârșite, numite „mascaradele vrăjitorilor".

Sub Ludovic al XIV-lea, cartierul general al carnavalului s'a mutat în str. St. Antoine, unde carele alegorice, defilau în fața Curții, personagii mitologice în dimensiuni uriașe, patronii caricaturizați ai breslelor și principalele personagii ale legendelor populare, își legănau trupurile lor uriașe confecționate din mucava și pânză de sac.

Carnavalul venețian a fost totdeauna un prilej de deslănțuire a pasiunilor amoroase și politice, unde jocurile, spectacolele, intrigile, asasinatele și conspirațiile își amestecau strigătele într'un fel de zarvă diabolică, umplând aerul de suspine, pline parcă de nostalgia unei orgii diabolice. Byron preamăria carnavalul venețian. Goethe însă pe cel roman, care oferia spectacolul unui vast incendiu, unei svâcniri perpetue de flăcări. Mulțimea cu lumini aprinse în mâini, alerga pe ulițele și prin piețele orașului, unul căutând să stingă lumina celuilalt. Jocul numit moccoli, este distracția cetățenilor din Roma prilejuindu-le veselia și nebunia ușuratecă a mascaradei. La

Buenos-Aires şi Montevideo distracţia de predilecţie în cele trei zile ale carnavalului este aceea de-a turna găleţi de apă pe trecători, de-ai stropi uepe un trotuar pe celălalt, de jos la etaj, cu stropitori, pompe, etc. Cu cât cineva e mai imprudent, căutând să se îmbrace în aceste zile mai elegant, cu atât satisfacţia concetăţenilor va fi mai mare, când va fi îmbăiat ca o paparudă. In special femeile se pasionează grozav pentru aceste lupte hidraulice.

In Spania carnavalul e serbat prin lupte de tauri şi travestiri, sub care însă gravitatea şi demnitatea castelană reuşesc totuş să apară nemascate.

In Boemia carnavalul reproduce o serie de obiceiuri şi divertismente de origină evident păgână. Astfel un obiceiu este acela ca un om să se îmbrace într'o piele de urs şi împreună cu un cortegiu întreg de femei şi bărbaţi, să colinde satul. Ei se opresc la toate casele, unde fac colectă, apoi dansează şi termină prin a ura locatarilor sănătate şi belşug. Tot în Boemia e obiceiul, ca celebrarea unei căsătorii în timpul carnavalului să fie întovărăşită de executarea unui cocoş. Ceremonialul începe prin a se intenta un proces criminal cocoşului care este în urmă condamnat, îmbrăcat cu pantaloni roşii şi scufie, şi dus la locul de execuţie cu mare pompă, muzică şi fast. După execuţie cocoşul este mâncat de comeseni.

In anumite regiuni din Germania se mai obicinueşte ca în timpul carnavalului să se înmormânteze un contrabas! Instrumentului i se rup întâi coardele şi apoi este învelit într'un linţoliu alb şi înmormântat. Intreg satul sau orăşelul în procesiune, gemând şi suspinând, conduce sarcofagul de note sforăitoare, până la lăcaşul său de veci. Acest obiceiu pare să fie însă un simbol al harpei sfărâmate, un ecou al unui adio suprem, spus tuturor cântecelor profane ale barzilor pe care poporul nu-i poate uita decât cu greutate.

Dar oare nu este obiceiul acesta şi un simbol că viaţa carnavalului se stinge încet, în crispaţii de o veselie tristă, după un trecut atât de glorios? In majoritatea ţărilor carnavalul astăzi e mai mult o glumă lugubră; bătrânul clown s'a ramolit şi e de o veselie melancolică. Adevăratul carnaval a murit! Rugaţi-vă pentru dânsul! LOTHAR

PICATURI

PUTEREA OBICEIULUI:

Vizitatorul fu condus prin toate departamentele modernului ospiciul de alienaţi. Ajungând într'o sală vastă, cu douăzeci de paturi, nu văzu ţipenie un om.

Medicul care-l conducea, îi dădu explicaţii:

— „In sala aceasta sunt internaţi şoferii nebuni".

— „Şi unde sunt ei, căci nu văd nici unul?"

— „Sunt toţi sub paturi. Controlează arcurile".

PROMPT:

Un medic, — în acelaş timp fabricant de articole farmaceutice, — aflându-se la un banchet lăuda încontinu minunatele efecte ale medicamentelor.

— „Iată, spre exemplu", tună el peste masă, „de douăzecişi cinci de ani, de când vând pilulele mele, nu s'a ridicat nici un protest, nici o plângere! Ce dovedeşte asta ?"

— „Că moriţi nu pot vorbi", răspunse un comesean.

PROBABIL:

EA. — „Aş fi curioasă să ştiu ce-a spus Eva, când i s'a comunicat că trebue să părăsească Raiul?"

EL. — „Fi liniştită! O fi făcut şi ea, ca urmaşele ei moderne, când trebue să plece în călătorie: s'a plâns că n'are ce îmbrăca".

INGERUL PAZITOR:

Mica Alice, fiica unui fermier din Statele Unite, nu vroia să doarmă singură.

— „Dece ţi-e frică? Nu şti că sus, deasupra norilor, e totdeauna cineva care veghiază asupra copiilor?"

— „Da... ştiu... Lindbergh"...

ÎNTRE ŞTIINŢĂ ŞI TRADIŢIE

Am arătat că întorcându-ne către începuturile istoriei, găsim că omul apare din negurile timpului, când scrisul nu exista încă, cu un surprinzător echipament de cunoştinţe generale asupra lumii.

Departe de a fi un ignorant, omul preistoric poseda mult mai multe noţiuni precise asupra ştiinţelor naturale, decât strămoşii noştri de-acum câteva secole.

Cine erau aceşti savanţi preistorici ai epocii de bronz sau de piatră? Cum se face că troglodiţii sculptând în pereţii cavernelor, reprezentau constelaţii şi corpi cereşti, ce nu pot fi văzuţi cu ochiul liber?

In capitolul precedent am ajuns, căutând sursa acestei lumini, până în evul mediu şi am găsit, că pe când modernii beneficiază de descoperirile ştiinţei, care a luat naştere în aceste timpuri, iar grecii şi romanii se bucurau de o abundentă lumină proectată de preistorie, în răstimpul dintre aceste două epoci, omenirea a fost ca şi oarbă. Suntem încă în punctul unde întunericul evului mediu îneacă totul în confuzie. Trebue să aflăm cauzele acestei întunecări şi să descoperim, dacă va fi cu putinţă, adevărul ştiinţific al epocilor precedente, ce se cuprinde în credinţele cu aparenţă de absurd ale timpurilor medievale.

In genere, se socoteşte perioada evului mediu de la căderea imperiului roman până la Renaştere, — cu alte cuvinte, dela sfârşitul civilizaţiei clasice, până la începutul civilizaţiei moderne. Prima parte a acestei perioade e caracterizată de o enormă migraţiune a omenirei, ce se aseamănă mult cu fenomenele seismice, care în îndepărtatul trecut geologic au schimbat aspectul globului.

Ca lava vulcanilor sau ca valurile unei mări frământate de uragan, barbarii au năvălit asupra lumii civilizate, care poseda încă o mare parte din civilizaţia antichităţii. Mulţi veniau în hoarde, ca lupii, din întunecatele păduri hercyniene, în roiuri pustiitoare ca lăcustele din deşerturile Orientului, sau se ridicau ca nişte fantome din negurile scandinave.

Omului de astăzi, care se bucură de protecţia civilizaţiei moderne, pe care ştiinţa îl pune la adăpost de teama supranaturalului, îi e cu neputinţă să-şi închipuie teroarea şi mizeria omenirii, după căderea imperiului roman.

Nimeni nu se mai îndoia că venise sfârşitul lumii. Frica domnia spiritele tuturor.

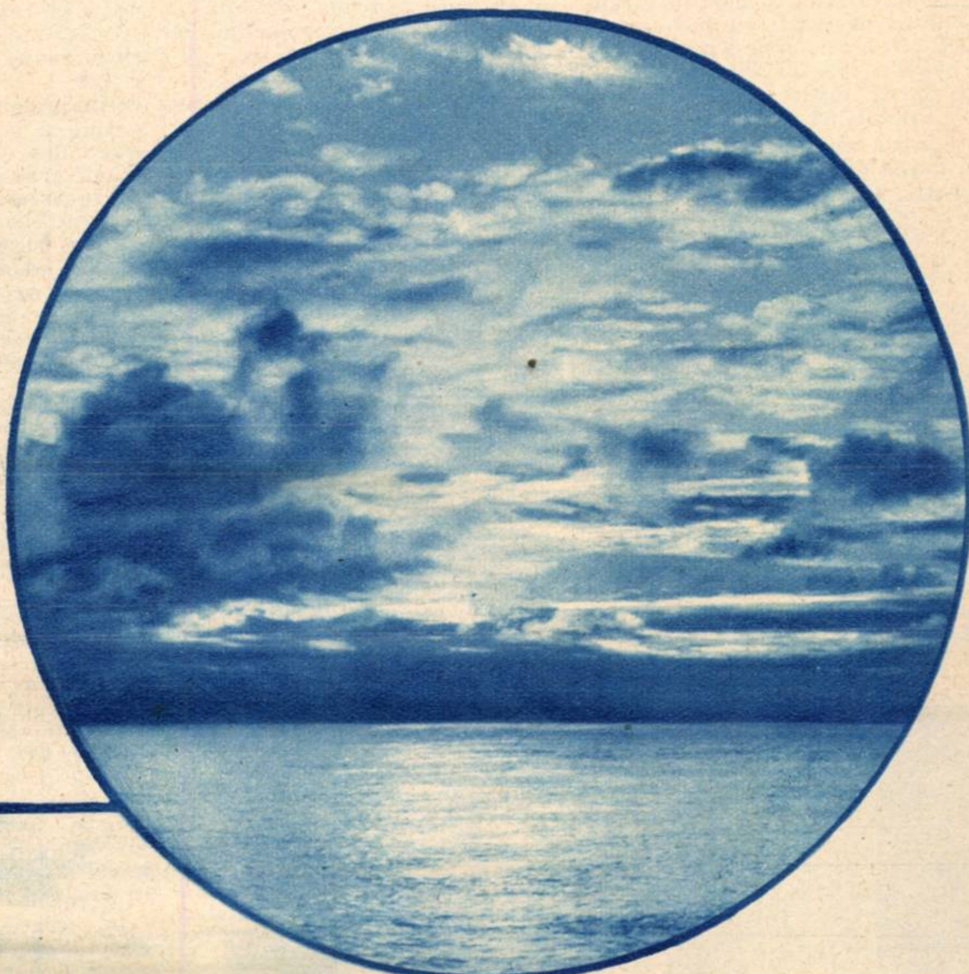
Vom aminti că aceste teribile torente omeneşti, dela începutul evului mediu, au fost provocate de accidente materiale, externe, care au luat naştere aşa cum se produce un ciclon sau o trombă marină. După trecerea furtunii, tot o cauză fizică a aruncat asupra Apusului acel văl de întuneric, a cărui proveninenţă ne interesează şi care a căzut aşa cum se lasă un nour de cenuşe, după o erupţie vulcanică. Acest giulgiu de întuneric era drojdia groazei.

Dar, ceeace se numeşte „Teroarea anului 1000" nu e singurul eveniment al acestei epoci. Cu ivirea creştinismului, o revoluţie similară frământa vechea lume păgână, când mulţi din cei cari trăiau în jurul mării Egee, auziau voci misterioase strigând *„Marele Pan e mort"*, ceeace nu însemna numai că vechii zei păgani erau pe cale de dispariţie, ci că toată natura avea să dispară cu ei.

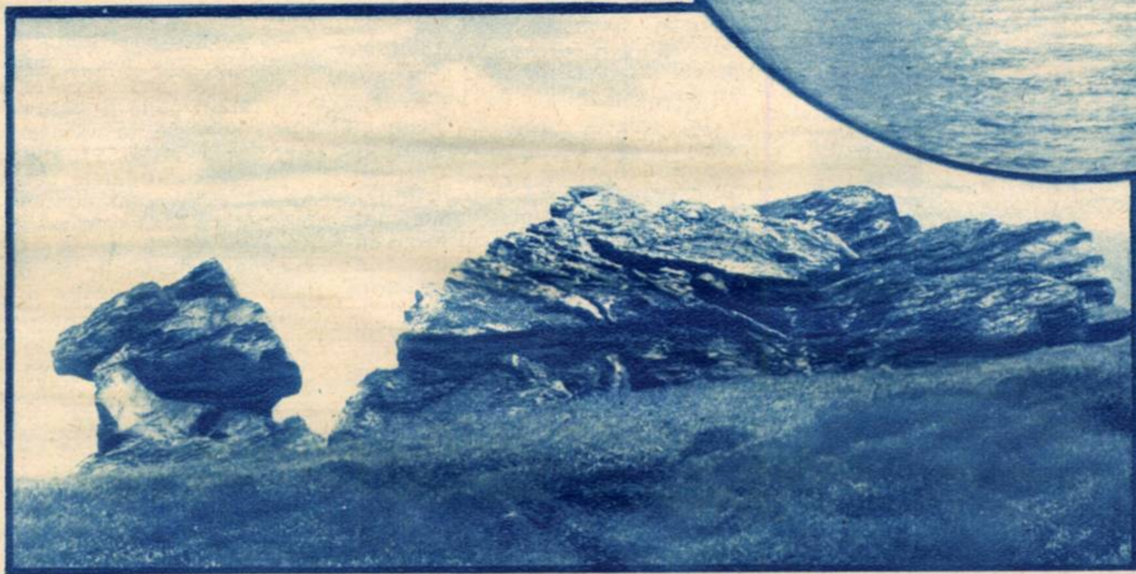
Ideea e exprimată cu cea mai mare claritate în cronicile dela începuturile erei creştine. Aproape în fiecare pagină scriitorii pomenesc de apropiatul sfârşit al lumii, de dispariţia vieţii. Unii aşteptau acest sfârşit plini de speranţe, deoarece pentru ei era doar începutul unei vieţi eterne. Dar mare parte din ceilalţi, cari mai erau încă ataşaţi de plăcerile pământeşti, îl priviau cu groază.

O epidemie similară de teroare, care a fost studiată mai ştiinţific, pentrucă e mult mai apropiată de epoca noastră, a fost „Marea Groază" care a străbătut Occidentul Europei înaintea Revoluţiei Franceze. Putem urmări evoluţia acestei groaze, aşa cum urmăreşti marşul unei armate, sau cursul unui meteor.

A luat naştere în Sud-Estul Europei, la începutul anului 1789, a intrat în Franţa prin Auvergne; a trecut prin provinciile Le Bourbonnais, Le Limousin şi Le Forez. Manifestările sale au fost peste tot aceleaşi: în sânul unei populaţii paşnice, un avertisment mi-

Dr.: *Formaţiunea norilor era în Evul-Mediu un element de superstiţie.*

Sus: *Pe tema unei stânci cioplită de intemperii, se brodau cele mai fantéziste legende.*

Jos: *Curiozităţile naturii cum e cartoful de mai jos, provocau panică şi prevestiau cele mai mari rele.*

sterios a început să circule, — venind nu se ştie de unde, — că o armată de briganzi înainta asupra lor, ucigând, arzând şi distrugând tot ce le ieşia în cale.

Cât ai clipi din ochi, alarma se întinsese în toate direcţiile. Bărbaţii luară armele iar femeile se ascunseră, baricadându-şi casele. Timp de două sau trei zile, domni cea mai groaznică teroare. Apoi se observă că nu se apropia nici un inamic şi că teama lor era neîntemeiată. Dar imediat aceleaşi scene începură să se desfăşure în provincia învecinată.

In cursul nopţii de 17 Iulie 1789, epidemia isbucnia la Paris. Clopotele de alarmă răsunară în 60 de parohii. Cetăţenii se ascunseră în beciuri. Miliţienii au fost chemaţi la arme şi puşi de strajă înaintea oraşului; curând se auziră salve de puşcă. Cavaleria fu trimisă la faţa locului, dar se află că cineva împuşcase un iepure şi că inamicii nu se iviseră încă.

Această ciudată boală produse în multe părţi ale ţării cazuri de moarte, prin rupturi cardiace şi alte consecinţe ale groazei. Cele mai neînsemnate incidente, cum ar fi o umbră sau forma ciudată a unei stânci, profilându-se noaptea pe un cer luminat de lună, făceau să isbucnească teroarea.

„Era destul” scrie marele Hippolyte Taine „ca o fată întorcându-se seara spre satul ei, să întâlnească doi bărbaţi ce nu aparţineau împrejurimilor, pentru ca întreaga comunitate să se retragă în păduri, părăsindu-şi casele”.

Epidemia se întinse în Normandia şi Bretania, se îndreptă apoi spre Dauphine, şi Alsacia, trecând în Germania. Mişcarea dispare la 5 August 1789 fără vreun motiv mai vizibil decât cel care-i determinase apariţia.

S'a dovedit că aceste ciudate accese de nebunie colectivă sunt adevărate boli ce se ivesc şi printre animale. Se pare că aceste crize erau foarte frequente în antichitate. St. Augustin descrie un astfel de fenomen în marea-i lucrare, intitulată *„Oraşul lui Dumnezeu”*.

„Cu puţin înainte de răscularea Laţiului împotriva Romei, toate animalele domestice: câinii, caii, măgarii, boii, etc., înebuniră par'că subit, îşi rupseră legăturile şi o luară la goană. Nu-şi mai recunoşteau stăpânii şi dădeau semne de furie la apropierea lor. Oamenii cari le urmăriau erau răniţi şi chiar ucişi.

Vom mai vorbi de bizarele forme pe care le luau unele din aceste panici, dar în momentul de faţă ne vom întoarce la isbucnirea din anul 1000, care a avut repercusiuni nefaste asupra întregului Occident european. Criza aceasta a apărut într'o formă cu totul originală. Era în fond o teamă pasivă, adică victimele sale în loc să încerce să scape se resemnau, aşteptând un sfârşit ce le părea inevitabil.

Un singur refugiu le mai rămânea: speranţa într'o viaţă eternă. Intregul occident fu năpădit de un val de exaltare mistică, ce depărtă omenirea de realitate. Toate eforturile celor capabili de gândire şi cari conduceau masSele, aveau de scop consolarea acelor nefericiţi, cărora existenţa pământească nu le adusese decât suferinţă, prin făgăduiala unei existenţe mai bune şi fără de sfârşit. Din această stare de lucruri a luat naştere miraculoasa mişcare, ce a determinat incomparabila rază de spiritualitate supra-omenească, radiând din noaptea de nepătruns a acelei perioade.

După şase veacuri de mizerie şi oroare, Evul mediu intră într'una din cele mai mari perioade de înflorire religioasă şi artistică, ce se întinde dealungul secolului al 11-lea, 12-lea şi al 13-lea.

Dar dacă această magnifică desvoltare a ridicat spiritul omului pe culmi nemaiatinse poate, l-a făcut nu numai să neglijeze detaliile materiale ale vieţii, dar să le şi urască. Prin ura ce nutria împotriva antichităţii păgâne şi a zeilor săi, care nu erau decât simboluri ale forţelor naturale, omul medieval de cel mai superior tip, ajunge să vadă în natură o operă a diavolului.

Cei ce făceau tentative timide de a pătrunde secretele naturii, era învinuiţi de erezie. Medicul care studia anatomia, o făcea cu riscul de a fi ars pe rug. Inţelepţii vremii susţineau că nu e nevoie să mai cercetăm structura trupurilor omeneşti întrucât viaţa nu e decât o scurtă perioadă de încercare.

După ei, omul trebuia să privească cu resemnare suferinţele care-l loviau şi să întâmpine moartea cu recunoştinţă.

Fiecare impuls al curiozităţii devenia o erezie, imediat ce se îndrepta asupra vieţii materiale. Studiul animalelor era şi mai periculos decât cel al omului, întrucât acestea treceau drept o incarnare a diavolului. Satana se afla peste tot, în flori şi chiar în aer. Iată, ce ne spune Michelet, marele istoric francez, asupra acestui punct de vedere medieval:

„Ce s'a întâmplat cu divina stea a dimineţii, ale cărei sublime radiaţii s'au revărsat asupra lui Socrate, Archimede şi Platon? A devenit marele diavol Lucifer”.

Dar dacă această perioadă a fost dezastruoasă pentru ştiinţa experimentală, nu trebue să conchidem că a dăunat în toate privinţele progresului omenesc. Din contră a salvat civilizaţia, dând o nouă speranţă lumii, pe care şase-şapte secole de hărţueli, de jafuri şi suferinţe ar fi aruncat-o în cea mai neagră barbarie.

In această perioadă, oamenii erau de o desăvârşită ignoranţă, primind o slabă spoială de cultură prin biserică. Dar trăind la ţară, în sânul naturii, fenomenele ce se petreceau în jurul lor îi intriga şi neavând o explicaţie ştiinţifică, se străduiau s'o găsească singuri.

In aceste tentative, tradiţia juca un rol covârşitor. Nu erau prea departe de timpul când pădurile, râurile şi nourii erau populaţi de zeii introduşi de civilizaţia romană sau de zeităţi băştinaşe.

Aceste divinităţi, diformate, degradate dela o generaţie la alta de minţi necultivate, au devenit în mare parte mici spirite, care se numiau zâne, iele nimfe, etc. Ele se aflau pretutindeni. Erau vocea, sufletul, raţiunea, cauza şi viaţa oropsitei naturi...

Preoţii când le întâlniau, le trimiteau în infern. Poporul le iubia însă şi broda pe canavaua existenţei lor, minunate poveşti cu care femeile îşi populau singurătatea.

Dar încercând să le surprindă în ascunzătoarea lor, femeia pătrundea tot mai adânc în secretele naturii şi simţia nevoia să le studieze. In această epocă exista ici şi colo câte o femee gonită din sânul comunităţii, condamnată la o existenţă de animal sălbatec, dar care trecea drept puternică, pentrucă poseda *„ştiinţa”*, ştiinţa universului, pe care oamenii de gândire ai timpului o dispreţuiau şi pe care ea singură o conservase.

Femeea aceasta, — probabil că cititorul a bănuit, — era vrăjitoarea. Nu exagerăm spunând că vrăjitoarele Evului Mediu deţineau nu numai cunoştinţele acumulate de greci şi romani, dar după cum vom arăta în capitolul următor, posedau noţiunile unei ştiinţe mult mai întinse şi mai vechi. Incursiunile în domeniul ştiinţei fiind interzise, se recurgea la contrabandă.

Unul din marii medici ai Evului Mediu, Paracelsus, ale cărui teorii sunt în mare parte confirmate de experienţele biologilor moderni, mărturiseşte că toate cunoştinţele sale asupra medicinei, au fost culese de pe la vrăjitoare.

Vom vedea într'un capitol viitor, cum au ajuns aceste femei în posesiunea ştiinţei lor.

E. A.

CONCURSUL de FRUMUSEŢE

Când va fi aleasă „Miss România 1932”

IN cursul lunei Ianuarie vor avea loc în numeroase oraşe din ţară, concursurile regionale de frumuseţe.

Anul acesta am autorizat diferite publicaţiuni sau asociaţii artistice, să organizeze alegerea fru moaselor repezentative, care să participe la concursul pentru titlul de „Miss România”.

Alesele vor veni la Bucureşti în cursul lunei Februarie, când va fi fixat concursul.

Pentru Capitală, concursul regional îl organizează tot „REALITATEA ILUSTRATĂ” şi va avea loc pe la finele acestei luni.

Domnişoarele care doresc să participe la acest concurs regional, trebuesc să se înscrie, trimiţând fotografia şi bonul pe care-l publicăm mai jos, completat cu datele pe care le cerem, cel mai târziu până la data de 22 ale lunei curente, la adresa revistei, str. Const. Mille, 11, Bucureşti I.

Dintre candidatele care se vor prezenta la acest concurs regional, se va alege „Miss Capitala”. Aceasta, în luna Februarie, va concura cu celelalte frumoase din ţară, la titlul de „Miss România”, dotat cu un premiu de 25.000 lei.

Indemnăm pe frumoasele domnişoare bucureştene să se grăbească, ca să nu piardă termenul de înscriere.

Repetăm aci condiţiunile de participare:

1) *Candidatele trebue să aibe vârsta între 17— 24 ani;*

2) *Să nu fie nici să nu fi fost căsătorite;*

3) *Să exercite profesiuni onorabile sau să locuiască cu părinţii sau în familie şi să se bucure de o perfectă moralitate.*

4) *Să nu fi profesat sau să nu profeseze încă ocupaţiuni teatrale sau cinematografice.*

Cupon de participare la concursul de frumuseţe

Numele ....

Adresa ....

....

CÂINELE din MONTARGIS

UN PROCES UNIC

AUBRY DE MONTDIDIER, un nobil dela curtea lui Carol al V-lea, se bucura de o favoare aproape nemărginită pe lângă suveranul lui, care îi dădea adesea însărcinări speciale, pentru îmolinirea cărora era silit să lipsească de multe ori din Paris. In felul acesta, lipsurile chiar prelungite, nu stârniau niciodată îngrijorare printre numeroşii lui prieteni. Intre aceştia, era unul cu numele de Charles, la care gentilomul nostru prefera să se ducă mai des, însoţit de un câine credincios, de care nu se despărţia niciodată.

IN PĂDUREA DE BONDY

Intr'o seară de Octombrie, prietenul lui Aubry de Montdidier, abia sfârşia prânzul, când auzi la uşa casei, lătratul furios al unui câine. Mirat, Charles deschise uşa şi văzu intrând în cele din urmă câinele prietenului său Montdidier. Bietul animal era într'o stare de plâns: plin de noroiu, murdar, ostenit peste măsură, părea că se ţine cu multă anevoinţă pe picioare. Charles porunci să i se dea numaidecât mâncare. Dar abia revenit din toropeala de până atunci şi câinele începu să latre şi să chelălăe, alergând dela un capăt la altul al odăii, muşcând cu dinţii haina tânărului, dându-i să înţeleagă că vroia să fie urmat. Atunci, Charles împins de curiozitate, se luă după el.

Fără să mai şovăe o clipă, o apucă pe drumul care duce la pădurea de Bondy şi ajuns în desiş se opri înaintea unei movile de pământ, ridicată de curând. Aci, tânguindu-se şi lătrând din ce în ce mai întărâtat, bietul câine se apucă să răscolească pământul cu înverşunare.

Din ce în ce mai intrigat şi oarecum îngrijorat, tânărul chemă câţiva ţărani şi împrăştie de jur împrejur tot pământul adunat acolo. In faţa ochilor lui îngroziţi apăru cadavrului prietenului Montdidier!

De la prima vedere, nu mai încăpea îndoială că tânărul gentilom fusese ucis. Dar cine putea fi autorul unei atât de neomenoase crime? Presupuseră că suveranul îi încredinţase o misiune delicată iar cineva, care avusese interes s'o împiedice de a fi adusă la îndeplinire ar fi executat asasinatul; dar bănuiala aceasta căzu când se cunoscură declaraţiile date de însuş regele.

Charles, după ce jură că-şi va răzbuna prietenul şi făcuse ultimele încercări pentru descoperirea vinovatului, opri la el câinele credincios care nu zăbovi să-l urmeze pas cu pas, oriunde.

Câtva timp după aceea, Charles trecea pe o stradă din Paris, urmat de credinciosul animal. La un moment dat acesta părăsindu-şi stăpânul, se luă după un nobil care tocmai trecea şi năvăli asupră-i cu toată furia. Potolit cu multă greutate, câinele repetă din nou agresiunea, împotriva aceluiaş gentilom, după câtva timp dela această întâmplare. Necunoscutul era cavalerul Mercaire, de asemenea unul din curtenii lui Carol al V-lea şi deci o persoană pe care câinele trebuise s'o vadă şi s'o întâlnească şi în alte rânduri.

... descoperi sub o movilă de pământ cadavrul prietenului...

O DUŞMANIE NEINŢELEASĂ

Furia animalului şi neobişnuita cruzime împotriva cavalerului Macaire, dădură de bănuit lui Charles, care porni să cerceteze cu amănunţime câteva crâmpee din viaţa cavalerului. El putu să descopere astfel că acesta dăduse în mai multe ocaziuni dovadă de gelozie şi invidie contra lui Aubry de Montdidier, pentru favoarea de care acesta se bucură pe lângă suveran. Imprejurările acestea sporiră bănuielile lui Charles, dar nimic nu putea să-l arate pe cavalerul Macaire drept cumplitul asasin al tânărului gentilom de Montdidier. Totuş începu să se vorbească, într'ascuns, de excepţionalul caz de duşmănie pe care o manifesta câinele şi vorbele ajunseră până la urechile regelui, care vru să vadă câinele şi ceru să-i fie adus la curte.

Animalul fu foarte liniştit, şi se arătă prietenos cu toată lumea, până în clipa în care văzându-l pe cavalerul Macaire, începu să latre, să se sbată şi să încerce a sări asupra acestuia.

Regele isbit de această întâmplare şi pe baza unor indicii vagi pe care le culesese Charles, ordonă, nici mai mult nici mai puţin, să se deschidă proces de omucidere contra lui Macaire. Dar elementele de acuzare nu erau destul de suficiente.

Atunci recurseră la judecata lui Dumnezeu. Aceasta era o formă de instrucţie în uz pe vremurile acelea. Când se ivia nesiguranţă asupra vinovăţiei unui acuzat, îl siliau la o luptă făţişă cu acuzatorul său, cu încredere deplină că Atotputernicul n'ar fi îngăduit cu nevinovăţia să nu poată birui!

UN DUEL STRANIU

Dar cum să ajungi la un duel între un om şi un câine? Regele deslegă problema fără zăbavă, ordonând să se aranjeze o întâlnire pe insula Notre Dame, astăzi insula Saint Louis, localitate pustie şi nelocuită pe vremea aceea. Cavalerul Macaire fu înarmat cu un baston, iar câinelui, dându-i-se drumul; se hotărî un adăpost, unde se putea feri de loviturile adversarului.

Câinele abia se văzu în faţa nobilului şi încercă gestul de a se repezi asupra lui, dar acesta învârtind bastonul deasupra capului, îl ţinu la distanţă. Bietul animal, întărâtat tot mai mult de baston, se retrăgea încet-încet spre adăpostul lui, în mijlocul ţipetelor şi curiozităţii bolnăvicioase a curtenilor cari erau de faţă. In cele din urmă, ca şi cum ar fi plănuit mai de mult mişcarea, se întoarse pe neaşteptate şi într'un salt grozav se repezi asupra cavalerului cu iuţeala fulgerului, încât acesta nu mai avu putinţa să se ferească. Apucat cu dinţii de gât, el căzu pe spate şi numai când făgădui că va mărturisi tot adevărul fu liberat, deşi cu multă greutate, de furia animalului.

Ridicat şi condus în faţa regelui, cavalerul Macaire mărturisi că-l ucisese pe Aubry pe Montdidier din invidie, pentru care scop îl atrăsese el însuş în pădurea de Bondy.

Procesul se sfârşi curând cu condamnarea asasinului. Faptul, rămas de atunci memorabil, oferi prilej de inspiraţie unui sculptor, pentru un grup în bronz, care sluji să împodobească căminul din sala cea mare a castelului de Montargis.

Grupul schiţează ultima fază a duelului între câine şi gentilom şi reaminteşte cel mai straniu proces care a figurat vreodată în analele judiciare!

firimituri

CINE a introdus pantoful de şarpe?...

Pentrucă ne găsim azi în domeniul curiozităţilor şi al modei, să deslegăm un mister: Cine a lansat moda şopârlei şi a viperei în piciorușul frumoaselor noastre dudui?... După această ciudăţenie, ne putem aştepta la moda mânuşilor de piele de maimuţă şi la moda inelului de logodnă din ochi de boa ucis cu securea...

Autorul modei pantofului de şarpe e un anume Lagandin, *un parizian cu spirit aventurier şi care n'a consimţit niciodată să facă un comerţ banal şi cu câştig sigur. După ce a bătut lumea în lung şi în larg în tovărăşia unui prieten tot atât de năstruşnic, s'au înapoiat la Paris şi au deschis o prăvălioară cu rarităţi din celelalte continente. „Marfa" o aduceau negrii, pieile roşii, galbenii care treceau prin Paris şi n'aveau bani. Negoţul lui Lagandin mergea prost. Intr'o zi un negru datornic, spre a se achita de datorie, aduse în prăvălioară un sac încărcat până la gură.*

— Ce-ai acolo?

— Marfă...

— Ce marfă?

— O sută optzeci de bucăţi de piele de şarpe...

— Ce dracu să facem cu pieile de şarpe?... zise Lagandin amicului.

Şi cum se preumblau odată pe Rue de la Paix, *strada cu vitrinele cele mai luxoase ale Parisului, zăriră un anunţ pe o fereastră:*

„Nu vindem sub 850 franci perechea de pantofi".

— Am găsit! exclamă Legandin amicului. Acest negustor vinde cu o metodă absurdă şi dacă n'a dat faliment, înseamnă că absurditatea lui a prins. Hai să-i vindem pieile de şarpe...

Intrară 'n magazin. Cerură câteva perechi de pantofi, apoi rugară pe vânzător să cheme pe patron.

— Avem piei de şarpe...

— ?!...

— Nu voiţi să confecţionaţi nişte pantofi?...

Negustorul îi privi sever pe cei doi negustori de piei de şarpe şi convingându-se că sunt serioşi, primi propunerea. Fabrică deocamdată o singură pereche de pantofi de piele de şarpe, îi expuse în vitrină cu următoarea explicaţie:

„Pantofi de şarpe sud-american autentic, cu declaraţia şi fotografia vânătorului de şerpi. PREŢUL: 1250 FRANCI.

Jenny Dolly (una din celebrele sisters Dolly*) cumpără numaidecât perechea de pantofi originali şi comandă în acelaş timp un tricou de bae, în întregime din piele de şarpe.*

Şi apăru în acest costum şi cu aceşti pantofi ca o Evă modernă pe plaja dela Deauville şi iarna următoare pe scena cabaretului „Folies-Bergères".

Fabricantul de pantofi era disperat că nu găsea cantitatea de piei de şarpe necesară, să satisfacă miile de cereri de pantofi exotici, cereri care veniau nu numai din lumea cabaretelor, ci şi din lumea saloanelor...

Lagandin *nu mai e la Paris. Călătoreşte iar în lumea largă. A încheiat o convenţie cu pantofarul de lux din* Rue de la Paix *să-i procure numai el piei de şarpe şi acum e în cautarea unei noui senzaţiuni de modă prin pădurile tropicale, pentru elegantele din Paris, Berlin, Bucureşti.*

CE e rumba?

V'aţi întrebat vreodată care e originea dansurilor?... De la menuetul graţios, care e aproape un dans de copii, până la valsul ondulat, pasionat, răpitor şi romantic, dansurile exprimau o stare de spirit a întregei societăţii. De vre-o treizeci de ani, dansurile devin, ca să zicem aşa, individualiste şi se joacă numai în doi sau chiar de unul singur. Din toate colţurile lumii au năvălit diferite dansuri — cele mai multe de la negri, după ce au fost adoptate şi stilizate de americani.

Iată că se iveşte un nou dans „rumba", *cu o melodie proprie, foarte simpatică şi mişcări foarte graţioase, necesitând un spaţiu scurt pentru evoluţii mărunte. Spre deosebire de celelalte dansuri negre europenizate — Charleston, shimmy, foxtrot, etc. — noul dans e adoptat numaidecât în toate capitalele Europei. In Bucureşti se cunosc de-ocamdată numai câteva melodii „rumba", care se cântă pretutindeni şi foarte curând vom cunoaşte şi dansul.*

Ceeace caracterizează „rumba" e, în afară de melodie, un vâjâit ritmic ca o sită uriaşă sau un ciur mare, puse în funcţie cu boabe de porumb. Origina „rumbei" e atât de interesantă că nu ne putem opri să n'o povestim.

In insula Cuba negrii cultivă o plantă care pe româneşte s'ar numi mândănac *iar pe nemţeşte* Erdnüse, *nuci de pământ. Fructele stau într'o păstae şi spre a putea fi consumate, sunt clătinate ritmic în păstaia lor, până-şi pierd învelişul amărui şi necurat. De la această scuturare ritmică a păstaielor a luat naştere* rumba. *La început s'au adunat mai mulţi negri, ca scuturând laolaltă să nu se plictisească. Apoi unul a intonat o melodie languroasă, melancolică, peste care scuturătura şi vâjâitura cădeau ca un ritm nostalgic. De la acest ritm până la dans era numai un pas — pasul mic al* rumbei!

Nu negrii au popularizat noul dans, ci un artist de cabaret din New-York, care a făcut „un număr". Succesul a fost atât de mare, că melodia şi dansul rumba *a fost adoptate numaidecât de regisorii de cinematograf — şi se ştie că dela sala de cinematograf la sala de dans, e — tot un pas.*

Nu toate popoarele au darul negrilor de a-şi preschimba munca, necazurile, durerea, în dans şi cântec. Pentru România, bunăoară, ar trebui să fie la modă nu rumba, *ci dansul perceptorului, al şomeurului, al falitului, sau al funcţionarului de Stat cu leafa neîncasată.*

W.

Ce NE ADUCE 1932?

Mi s'a cerut să mă transform în profet, să privesc în magicu-mi cristal şi să prezic ceeace urmează să se întâmple în cursul acestui an. Dar, mai înainte de-a mă executa, vă voiui face o mărturisire — o recunosc — inutilă: cristalul meu n'are în el mai multă magie, decât oricare alt cristal. Ceeace fac, e o tentativă de concentrare asupra unei chestiuni. Evenimentele anului ce vine sunt învăluite, şi pentru mine, de acelaş mister de nepătruns ce le tăinueşte celorlalte fiinţe omeneşti. Probabilităţile îmi par mai abundente şi mai variate decât oricând...

Va fi 1932 o dată mare în istorie? Vreau să nădăjduesc că nu. Căci mă tem că ivirea vreunuia din acele mari evenimente ce ies din comun, ar lua în cursul acestui an întorsătura unei catastrofe. 1932 după Chr. va fi poate un an foarte negru pentru omenire. Dar în cazul când nu va surveni ceva excepţional de surprinzător şi de înfricoşător, care să facă din el o dată cardinală, cred că prima zi a anului 1933 ne va deschide perspective mai luminoase. Cred că de vom putea s'o ducem fără vreo profundă convulsie socială până la 31 Decembrie 1932, vom fi trecut peste cel mai teribil din imediatele pericole ce ne ameninţă civilizaţia.

Nimeni nu mai contestă acum primejdia şi asta e un pas spre îndreptare. Teama a pus stăpânire pe întreaga lume. Mai acum câţiva ani era cu neputinţă să convingi pe cineva că organizaţia noastră socială e departe de-a fi infailibilă. Nutriam o iluzie copilărească asupra stabilităţii mondiale. Se presupunea, în mod tacit, că guvernele pot săvârşi orice prostie, că lumea poate trăi fără chibzuială şi că viaţa îşi va urma totuş imperturbabilă cursul. Sufragetele se simţiau îndreptăţite să dizolve complexul legislaţiei şi al ordinei: totul avea să se reechilibreze dela sine. Speculanţii puteau face pe pieţe operaţiuni abuzive, convinşi că nimic nu putea sgudui traficul şi distribuţia.

Cei cari se ridicau să critice manevrele financiarilor şi ale politicienilor, treceau drept elemente revoluţionare şi primejdioase, erau desconsideraţi la început, iar dacă insistau, maltrataţi, împuşcaţi sau închişi. Şi lumea merse astfel înainte fericită şi nepăsătoare, ani la rând.

Frumoasele timpuri au trecut însă: am fost evacuaţi din acel optimism de Eden şi iată-ne acum într'o situaţie de grea cumpănă. Am împins lucrurile prea departe şi ne e cu neputinţă să restabilim echilibrul.

In lumina tăioasă a grijilor de azi, problema nu e tocmai greu

de pus în ecuaţie. „Homo sapiens” are acum, în jurul gâtului, un laţ împletit din trei mari enigme:

Prima e paradoxul producţiei organizate. Nevoile materiale ale lumii pot fi satisfăcute de un număr de lucrători în continuă descreştere şi faţă de neprevăzuta abundenţă a materiei prime şi fabricate, mulţimea tot mai mare a lucrătorilor rămaşi fără ocupaţie se găseşte în absolută imposibilitate de a consuma. Vechea teorie era că energia pusă în disponibilitate îşi găseşte noui întrebuinţări, că acumulările de capitaluri îşi află noui aplicări şi că belşugul aduce belşug. Iată însă că nu e adevărat. In primul rând nu s'au ivit noui ocupaţii. Intreprinderea sucombă sub greutatea datoriilor şi constatăm că cu belşugul, sub sistemul actual de profit şi speculaţii private, lumea moare de foame. Singur acest fapt ar constitui o şaradă din cele mai grele pentru omenire.

Mai departe, banul şi creditul şi-au pierdut directiva, printr'o nechibzuită manipulare a aurului. Sistemul în care s'a manevrat până acum, cu aceste două elemente, a luat o desvoltare ce întrece proectele noastre şi începem să ne dăm seama că a apucat o pantă greşită. Mecanismul său a stagnat. Am lăsat procesul în seama Providenţei sau a evoluţiei, care la rândul lor ne-au abandonat.

Insfârşit, cel de-al treilea element al crizei: omul continuă să acumuleze şi să organizeze vaste depozite de material de răsboi, care dacă nu vor fi desfiinţate, nu va trece mult şi vor isbucni într'o culminantă serie de explozii. Omul menţine aceste acumulări, pentrucă trăeşte sub tradiţia răsboiaelor „între statele libere, independente, suverane”. Concepţiile sale au fost modelate după acest tipar, şi-i vine greu acum să-şi croiască altele. S'a pomenit cu această tradiţie, pe care nu s'a gândit niciodată s'o examineze cu ochi de critic şi iată unde l-a dus. A fost luat de frenezia invenţiilor, care-au întins o reţea la păianjen asupra acestor state „suverane” ale sale, punându-le în mâini posibilitatea anihilării. In trecut, aceste organizaţii erau mereu pe picior de răsboi, pentrucă acesta a fost întotdeauna sensul unui stat suveran. Dealungul secolului al 18-lea şi al 19-lea aceste state au format armate şi flote, pentru eventualitatea unui conflict, minţindu-se şi înşelându-se reciproc, prin solemnul şi stupidul joc al diplomaţiei ce urmăria fără încetare „ruina vecinului”, au încercat să se păgubească cu ajutorul tarifelor şi prin lupta pentru colonii. Singurul motiv pentru care n'au ajuns încă să se distrugă a fost relativa ineficacitate a armamentului şi a mijloacelor de locomoţie în trecut. Dar acum, că în aceste două elemente au intervenit enorme perfecţionări, popoarele au posibilitatea unei complete nimiciri şi par dispuse s'o facă. Răsboiul din tranşee e dublat de un răsboiu de tarife şi operaţiuni financiare. Stupidul şi crudul joc al politicei externe a devenit acum o gigantică manevră de distrugere. Statele suverane s'au luptat mereu, fie mascat, adică pe cale diplomatică, fie deschis, prin răsboiu propriu zis. Dar nici când, până acum, nu le-a mai fost cu putinţă să facă din el un mijloc de asasinare şi de sinucidere totodată.

Confuzia financiară, deschilibrul dintre producţie şi consumaţie şi această extrem de învechită tradiţie a sistemului de ostilităţi între cele 60 de guverne suverane, fac elementele laţului ce cuprinde grumazul aşa-numitului „Homo sapiens”. Situaţia e acum clară, ca lumina zilei. Nu există nimic nou în declaraţiile mele. Cele de mai sus au fost spuse şi demonstrate de mii de ori anul trecut. Sunt prea evidente pentru a le mai căuta în sfera de cristal şi tot atât de evidentă e soluţia acestei palpitante probleme omeneşti.

In calea aplicării ei, stau neatenţia, concepţiile greşite, egoismul, desmembrările, nervozitatea, suspiciunile şi răutatea oamenilor. E absurd să pretindem că nu ştim ce e de făcut. Dificultatea stă în faptul realizării.

Vom porni oare să lucrăm la această operă comună ?

In 1932, pericolul şi soluţia se vor fi evidenţiat, pentru marea majoritate a oamenilor inteligenţi şi evenimentele acestui an, vor arăta omenirii proporţiile de spirit, voinţă, generozitate şi sacrificiu individual reclamante de această soluţie. 1932, va fi pentru omenire o piatră de încercare.

Creditul, finanţele, sistemul plăţilor şi al obligaţiunilor necesită o reorganizare în linii largi, mondiale.

S'au lăsat prea multe la voia întâmplării, oferindu-se vaste posibilităţi şi tentaţii vicleniei, îndrăsnelii şi lăcomiei unei specii mai josnice de oameni activi şi inteligenţi.

Lumea a prosperat în ultimii 80 de ani datorită aurului şi unei fericite succesiuni de invenţii. A căzut însă aproape subit în panică şi confuzie, prin stupida manevră a acumulărilor.

Cu siguranţă că n'am cere imposibilul, dacă am propune o conferinţă sinceră şi deschisă, unde delegaţii statelor de frunte ale lumii să stabilească norme flexibile de circulaţie mondială, de înfrânare a speculaţiilor, a jocurilor financiare şi a înşelăciunilor, norme care să dizolve încâlceala financiară.

Tot astfel poate fi înlăturată ameninţarea răsboiului. Intr'o lume de 19 sute milioane de oameni, abia de se vor găsi câteva zeci de mii de nebuni cari să-l dorească cu adevărat. Restul îl priveşte cu ură şi groază. Să suprimăm deci patriotismul şi „suveranităţile” din moment ce aceste idei atrag probabilitatea răsboiului!

Lumea are nevoia unei federalizări monetare, politice şi economice.

Vom face oare în 1932 ceeace vedem cu toţii clar că e de făcut? Sau nu ?

Cea de-a treia problemă e mai puţin ataşată de primele două, dar necesită deasemeni, mai înainte de a fi atacată, un acord mondial.

Producţia întrece consumaţia şi singurul mijloc de-a restabili echilibrul ar fi că omenirea grupată pe oraşe, state şi naţiuni să consume, reconstruind lumea pe baze noui, epurând-o şi înfrumuseţând-o.

Toate acestea ar determina o revoluţie profundă şi totuş posibilă, în viaţa şi în relaţiile noastre. Avem oare energia unei atari realizări ?

Acestea sunt chestiunile ce se ridică înaintea noului an, chestiuni pe care le-am mai putea pune şi într'o altă formă:

„E oare Homo sapiens o fiinţă de-o intelectualitate defectivă, un conglomerat de laşitate, lăcomie, obişnuinţă, impulsuri şi întunecate inhibiţii, un spirit lipsit de închegare, sau e un animal sănătos, capabil a reacţiona fără teamă, înaintea acestei situaţii atât de disperate ?

Evenimentele anului acesta ne vor răspunde, fie că acele necesare conferinţe mondiale şi consilii federale — cadrul esenţial al unei reclădiri — se vor fi întrunit mai înainte de-a se fi scurs cele 12 luni, fie că vom fi nevoiţi să constatăm că 1932 a fost destinat să marcheze în analele omenirii anul de evidentă, iremediabilă *„prăbuşire a capitalismului occidental”*. Homo sapiens se va descătuşa, sau se va sfâşia în bucăţi.

Cele de mai sus, sunt deducţii, pe care le-am tras din aspectele prezentului; dar când mă uit în cristal, spre a determina pentru care din cele două alternative va opta omenirea, nu văd decât un vârtej de nouri, mulţimi, politicieni, speculanţi neastâmpăraţi, lucrători nemulţumiţi şi şomeuri amărâţi, milioane de ziare curgând val din prese — şi, ici colo câte o sclipire luminoasă. Nu pot distinge nimic în această furtună de evenimente. Nu pot spune dacă aceste scânteeri ale speranţei vor spori. Nu pot vedea dacă în 1933 uzinele îşi vor relua activitatea şi dacă schelele marilor întreprinderi se vor înălţa pe străzile animate de sufletul unor noui aventuri, sau dacă nu cumva aceste străzi se vor aşterne cu trupurile morţilor şi răniţilor loviţi de tunurile revoltei, sau ale reacţiei, ce se va grăbi să-şi ucidă şi să-şi închidă potrivnicii.

Intr'un colţ al cristalului, văd Rusia şi Asia luptând pentru realizarea unei noui ordine economice. Tentativele acestora sunt măreţe, dar nu cred că efortul lor poate continua, dacă marea lume a capitalismului modern de care mai depind încă într'atât prin ştiinţă, technică şi maşinism, se prăbuşeşte.

Rusia, ca populaţie, reprezintă mai puţin decât a noua parte din cele 19 sute de milioane ale omenirii. Ca orice altă comunitate mecanizată şi modernă, va împărtăşi soarta grupului cel mare.

Vom vedea, când anul se va fi încheiat şi nu mai devreme, dacă Omul e sănătos şi demn de-un viitor, sau dacă nu e un dement incurabil, incapabil a se conduce şi condamnat unei vertiginoase rostogoliri spre pieire, prin violenţă şi desordine.

Cele de mai sus nu sunt fraze goale: în ele palpită neliniştea şi suferinţele a 19 sute de milioane de fiinţe omeneşti. Perspectiva acestei planetare catastrofe paralizează imaginaţia.

Trad. de E. ACHILE

Beția la animale

E un fapt cunoscut că oricine fumează pentru întâia oară o țigară de foi, sau chiar o țigaretă se simte imediat rău şi n'ar încerca din nou operația atât de repede. Tot astfel prima înghițitură de alcool, fie acesta rachiu sau whisky, nu te face să pofteşti imediat o repetire. Şi totuş sunt nenumărați acei cari au devenit sclavii tutunului sau ai băuturii.

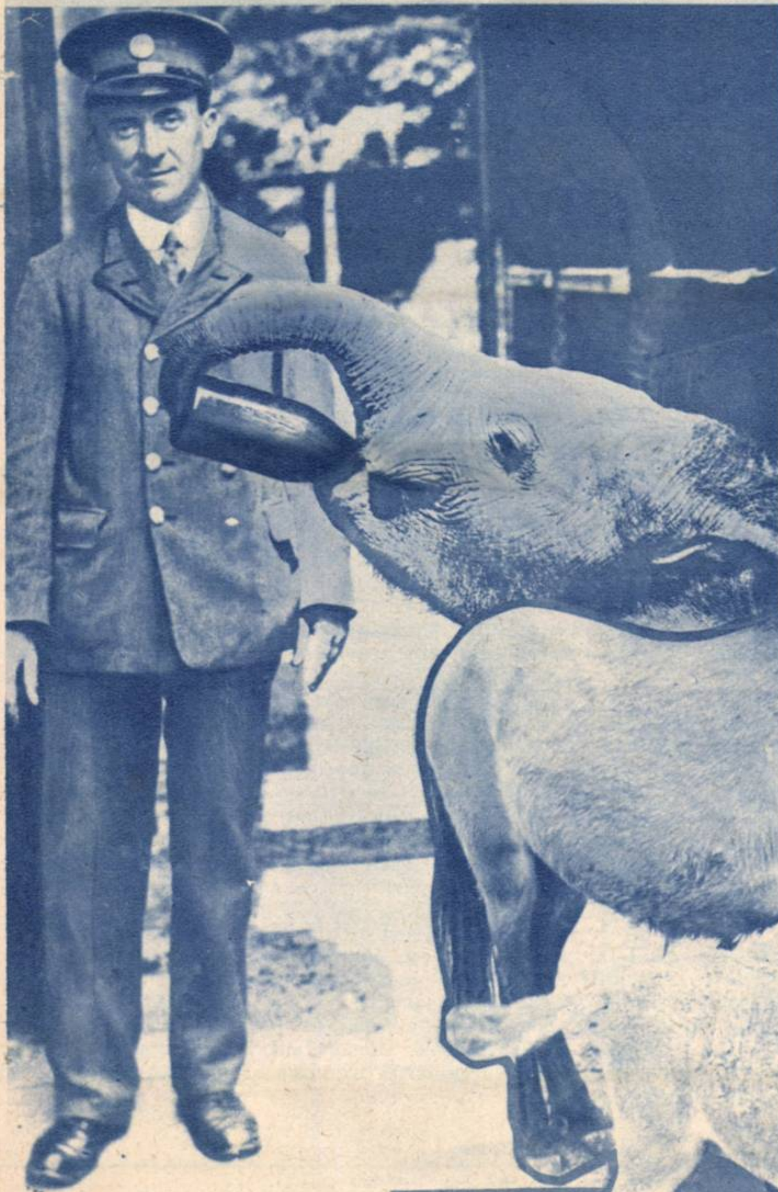
In lumea dobitoacelor lucrurile se petrec cu băutura la fel, după cum se poate constata din cele ce s'au aflat până acum de către cercetători.

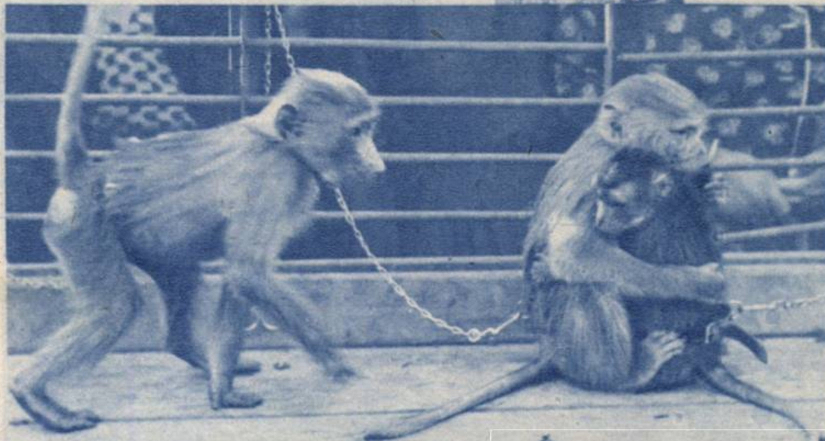
Iată câteva detalii foarte interesante.

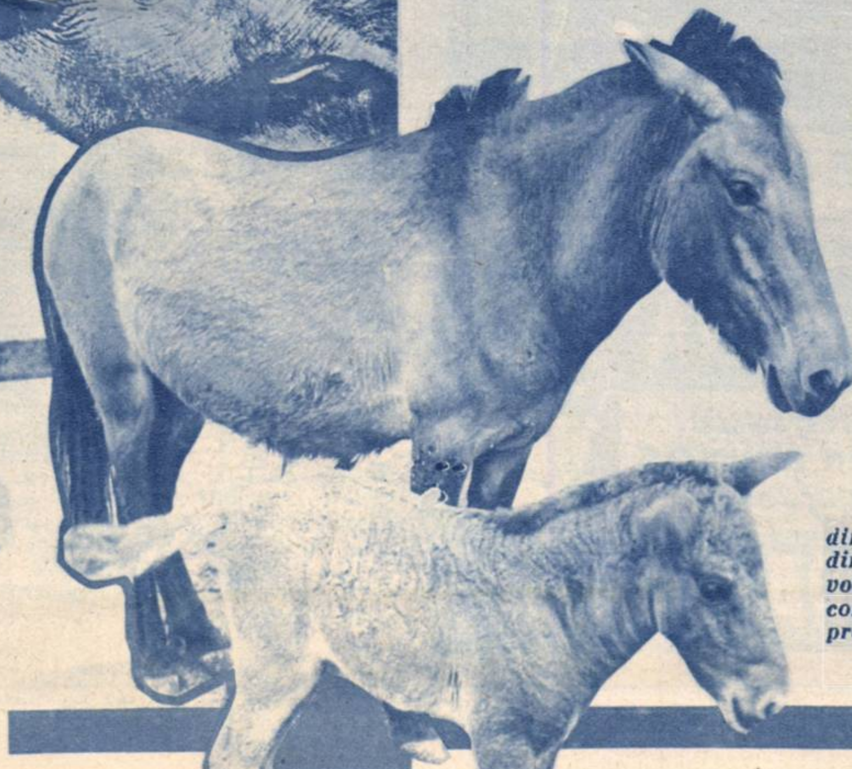
In Scoția, un fabricant de spirt fu condamnat la o despăgubire foarte însemnată către un crescător de păsări, ale cărui găini se dedaseră încetul cu încetul la beție, din pricina drojdiilor care se scurgeau dela velniță. Inainte vreme țăranul nostru câştiga mulți bani cu crescătoria sa. Dela instalarea fabricei în vecinătatea lui însă, abia de-şi mai ducea traiul de azi pe mâine. Găinile nu mai mâncau îndeajuns şi erau vecinic „amețite", afară de Duminică, zi în care fabrica nu lucra. Dar în zilele următoare şi mai ales în ziua de Luni, găinile beau grozav de mult şi nu ouau până ce nu luau câteva „aperitive". Era nevoe de o supraveghere de aproape, pentru a le împiedica de a se îneca în gârla pe care se scurgeau drojdiile.

Lucru curios, puii căpătaiu iute gustul alcoolului şi se îmbătau ca şi găinile bătrâne.

Crescătorul de păsări povesti că a cumpărat într'o bună zi o găină dintr'un fort

şi că soldații acelui fort au învățat pasărea să bea rachiu, cu intenția condamnabilă de a se amuza pe socoteala ei.

Şi această găină a arătat celorlalte drumul spre fabrica de spirt.

Un învățat, profesorul Wijzewa, a spus odată cu privire la alcoolizarea animalelor:

„Ar fi timpul ca societățile pentru protecția animalelor să se înțeleagă cu societățile de temperanță, spre a găsi mijloacele de a apăra dobitoacele de ele însile şi de a face să dispară tendința lor către beție. Această tendință care le este înăscută, se desvoltă din ce în ce mai mult prin contactul cu oamenii şi se poate prevedea timpul când toate ani-

malele, dela mic la mare, vor cădea într'o stare de desmăţ, pentru care nu se găsiau până acum pilde, decât la o parte din omenire".

Cele mai multe animale superioare, cum sunt maimuţele, elefanţii, urşii, caii şi câinii, spune un alt savant, au o pasiune specială pentru băuturile alcoolice şi suferă ca şi oamenii, când abuzează de aceste băuturi.

Cartea Macabeilor ne spune că'n vechime, elefanţii întrebuinţaţi în războiu erau îmbătaţi cu must dulce spre a fi docili. Acest obiceiu s'a păstrat de atunci, cu singura deosebire că vinul devenind prea scump, a fost înlocuit cu rom. Toţi directorii de menagerii şi supraveghetori de grădini zoologice ştiu de altfel, că elefanţii cari le sunt încredinţaţi, n'aşteaptă decât ocazia de a se îmbăta. Sunt unii chiar cari se prefac a fi bolnavi, ca să capete o porţie de whisky.

Urşii şi maimuţele beau ca studenţii germani şi sunt gata la orice, nu mai ca să capete alcool. Unele triburi africane ştiu acest lucru şi-l întrebuinţează pentru a prinde sărmanele maimuţe. Negrii pun de pildă un butoiaş de bere la marginea unei păduri. Maimuţele vin fuga, încep să bea şi se cherchelesc până într'atât, încât nu sunt în stare să mai deosibească un indigen de o maimuţă. Dacă un negru ia atunci o maimuţă de mână, spre a o duce în satul lui, o a doua maimuţă o ia de mână pe cea dintâi, o a treia pe cea de a doua şi aşa mai departe. In felul acesta, un singur negru e adesea în stare să prindă un cârd întreg de animale.

Trebue adăugat că negrii se grăbesc a servi animalelor prizoniere noui porţii de bere, cari merg descrescând, pentru ca în felul acesta, captivele să treacă fără a o simţi, dela libertate la captivitate.

Profesorul Walsh ne mai povesteşte că un mare număr de cai din New-York — şi în special caii de la marile berării abuzau de băutură — bineînţeles înainte ca ţara să fi devenit *„seacă"*, adică înainte de interzicerea băuturilor alcoolice. Fiind hrăniţi cu malţ, ei ţineau grozav de mult la bere şi obligau aproape pe stăpânii lor, să le dea această băutură.

Din pricina aceasta, caii se îmbolnăviau şi sfârşiau cu o moarte care prezenta toate simptomele de *delirium tremens*.

Walsh ne povesteşte că unul din aceşti cai nu putea să treacă prin faţa unui restaurant sau a unei cârciumi, fără a se opri, adesea spre marea bucurie a spectatorilor, cari adunau bani, spre a p r o c u r a patrupedului „păhărelele" necesare. Şi nu este exclus ca aceste spectacole, — cari nu fac cinste oamenilor, — să fi contribuit şi ele la prohibiţia alcoolului în Statele-Unite.

„Cât priveşte câinii, se dedau şi ei la băutură. Cât timp am urmat la universitatea din Goettingen, am văzut adeseori studenţi cari reveniau dela cârciumile lor şi al căror umblet şovăitor era întrecut de acel al câinelui societăţii respective: animalul abuzase ca şi ei, de prea multă bere.

Chiar şi papagalii sunt pe cale de a se destrăbăla, sub influenţa alcoolului. După cât se spune, ei sunt foarte veseli când sunt cu chef. Se înţelege dela sine că oamenii abuzează de această slăbiciune, pentru a se amuza pe socoteala sănătăţii acestor sărmane păsări. Aceasta ar trebui să atragă deosebita luare aminte a societăţilor pentru protecţia animalelor.

Un caz foarte curios de beţie la animale ni s'a comunicat din Paris. Un meseriaş de acolo avea o splendidă pisică de Angora, la care ţinea foarte mult şi căreia îi îngăduia toate extravaganţele. Mâţa fură într'o zi o tortă cu rom. Aceasta plăcu atât de mult animalului, încât a doua zi făcu câte o vizită tuturor cofetarilor din vecinătate şi linse de preferinţă tortele cu rom. Din această pricină căpătă dela unul din păgubaşi o bătaie atât de straşnică, încât una din labe îi fu stâlcită. In ciuda acestei aspre pedepse, „Bismark" încercă să revină la acelaş cofetar. Acesta înştiinţă pe proprietarul pisoiului că-i va omorî animalul, dacă acesta îi va mai călca pragul. Meseriaşul nostru se hotărî atunci să dea lui Bismark în fiecare dimineaţă un păhărel cu rom. Ucenicii vroind însă să se amuze, i-au mai dat pe lângă rom alte băuturi alcoolice: cognac, whisky şi altele. Sărmanul animal deveni astfel un beţiv iremediabil şi era văzut zilnic umblând pe două cărări pe acoperişurile caselor, cu riscul de a se prăbuşi şi a-şi frânge gâtul.

Câtva timp după aceea, acest straniu beţiv, — care până atunci fusese vesel la chef, — deveni tăcut şi răutăcios. Examenul unui veterinar stabili un început de turbare. Pentru a nu ucide îndată animalul, el fu ţinut în observaţie, într'o încăpere separată. Trei zile după aceia însă, când stăpânul său voi să-l vadă, pisoiul sări asupra lui şi-i sfâşie hainele. Meseriaşul întreprinse o adevărată luptă cu bestia şi câţiva poliţişti trebuiră să sară în ajutor, pentru a ucide animalul.

O MANIFESTARE ARTISTICA RARA LA "EXPOZIȚIA MODEI"

Câteva modele prezentate de marile case de croitorie, la „EXPO ZIȚIA MODEI" dela Platul „Ciclop".

Organizatorii „Expoziției Modei" dela „Ciclop" și-au acordat in ziua de 30 Decembrie 1931, cel mai autorizat certificat, pentru modul strălucit și occidental, în care au montat admirabila desfășurare de fast și de feerie in palatul din bulevardul Take Ionescu.

După ce patru săptămâni, uriașele saloane au fost vizitate de tot ce are Capitala mai distins și select, — și asta absolut fără nici o exagerare — „Expoziția Modei" a fost la data de mai sus teatrul unei festivități excepționale, care face cinste atât organizatorilor, cât și d-lui Soare Z. Soare, regisor al teatrului Național, sub a cărui supraveghere și dispoziții directe au fost aranjate standurile și intregul angrenaj al „Expoziției Modei".

Hotărit, „Expoziția Modei" marchează o etapă importantă în evoluția spiritului femenin din România. Și după amabila invitație pe care am primit-o, am urcat monumentala scară a Palatului Ciclop. De cum am intrat în „Expoziția Modei", m'am simțit par'că transplantată in inima unei mari metropole occidentale, atât de variat și armonizat este coloritul și atmosfera care te întâmpină.

In etajul superior al expoziției, au fost montate în ambele hall-uri enorme estrade în jurul cărora a luat loc cel mai select public femenin care a fost întâlnit vreodată la o reuniune mondenă din București.

Inaugurarea serbării a fost făcută de maestrul Leon, cunoscutul pianist și compozitor, care a delectat asistența cu cele mai noui creațiuni muzicale internaționale.

La un moment dat afluența publicului a fost atât de mare încât ordinea putea fi menținută cu greu.

Doamna Claudia Millian a ținut o extrem de interesantă conferință, în care a arătat prin comparații fericite, că moda in loc de a rămânea „tirana" trecutului, face astăzi parte integrantă din însăș existența femeii moderne și că relațiunile ei cu croitorul sau cu casa de mode pe care o frecventează sunt egale acelora cu duhovnicul, în cazuri de criză sufletească.

După conferința viu aplaudată a doamnei Claudia Millian, domnul Talianu dela Teatrul Regina Maria, a ținut un speach improvizat, continuând apoi să distreze publicul prezent, cu o serie de anecdote savuroase.

A urmat apoi defilarea modelelor prezentate de casele: Giselle, Delettre, Weiser, Maxim, Styl, Denise, Olimpia & Annie (pălării).

Există oare cuvinte prin care să se poată caracteriza ceeace poate simți o mondenă, în fața minunilor de styl, eleganță și bun gust care au fost prezentate?

Efluvii minunate de culori, nuanțe, cupe, au defilat prin fața ochilor uimiți ai asistenței. Rochii de dimineață au concurat în frumusețe și eleganță, cu cele de după amiază, fiind estompate apoi de bogăția și luxul minunatelor toalete de seară. Mătăsurile, catifelele, au alternat intr'o delicioasă ambianță, cu tulle, voil, crepe satin și cu delicata dantelă. Culorile, tăetura și modul de prezentare au fermecat pur și simplu. Făcea impresia unui vis din „O mie și una de nopți", în care spectatorul avea rolul eroului fascinat de strălucirea prințeselor care defilau în pași eleganți prin fața lui, bijuterii elegante create de geniul caselor de mode.

Orchestra Leon ne-a trezit din reverie. Au apărut pe estradă celebrele „Zece Alhambra-Girls" care au prezentat intr'un balet minunat pus la punct de maestrul Siomin, produsele fabricei de tricotaje „Hercules".

In ritmul pasionat al unui tango, excelentele dansatoare au prezentat publicului ciorapul „Ady". Ambele dansuri au fost viu aplaudate de asistența entuziasmată.

A fost o serbare încântătoare și meritul organizatorilor este cu atât mai mare, cu cât este prima manifestare de asemenea manieră care se produce în Capitală. Iar faptul că publicul subliniază aceste organizări artistice cu o prezență atât de numeroasă, dovedește că străduințele comitetului n'au fost de prisos.

ALBERTINE RAY

Din LUMEA LARGĂ

La Roma au murit de curând fostul cardinal francez Billot (alăturat) și Arnaldo Mussolini, fratele dictatorului italian (dreapta).

Sus: Cu ocazia sărbătorilor Crăciunului, trenurile au pornit spre munți, încărcate cu skyori și îndrăgostiți ai sporturilor de de iarnă; jos: Alf Eugen, un skyor norvegian, care a executat o săritură de 81 metri, pe sky.

Sus: Jack Diamond, vestitul gangster american, a fost ucis de o bandă concurentă la New-York. Se știe că anul trecut, pe când călătoria prin Europa, autoritățile germane i-au interzis intrarea în țară, fiind expulzat cu primul vapor, dela Hamburg.

Jos: La Severin (Mecklemburg-Germania) a avut loc căsătoria d-rului Goebbel, unul din conducătorii mișcării național-socialiste din Germania. Naș a fost Adolf Hittler, șeful mișcării naționaliste.

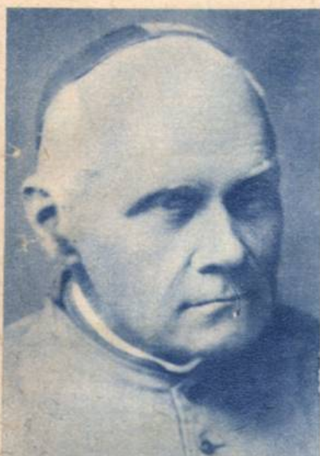

Sus: Avionul englez „A... ...ria va sbura

Jos: „Steaua Sudului" ...tat raidul Australia—... Croydon. In fotog...

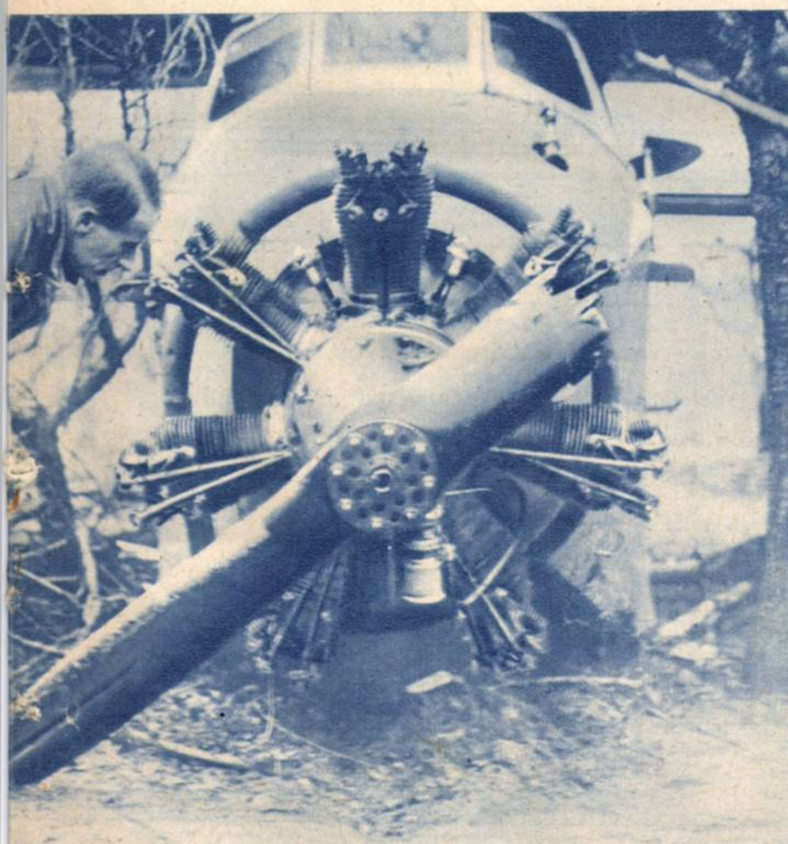

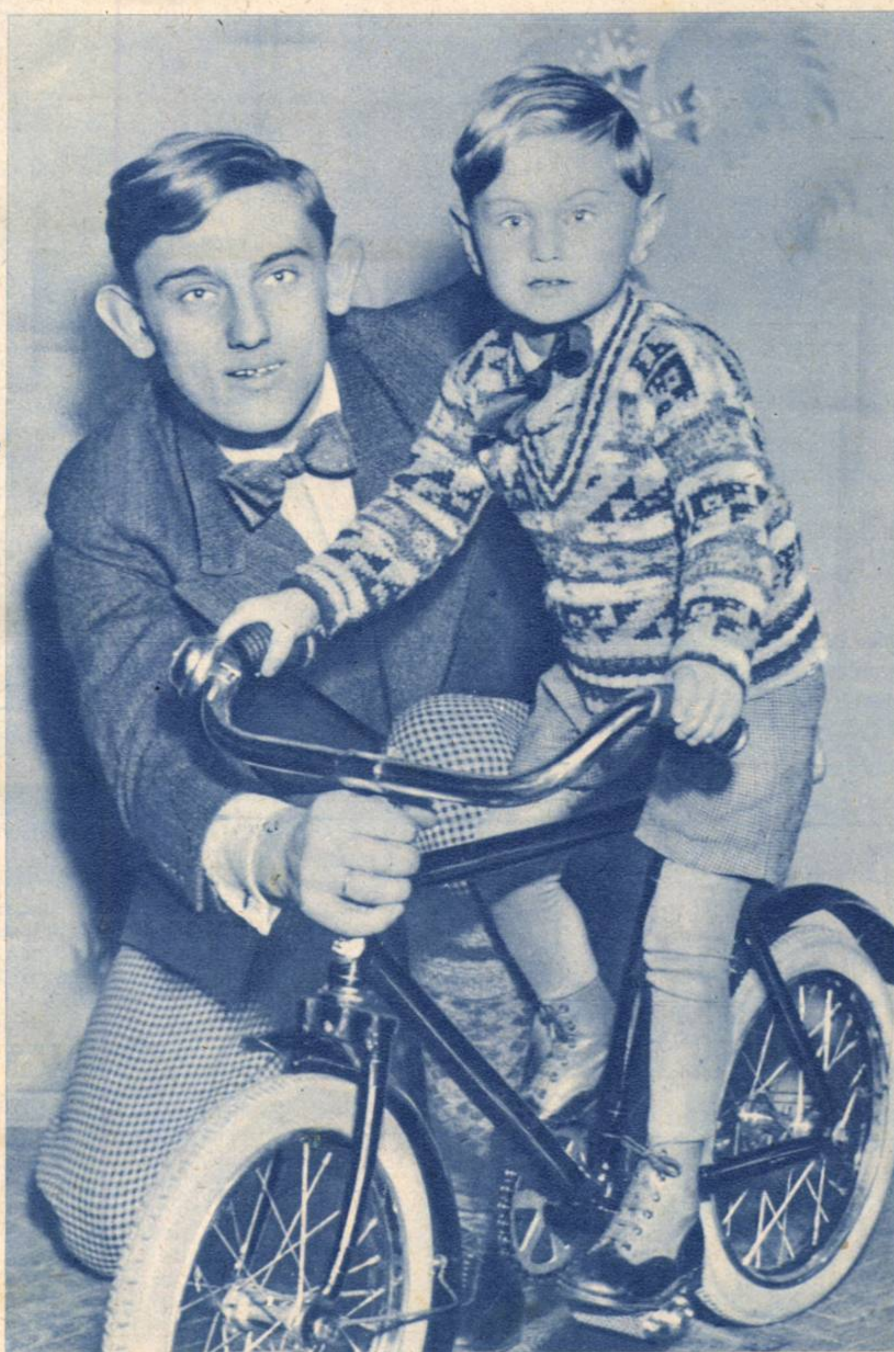

Austria", va pleca în curând într'un raid spre Africa, în cursul că- 20.000 km., cu opriri mai lungi, pentru cercetări științifice.

avionul căpitanului Kingsford Smith, cu care acesta a execu- ,ondra, s'a prăbușit, — condus de alt pilot, — în apropiere de rafia noastră căpitanul Smith în fața avionului prăbușit.

Sus: *La școala de cavalerie din Tor di Quinto (Italia) a avut loc un concurs militar de steeple-chase.* Jos: *Max Bulla, ciclistul austriac, care a câștigat cursa „Tour de France", își antrenează băețașul.*

ARISTOCRAŢIE NOUĂ

VEDETELE ecranului, de obârşie obscură în marea majoritate, s'au ridicat deasupra celor mulţi. Porţile inaccesibilului Buckingham Palace *), unde altă dată nu intrau decât purtătorii unor nume vechi de câteva secole, li s'au deschis larg. In saloanele lor vin astăzi prinţi de sânge şi prinţi ai intelectualităţii: savanţi, diplomaţi, preşedinţi, duci, lorzi, etc.

Ne aflăm înaintea unei noui aristocraţii cu totul originale, în care nu intră considerente de ascendenţă, educaţie, etc.

Regii şi reginele cinematografului n'au o tradiţie în urma lor. Sunt copiii unor părinţi obscuri şi umili. Mai toţi s'au născut şi au crescut în pătura de jos a societăţii. Mulţi şi-au făcut copilăria între culisele unui teatru de mâna a treia. Cea mai mare parte nu-şi cunosc şi probabil că nici nu ţin

să-şi cunoască bunicii cu nici un preţ.

N'au un arbore genealogic pe care să-l desemneze cu mândrie şi care să le deschidă porţile societăţii. Puţini sunt cei cari se pot lăuda că au urmărit cursurile unui liceu. Majoritatea au debutat în copilărie, în mijlocul unui public suspect.

Această nouă aristocraţie, e o aristocraţie a individului, ce se dobândeşte prin realizări personale, iar nu cu numărul generaţiilor trecute.

Un savant profesor de-o ireproşabilă educaţie şi moralitate, ar stărui în van să fie primit la curtea din St. James. Cererea lui ar trece drept o ridiculă şi imposibilă îndrăsneală. Dacă i-ar veni fantezia să dea o masă monarchului siamez, spre exemplu, invitaţia sa i-ar fi ignorată. Şi iată că Ana May Wong, fiica unei spălătorese chineze, a fost invitată la curtea regală engleză.

Mary Pickford n'are decât să ia receptorul telefonului, pentruca majestăţile Siamului, prinţii Angliei şi ai Germaniei să se adune în casa fetiţei, care s'a născut în mahalaua unui oraş canadian.

Vi se pare de necrezut, nu-i aşa?

Greta Garbo a refuzat invitaţia unui prinţ din ţara sa, spunând: „N'ar fi vrut să mă cunoască pe când eram Greta Gustaffson şi lucram într'un magazin din Stockholm. Nu vreau nici eu să-l cunosc acum".

Un prinţ austriac, venind la Hollywood, a declarat: „Nu există decât o singură persoană în acest oraş, pe care aş vrea într'adevăr s'o văd: Marie Dressler". Cineva a raportat aceste cuvinte actriţei, care a ripostat: „Dacă ţine să mă vadă, n'are decât să-mi facă o vizită".

Această nouă aristocraţie are un punct comun cu aristocraţii de sânge de altă dată: nu poţi fi onoraţi, pot doar onora. Nu li se pot face favoruri; pot doar favoriza.

Charlie Chaplin a fost propus pentru titlul

de cavaler — titlu la care nu râvnea de loc. A fost primit în Downing Street 10, de către Prim-Ministrul Ramsay MacDonald, iar în Franța, i s'a conferit Legiunea de Onoare. A împărțit un prânz frugal cu Mahatma Gandhi și s'a întreținut cu savantul Einstein. Nu există ușe care să nu i se fi deschis, nu există personagiu oricât de marcant care să nu fie fericit a strânge mâna acestui omuleț. Ce e un Rockfeller, un Stuyvesant-Fish, sau un Halsburg față de regele râsului ?

Douglas Fairbanks, cu ocazia diferitelor voiajuri peste ocean, a fost găzduit intim, cu căldura prieteniei de prințul de Wales, de Regele Alphons al Spaniei, de ducele și ducesa de Connaught.

Aristocrația prezentului e formată din oropsiții de ieri, din trubadurii pribegi, cari populau periferia marilor orașe.

Ex-președintele Coolidge, venind la Hollywood în tovărășia soției sale, a fost invitat într'o zi să viziteze studio-ul casei de filme Metro-Goldwyn-Mayer. Ambii au urmărit cu evlavie pe rajahul romanței, turnându-și scenele. La urmă, președintele a fost fotografiat surâzând, alături de Marion Davies.

Prințul George al Angliei vizitând Hollywoodul nu și-a trimis cartea de vizită și buchetul de orhidee vre-uneia din fiicele persoanelor de vază din Los-Angeles — ci tinerei June Collier, o nou stea pe firmamentul cinematografului.

Ferdinand de Hohenzollern, fiul fostului prinț de coroană al Germaniei, a urmărit multă vreme pe Lily Damita cu insistențele sale, dar actrița l-a refuzat.

Gloria Swanson și Pola Negri și-au însușit, căsătorindu-se, titluri de noblețe la care au renunțat mai apoi, așa cum renunți la obiectul unui capriciu de câteva clipe.

Această nouă aristocrație are un punct de superioritate asupra celei vechi. Nu există act care s'o degradeze. Inainte, când o „doamnă" din vechia noblețe comitea, în mod public un fapt care venia în contradicție cu vederile clasei sale sociale, era pedepsită. Anumite uși i se închideau. Incepea să fie ignorată. Astfel apăru și începu să circule cuvântul „declasat". Intr'o circumstanță similară, regii trecutului erau detronați și chiar decapitați.

Ei bine, pentru noua aristocrație, nu există „tabu"-uri. Vedetele se pot comporta așa cum le dictează capriciul și lumea le va privi mereu cu neprecupețită admirație. Greșelile de comportare, lapsusurile morale, etc., sunt în sfera lor fără însemnătate.

Strălucirea vechei aristocrații pălește, starurile în schimb sunt în continuă ascendență.

Aceasta e noua și singura aristocrație a Americii, care, — nu va trece poate mult — și va deveni o aristocrație a lumii.

JAMES GRAY

Greta Garbo

Vești din Hollywood

Capricioasa *Greta* și-a amenințat proprietarul cu mutarea, când un grădinar a tuns atât de mult din frunzișul ce îmbrăca grilajele vilei sale, încât trecătorii puteau privi în grădină. Tot pentru a se pune la adăpost de indiscreți, artista a ordonat să i se înconjoare vila cu arbori, în care reporterii se cațără astăzi, spre a lua fotografii.

* * *

Barbara Stanwyck *ne-a dat într'o vreme impresia că avea de gând să se lase de cinematograf spre a urma pe Frank Fay care se află actualmente în Est. Mai pe urmă însă, și-a schimbat hotărîrea acceptând rolul principal în filmul „Safe in the Hell" (Singur în iad) ce urma să se turneze la First National.*

Dar, Columbia Pictures, i-a intentat proces pe motivul că angajamentul pe care-l avea cu ei, nu expirase încă. Barbara continuă totuș repetițiile. First National pe de altă parte, încredințează lui Dorothy Mackaill acelaș rol, în acelaș film, spre a nu avea un deficit de timp în cazul când Columbia ar câștiga procesul. Se creează astfel ciudata situație în care două staruri pregătesc aceleași scene în acelaș timp și la acelaș studio!

Barbara a pierdut în cele din urmă procesul și acum lucrează iar la Columbia, — trebue să adăugăm însă, cu un salariu mult mai mare.

* * *

Marlene Dietrich e exasperată de divorțul lui Von Sternberg. Faptul că reporterii și ex-soția acestuia îi pomenesc mereu numele în legătură cu al regisorului său, o supără într'atât, încât se spune că ar avea de gând să ia în primăvară drumul Germaniei spre a nu se mai înapoia.

Nu știm care o fi adevărul; cert e însă faptul că Marlene nu e niciodată văzută în public fără Sternberg.

Mai e apoi un lucru pe care Marlene a obosit desmințindu-l; anume, că soțul ei s'ar fi întors în Europa cu totul din alte motive, decât spre a-și relua activitatea.

* * *

Cine credeți că vizita mai zilele trecute fotografii de pe bulevardul principal al Hollywoodului? D-na și d. Douglas Fairbanks, cari țineau neapărat să fie fotografiați mână în mână și privindu-se în ochi, spre a spulbera svonurile ce circulau dela o vreme în jurul lor, punându-i pe pragul unui divorț imaginar.

Diamantul satanei

Si pietrele preţioase au un limbaj esoteric, influenţa lor putând fi cu drept cuvânt, când favorabilă când nefastă.

S'au văzut nenumărate cazuri — ne spun cabaliştii — când astfel de pietre au provocat nu numai necazuri, ci şi catastrofe din cele mai bizare.

In acest caz, diamantul sau piatra preţioasă e considerată drept un acumulator ce posedă o forţă necunoscută in el.

In contact cu omul — adică cu viaţa animală — piatra se redeşteaptă, renaşte — ca să spunem aşa — şi trăeşte.

Acest soiu de viaţă are proprietatea fie dea exalta, fie de a contraria existenţa celui ce posedă şi poartă, mai ales, asupra lui, piatra favorabilă sau aducătoare de nenorocire.

Iată un exemplu printre multe altele: acela referitor la celebrul diamant Hope, care a fost punctul de plecare al multor catastrofe şi care nu numai că a pricinuit moartea multora dintre proprietarii lui, dar a provocat nenorociri în familiile acestora.

Calamităţile succesive imputate faimosului diamant nu sunt deloc exagerate.

Piatra îşi are origina în India.

Fusese adusă de-acolo, prin secolul XVIII de celebrul explorator Tavernier care era cunoscut, deasemenea şi ca neguţător de nestimate.

Ba deseori călători in Persia şi India numai spre a-şi procura diamante şi alte pietre, ce-i fuseseră comandate în Europa de clienţi avuţi.

Dar Tavernier nu era nicidecum scrupulos în ceeace privea mijloacele prin care îşi procura acele bijuterii.

E cazul diamantului care făcea parte dintr'un lot ce exploratorul şi l-a procurat cu prilejul unei călătorii în India. „Procurat" nu-i tocmai cuvântul, căci Tavernier furase piatra smulgând-o pe furiş, noaptea, din ochiul drept al unui idol.

Inapoiat la Paris, Tavernier vându lui Ludovic XIV o serie importantă de pietre nestimate. Cât despre diamantul provenit dela statuia indiană, exploratorul îl dărui regelui, în semn de gratitudine. Ludovic, ridică pe neguţătorul Tavernier la rangul de nobil.

Dar imediat, diamnatul fu isvorul unei epoci de nenorociri nebănuite.

Tavernier — cel care-l adusese din Indii — se văzu dintr'odată, din putred de bogat ce era, jefuit de toate bunurile şi exilat în Rusia, unde muri în cea mai neagră mizerie.

Diamantul făcu parte din tezaurul regal; suveranul îl dărui mai întâiu fiului său, care la rândul lui, il dete în dar ducelui de Bourgogne, urmaşul său.

Toată lumea ştie ce soartă nenorocită a avut tânărul prinţ, mort în floarea vârstei, întocmai ca şi soţia lui, care lăsă un singur moştenitor: pe Ludovic XVI.

Totuş diamantul „Tavernier" rămăsese printre faimoasele bijuterii ale Coroanei.

In ziua căsătoriei, Ludovic XVI îl dărui tinerei lui soţii...

Diamantul împodobia diadema Mariei Antoneta. După execuţia reginei, piatra dispăruse. In ce împrejurări şi de cine fusese transportată şi vândută în Orient? Prin ce misterioase şiretlicuri? Ne e greu să precizăm.

Ceeace e sigur însă, este faptul că regăsim diamantul, în cursul secolului trecut, în posesia sultanului Abdul-Hamid II al Turciei, supranumit „Sultanul roşu".

Când acesta părăsi tronul, politicianii ce puseră mâna pe frânele ţării, vândură toate bijuteriile pe care le posedase suveranul şi astfel diamantul „Tavernier" fu cumpărat de un bogătaş spaniol.

Nu trecu însă mult timp şi proprietarul bijuteriei pieri într'un naufragiu.

Un scafandrier intră în apă şi pătrunse în interiorul vasului scufundat unde găsi piatra. N'avu însă timpul necesar spre a o vinde, căci afuristul diamant îşi produse efectul obicinuit. Scafandrul muri asasinat, victimă a unei drame din gelozie.

Toate acestea nu împiedicară însă ca bijuteria blestemată să-şi găsească un alt stăpân.

Acest proprietar care cuteza astfel să înfrunte puterea ocultă şi nefastă a diamantului a fost un englez foarte bogat, lordul Hope, cel dela care îşi împrumută şi bijuteria numele.

Lordul Hope dărui diamantul soţiei sale, lady Hope, fosta dansatoare May Joe... A doua zi după nuntă chiar, miss May Joe dispăru cu un dansator şi-şi sfârşi viaţa într'o mizerie indescriptibilă...

Inalta societate americană a aflat de curând, o veste din cele mai surprinzătoare: multi-milionarul Mac Leane, editorul lui Washington Post, a introdus o acţiune de divorţ contra soţiei sale şi procesul va fi judecat foarte curând.

Amănunt senzaţional: Mac Leane şi soţia lui erau căsătoriţi de două zeci şi cinci de ani şi căsnicia lor era dată drept model.

Dar acum câtva timp, editorul Mac Leane cumpărase, cu preţul de 300.000 dolari (adică 50 milioane lei) un diamant de 111 carate.

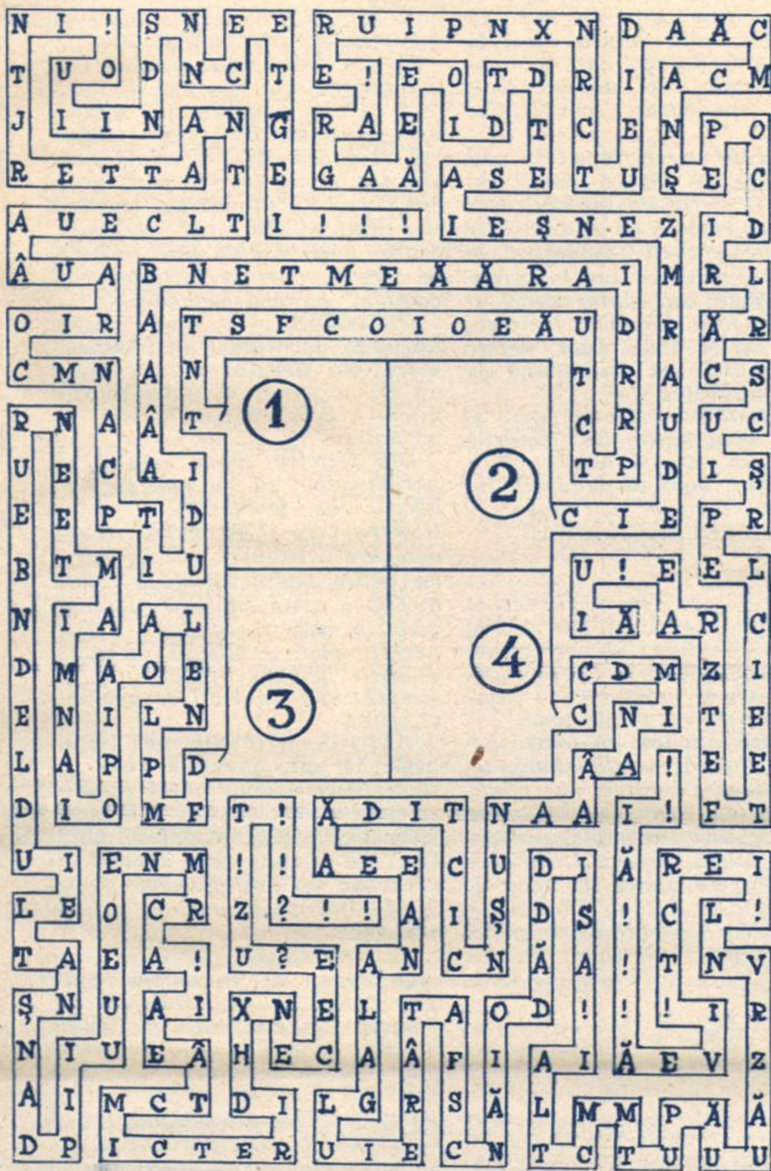
Ştia el oare că nu era vorba decât de celebra piatră adusă în Europa de Tavernier, purtată de Maria Antoaneta şi cumpărată, apoi, de lordul Hope?...

Catastrofala influenţă a diamantului îşi făcu apariţia în căminul soţilor Mac Leane, mai întâiu printr'un accident de automobil în care fiul cel mai mic al acestora îşi pierduse viaţa.

Mai târziu începură să aibe loc discuţii foarte aprinse între Mac Leane şi soţia lui. Cum viaţa le deveni imposibilă împreună, cei doi au decis să divorţeze.

E. S.

Ghiciţi-vă singuri soarta!

DUPĂ desfătările clasice în jurul pomului de Crăciun, a purcelului cu măr în gură şi a celorlalte distracţii de circumstanţă, sosesc clipe de reculegere sufletească, când fiecare ar dori să-şi afle ursita.

Cum plumbul topit şi răvaşele de plăcintă şi-au pierdut din efect, în decursul veacurilor, iar lotto-ul şi domino-ul au căzut până şi în disgraţia copiilor, propunem ca nouă distracţie acest oracol, adaptat după metodele infailibile ale fachirilor indieni, descălecaţi pe malurile Dâmboviţei.

CUM VORBEŞTE ORACOLUL

Vreţi să aflaţi dacă şi cât vă iubeşte stăpâna sau stăpânul gândurilor voastre? Sau vreţi să aflaţi dacă vă înşală? Aruncaţi cu zarul sau trageţi la sorţi unul din biletele pe cari aţi scris cifrele dela 1—6. Număraţi apoi câte 6 litere în labirintul pe care-l publicăm, începând numărătoarea cu cifra indicată de zar sau de sorţi. Dacă zarul a arătat 3, vom număra prima literă 4. Tot a 6-a literă o scriem de o parte şi ele dau o frază, care e oracolul. Câmpul din mijlocul oracolului e împărţit în patru. Să presupunem că doriţi să începeţi în regiunea din stânga sus. Zarul arată numărul 4. Însemnăm litera următoare L. Numărând din şase în şase, obţinem: LA NEBUNIE! CREZI?

Concursul nostru de Carnaval

REALITATEA ILUSTRATĂ, care totdeauna a iniţiat cele mai originale întreceri, organizează anul acesta, primul concurs de de costume de bal mascat.

Au început pretutindeni balurile şi voim să punem la încercare ingeniozitatea cititorilor noştri. Instituim deci un concurs de costume.

Concursul se referă la ţara întreagă şi pentru toate balurile, care vor avea loc începând cu 1 Ianuarie până la 15 Martie a. c.

Vom premia următoarele trei categorii de costume:

1) costumul cel mai frumos,
2) costumul cel mai original,
3) costumul cel mai comic.

Participarea la concurs se face în felul următor:

Cine doreşte să participe va trimite una sau două fotografii, făcute în costumul cu care a fost la bal şi cu care vrea să concureze. Fotografia va fi însoţită de bonul pe care-l publicăm în această pagină, completat cu toate datele cerute.

Costumele care se vor remarca, într'una din cele trei categorii, vor fi publicate în „Realitatea Ilustrată", aşa încât publicul cititor, să-şi poată da sentinţa, indicând costumul care merită să fie premiat, în fiecare categorie.

Pe lângă premii în obiecte utile, vom acorda diplome tuturor concurenţilor, cari se vor fi distins.

REALITATEA ILUSTRATA

BON DE PARTICIPARE

Subsemnatul (a) . . . .
Din localitatea . . . .
Strada . . . . Numărul . . . Alăturez . .
fotografii, costumat(ă) în . . . . „ spre a participa la concursul de costume al revistei „Realitatea Ilustrată" categoria . .
. . . . Cu acest costum am fost la balul . . . . . .
din localitatea . . . . ţinut în ziua de . . . .

RUBRICA femeii

Se poate?

Intrebările acestea, ce închid în ele o grijă chinuitoare, sunt pe buzele tuturor femeilor din clasa mijlocie, acelea care trebue să asigure prin munca lor manuală, cu sacrificiul — cred ele — a frumuseţei lor, bunul mers al gospodăriei.

O mulţime de fete tinere şi sărace, în ajun de-a se căsători cu nu tânăr sărac şi el, după ce-au făcut în inima lor, sacrificiul — greu de făcut chiar atunci când dragostea dictează— al luxului, al strălucirei înşelătoare, privesc unghiile lor roze, cu ascuţimt de felină, mâinile lor moi şi mângâioase, cu o grijă îndurerată.

Şi nu e numai atât: la teama pentru frumuseţea lor, se adaugă şi o alta: aceea că îndeletnicirile gospodăriei să nu le depoetizeze în ochii celui care le-a ales de soţie şi care nu le-a văzut până atunci decât cochete, nobili, delicate, pieptănate cu artă şi cu gătelile veşnic proaspete.

— O să mă mai iubească el, când mă va vedea muncind? se întreabă tânăra fată, în preajma căsătoriei, femeia de curând măritată şi plină încă de vraja dragostei satisfăcute.

Ei bine, grija voastră nu este întemeiată. Atârnă numai de voi ca să acoperiţi cu un văl de graţie şi poezie, cele mai umile îndeletniciri ale vieţei... Şi doar graţia în micile acţiuni ale vieţei, putinţa de-a arunca poezie şi farmec asupra prozei brutale a vieţei cotidiane, sunt darurile cele mai elementare, dintre toate darurile cu care D-zeu a împodobit femeia, pentru înfrumuseţarea şi fericirea umanităţei.

O femee inteligentă ştie să ascundă soţului ei, umilinţa unei situaţii mediocre şi sunt atâtea femei eroice, care cu munca lor, cu veselia, cu bunăvoinţa, cu drăgălăşenia lor, fac dintr'un interior umil, un paradis. O roză colo, o panglică dincolo; o imagine eftină, dar aleasă cu gust, pe perete; o rochiţă de casă, care a costat o nimica, dar care e proaspătă, curată şi vioaie; o gură veşnic surâzătoare, plină de sărutări şi cântece; două mânuţe ce frâng asupra mesei pâinea — simbol dumnezeesc al comuniunei şi îndestulărei... o sumedenie de lucruri mici, dar care sunt mai preţioase şi mai atingătoare ca averea... Femei, femei, voi ghiciţi printr'o devinaţie supremă, ce trebue să faceţi, pentru a înlănţui şi fermeca.

Puteţi fi cochete, frumoase şi gospodine în acelaş timp, dacă inima voastră iubeşte cu adevărat, dacă aţi înţeles că nu în deşerlăciunile luxului stă adevărata fericire, dacă ştiţi să vă resemnaţi la orizontul îngust, dar atât de bogat al căminului vostru, dacă înţelegeţi că viaţa femeei este o viaţă de sacrificiu, de altruism, de abnegare. Dacă sunteţi convinse că sublimul existenţei femeii, este să trăiască pentru ai săi, pentru fericirea şi bună starea lor!

Cine va scrie vreodată, suma de uitare de sine, de muncă şi de stăruinţă, pe care o depune zilnic o mamă de familie? Mai eroică de multe ori ca eroii cei mai sublimi, câte renunţări trăite cu zâmbetul pe buze, câte oboseli ascunse, subt un aer de mulţumire, câtă muncă discretă şi rodnică, despre care nimeni nu ştie nimic, căci modesta eroină are pudoarea sacrificiului ei!...

Imitaţi pe aceste femei — mai numeroase de cât vă puteţi închipui — şi fiţi ca soldatul care se duce la bătălie, cu un trandafir la ureche! Puneţi trandafirul la ureche, o panglică vie la centură, îngânaţi un cântec vesel şi munciţi fără teamă... Răsplata voastră va fi mare, căci nimic nu-i mai divin ca sentimentul datoriei împlinite.

De altminteri, vă vom ajuta şi noi cât vom putea, cu sfaturile noastre, în această nouă rubrică, în care vom răspunde la întrebările ce ni le veţi pune.

LUCREZZIA KAR.

A. B. C. — Vreau să serbez ziua soţului meu. Mi-am invitat vreo 16 persoane. Nu am disponibil decât 3000 lei. Ce pot pregăti pentru o masă rece — frumos servită, cu aceşti bani.

Prepară singură, cu foarte puţină cheltuială, sandwichuri, tăind felioare subţiri de pâine. Ungi cu unt, pui de-asupra bucăţele de ouă răscoapte, sardele, hering, salam, brânză frecată cu unt, viţel rece, şuncă sau icre. Ca rezistenţă, un curcan tăiat în felii fine, cu o garnitură de naţională şi apetisantă varză. Fructe, brânză şi vin. Prăjituri făcute în casă.

CLOTILDA. — Noi, cu mintea noastră feminină, nu putem judeca mentalitatea bărbaţilor. Ei sunt supuşi la influenţe de o clipă, nejudecate, ce pornesc, s'ar zice, din întunerecul nedesluşit al firei. Ei pot iubi cu multă sinceritate şi pot totuş sucomba unei tentaţii de o clipă, ce nu lasă nici o urmă în sufletul lor. Deci, iartă-l. Cred că părerea lui de rău e sinceră. Toate femeile iartă, altfel căsnicia n'ar mai fi posibilă. Incearcă să uiţi.

DANA. — Mi-aduc aminte de un vechi proverb: *„un amant care se declară este un rege ce-şi pierde coroana"*. Proverbul vrea să spună că atunci când cineva şi-a exprimat iubirea, a pierdut o bună parte din avantagiile pe care i le da misterul. D-ta ai făcut rău, grăbindu-te să-ţi deschizi inima unui om pe care-l cunoşteai prea puţin. Inainte erai pentru dânsul ceva intangibil şi vrednic de dorit: azi nu mai eşti decât o fetiţă care şi-a pierdut capul. Nu pot spune dacă te va cere de nevastă. Fii pe viitor mai stăpână pe d-ta. Sunt printre bărbaţi firi ciudate.

MIRA. — Mă găsesc în grea dilemă: viitorul meu soţ susţine să-mi las ocupaţia. Se mai poate aventura acum o femee a trăi pe seama altcuiva?

Dorinţele soţului d-tale, fac onoare inimei sale. Ea denotă o mare iubire şi grija de-a te feri pe d-ta de anumite promiscuităţi şi oboseli. Dar cred că e imprudent ca în vremurile astea problematice, când omul trebue să uzeze de toate puterile sale, de toate însuşirile pentru a se pune la adăpost de furtuni viitoare, să-şi lase cineva un post sigur.

LACRAMIOARA. — Au început balurile. Imi trebue o rochie de seară, dar cum dispun de mijloace modeste, vreau să satisfac circumstanţa fără s'o închid însă în garderob numai pentru atari ocazii; cu alte cuvinte, aş vrea s'o mai port după amiază la ceaiuri, etc. Aş vrea un sfat care să realizeze această ambiguitate.

Foarte uşor. Moda actuală împreună fantezia cea mai fluturatecă cu cele mai practice soluţii. Faci o rochie fără mâneci, destul de lungă, de preferinţă neagră sau violet închis, peste care pui o jachetă din aceeaş ţesătură sau dintr'o alta mai preţioasă. Seara porţi rochia fără jachetă, pe care după amiază o transformi complet, punând jacheta.

GOSPODINA. — M'am mutat. Locuinţa de acum e mai încăpătoare. Nu dispun să-mi cumpăr un salonaş. Cum aş putea să mobilez — fără prea mulţi bani — un antreaş de 3/5 m.?

Din fericire, moda cere ca apartamentele să nu mai fie îmbâcsite de mobile şi accesorii. Higiena cere şi ea la fel. Deci: cumpără o canapea stil englezesc cu perne mobile şi două fotolii la fel; o masă rotundă cu un obiect de artă în mijloc. Câteva perniţe moi, o păpuşă de stofă, o carte frumos legată, perdele simple, iată un colţişor agreabil şi eftin.

MAMICA. — Fetiţa mea împlineşte 14 ani, prezintă toate caracteristicele unui copil sănătos şi echilibrat. Soarta ei mă îngrijeşte. Ce carieră ar putea îmbrăţişa? Să urmeze mai departe liceul, sau s'o îndrept către o meserie cum ar fi modele, croitoria, etc.?

In străinătate, familiile cele mai bune, îşi îndreaptă copiii spre carierele industriale şi spre comerţ. La noi, încă nu ne-am deprins cu această soluţie atât de onorabilă şi practică. Românul este născut nu numai poet, dar şi boer. Cred că în curând profesiile intelectuale sunt sortite la şomaj; sunt prea mulţi diplomaţi şi licenţiaţi de toate felurile şi prea puţine locuri.

MARIETTA. — Am o rochie de seară, neagră de voal. Aş vrea să-mi fac o jachetă şi te rog să mă sfătueşti, dacă să-mi fac una neagră cu blăniţă albă la gât, sau una roşie garnisită cu blană neagră?

Dacă eşti tânără, fă-ţi o jachetă roşie: se poartă şi e cochet. Dacă nu... negrul s'ar potrivi mai bine.

INDRAGOSTITA. — Sunt într'o dilemă foarte grea. Sunt îndrăgostită de un tânăr, dar nu are o situaţie materială prea strălucită, părinţii mei însă mă îndeamnă să mă căsătoresc cu un om foarte bogat, pentru care însă nu simt afecţiune. Ce mă sfătuiţi să fac?

Eşti cu adevărat într'o dilemă grea. Dacă ţi-aş cunoaşte caracterul, ţi-aş putea răspunde mai uşor. Să te măriţi cu cel sărac, fiind că-l iubeşti? Sau cu cel bogat pe care nu-l iubeşti? Mai întâi, eşti o fire muncitoare? Bravă? Care nu se descurajează repede? Atunci poţi înfrunta un trai mediocru, de dragul... dragostei. Dar dacă eşti molatecă, fără putere de muncă, fără iniţiativă, visătoare şi iubitoare de petreceri, ia-l pe cel bogat, căci altfel viaţa ţi-ar fi un chin. R. I.

REALITATEA zâmbeşte

PROMPT.

Ducele de Duras, surprinzând într'o zi pe savantul Descartes înaintea unei mese pe care se răsfăţau nişte trufandale, exclamă râzând:

— „Şi filozofii consumă delicatese?"

— „Dece nu?" răspunse Descartes. „Crezi dumneata că natura a făcut bunătăţile acestea numai pentru ignoranţi?"

SESAM

Un poet gascon, ajuns la o vârstă foarte înaintată, întâlni cu câteva zile înaintea morţii sale, pe unul din amicii săi din mânăstirea Augustinilor.

— „Ce mai faci? — îl întrebă prietenul.

— „Uite — răspunse poetul bătând în pământ cu bastonul, de care se sprijinia — bat să mi se deschidă".

Fostul conductor de tramvay s'a angajat la o fabrică de sardele.

UN DOMN GRABIT

— Domnişoară, am onoarea a vă cere mâna.

— Vai, domnule, nu mă aşteptam la aşa ceva... Lăsaţi-mi câteva minute de gândire.

— Grăbiţi-vă vă rog, căci mă aşteaptă un automobil la poartă.

TERIBIL.

Mitică, după o noapte de chef se scoală dimineaţa ameţit. Voind să se bărbierească, îşi caută oglinda cu mâner şi din greşeală apucă peria de cap.

Privind ca într'o oglindă, exclamă:

— „Dumnezeule, cum mi-a crescut barba de eri până azi!"

Din tragediile sărbătorilor: curăţenia generală.

CURTOAZIE CONJUGALA

O serată burgheză. Bărbatul spune încet soţiei :

— Mă doare grozav capul; caută de expediază pe invitaţi.

— Nu pot să-i dau afară.

— Da, dar nu poţi cânta o sonată la pian ?

EXPLICAŢIE INCURAJATOARE

Un înotător se găsia în una din nenumăratele staţii balneare ale coastei californiene. Prima zi când intră în apă, profesorul de înot îi întinse în acelaş timp cheia cabinei şi o etichetă albă de tablă, pe care era gravată cifra 9.

La ce serveşte acest obiect? întrebă înotătorul.

— Ca să putem indentifica mai uşor pe înecaţi, răspunse celălalt surâzând.

STATISTICA

De ce citeşti mereu buletinul de căsătorii ?

— Vreau să văd dacă s'au căsătorit mai mulţi bărbaţi decât femei.

CUMPATAT

Iacob, fiul cel mai mare a lui Solomon, vine acasă seara târziu şi îl găseşte pe tatăl său aşteptându-l în bucătărie.

— Ah! bine că ai venit. Ai eşit iar cu fata aceea ?

— Da, tată. Nu e nimic rău în asta.

— Nu; dar cât ai cheltuit ?

— 2 franci 50.

— Nu e mult, dealtfel.

— Nu, tată. Era tot ce avea ea în poşetă.

BERNARD SHAW, FILANTROP

Cu ocazia unei serbări dată pentru ajutorarea săracilor, Bernard Shaw dansă cu o doamnă ceva mai în vârstă.

Doamna nu înceta să adreseze complimente scriitorului.

— Simţiţi vreo plăcere, d-voastră, a cărui reputaţie e mondială, dansând cu o necunoscută ?

— Dece nu, răspunse ironic Bernard Shaw, nu suntem oare la o serbare de binefacere ?

Mesalianţa

Căsătoria Lady-ei Mary Cambridge, nepoata reginei Angliei să sporească considerabilul număr al alianţelor contractate de persoane fără titlu, cu membri din familia regală.

Astfel contele de Harewood are o rudă foarte apropiată, care practică avocatura. Un frate al ducesei de York, mort în ultimul timp, era agent de schimb.

Primul vlăstar regal care s'a căsătorit cu o persoană fără titlu, a fost prinţesa Patricia de Connaught fiica ducelui de Connaught, unchiul regelui.

Inainte de războiu, prinţesa (cunoscută astăzi sub numele de Lady Patricia Ramsay) s'a logodit cu comandantul Alexander Ramsay un ofiţer de marină foarte distins care fiind fiul cel mai mic al contelui de Dalhousia, n'avea drept la titlu. Se decisese însă ca regele să-i confere un titlu, cu ocazia căsătoriei.

Intre timp prinţesa a găsit că nu există titlu mai frumos decât acel de comandant de marină (era la începutul războiului mondial) şi deveni Lady Patricia Ramsay pur şi simplu.

Exemplul ei a fost imitat de un fiu şi de fiica regelui Angliei.

Războiul e cel care a determinat această revoluţie, în obiceiurile familiei regale şi persoanele fidele tradiţiei o regretă, pretextând că existenţa monarhiei se bazează pe faptul, că personagiile regalităţii fac parte dintr'o castă separată şi că aliându-se cu celelalte clase, monarhia pierde din prestigiu.

Aceasta era părerea reginei Victoria şi chiar a regelui Eduard VII, când fiica acestuia din urmă, — care pe atunci era încă prinţ de Wales, — s'a căsătorit cu contele de Fife. Această regină nu putea admite ca nepoata sa să devină numai contesă şi creeă în favoarea tinerilor căsătoriţi, ducatul de Fife.

Astăzi în schimb, se crede că pentru a fortifica situaţia monarhiei, familia regală trebue să se alieze cu supuşii săi. Prestigiul regal e în orice caz la adăpost de orice atingere, întru cât chiar membrii lipsiţi de titlu ai familiei regale, respectă cu religiositate tradiţiile curţii.

Curţile puternicelor monarhii care s'au prăbuşit în urma marelui războiu, interziceau contactul suveranilor cu persoane fără titlu. Toate rudele domnitorilor erau de obârşie nobilă.

Ex-Ţarul n'ar fi primit nici odată la masa sa o persoană fără titlu. Rigoarea aceasta mai domnia la curtea Germaniei şi a Austriei.

Rezultatul a fost că aceşti monarhi cari trăiseră într'un turn de fildeş, n'au mai găsit nici un sprijin în supuşii lor, când tronurile au început să se clatine.

Tronul Angliei are astăzi tentacule în sânul poporului şi pentru asta e atât de solid.

INTRE DUELIŞTI

— Domnule, întâlnirea era fixată pentru ora zece dimineaţa şi v'am aşteptat până la ora 3 după amiază.

— Domnul meu, îi răspunse celălalt curajos, pentru oameni bravi nu există ore.

Concursul de perspicacitate Nr. 3

„Realitatea Ilustrată" a lansat o nouă serie de 10 concursuri de perspicacitate, în genul celor publicate până acum. Cititorii vor strânge cupoanele pe care le vor trimite împreună cu soluțiile, toate odată, până la 15 Martie 1932, pe adresa revistei „REALITATEA ILUSTRATĂ", București I, str. C. Mille 7—9—11, în plic închis. Plicurile vor purta mențiunea :

„PENTRU CONCURSUL DE PERSPICACITATE"

Pentru această serie de concursuri de perspicacitate, oferim o nouă serie de premii în valoare de :

LEI 10.000 (Zece mii)
Premiul I: Lei 5.000.
Premiul II: Lei 2.000.
Premiul III: Lei 1.000.
Premiul IV—V: Câte un abonament pe timp de un an la „Realitatea Ilustrată".
Premiul VIII—IX—X: Câte un abonament pe timp de trei luni la „Realitatea Ilustrată".
Vor fi premiate cele mai bune soluțiuni, în ordine. Intre soluții egal de bune, hotărăsc sorții.

Iată tema concursului de azi: Fotografia de mai sus, care pare făcută ziua în amiaza mare, a fost luată la orele 10 noaptea, la lumina lunei, fără magneziu. După ce se poate recunoaște că fotografia a fost luată noaptea?

UN FILANTROP

FATA tânără, cu mâinile subțiri și lungi, cu o căutătură aproape înspăimântată, ajungând în fața grasului *gentleman*, îl întrebă sfioasă, arătând un „anunț economic", imprimat într'un ziar:

— Dv. sunteți d. Johnson?

— Da, eu sunt, răspunse gentlemanul, plimbându-și o havană scumpă dintr'un colț al gurei într'altul.

— Dv. ați inserat anunciul acesta prin care oferiți posibilitatea unei fete tinere să facă exerciții la pianul dv.?

— Eu, am un pian mare cu coadă, produs al celei mai renumite fabrici din New-York. Instrumentul acesta îl pun cu totul la dispoziția d-tale, domnișoară... Vei cânta pe el atâta timp cât vei dori... Ești liberă seara?

— Da. Și cât trebue să plătesc pe lună?

— Nimic !... răspunse grasul gentleman. Poți exercita ori cât vei dori, în mod cu totul gratuit...

— Oh! vă mulțumesc, domnule, exclamă fata, nespus de fericită. Am venit din provincie, dela Waterburow spre a-mi completa la New-York educația muzicală. Dar mijloacele mele nu-mi îngădue să închiriez un pian. Și, precum știți și dv. pentru o muzicantă, exercițiul este totul...

— Pianul meu este la dispoziția d-tale, precum am spus. Dar, mai este un dar... D-ta trebue să te deprinzi să exercitezi fără întrerupere dela orele opt până la unsprezece seara...

— E cam greu... Am să obosesc grozav...

— Când vei obosi, eu am să-ți ofer un sandwich, zise mărinimiosul gentleman. Ba chiar și două. Vei ține sandwich-ul în mâna stângă și vei continua să cânți cu dreapta. Sau viceversa. Cu brânză sau cu șuncă, cum preferi sandwich-ul, care de asemenea va fi gratuit?...

— Sunteți bunătatea personificată! exclamă fata... Prefer cu șuncă, dacă nu vă supărați...

— Studiezi de multă vreme? întrebă cu vădit interes gentleman-ul.

— Nu. Numai de șase luni...

— Șase luni!... Oh, e de-ajuns, aprobă acesta. Și cunoști vre-o bucată, complet?

— Știu imnul american. Și un tango... și chiar „Hallelujah"... apoi știu și câteva exerciții...

— Foarte bine... Ai să le cânți toate acestea și în ordinea care-ți va place... Numai să eviți a face pauze...

— Primesc cu plăcere.

— Poți începe chiar imediat. Nu te va stingheri cu nimic, cred, dacă în casă vor fi și alte persoane...

— Alte persoane? Și câte?

— Nu multe. Cam vre-o 250. Dumineca ceva mai multe: 3—400. Totuș, d-ta vei exercita fără să te îngrijești de cineva și nu vei avea nevoe nici să te întorci cu fața spre ele...

Fata privi gentleman-ul pe deasupra ochelarilor, cu ochii ei miopi și întrebă nedumerită.

— Dar ce fel de casă e asta?

Grasul gentleman își scoase din gură țigarea, consumată pe jumătate, și răspunse calm:

— Un cinematograf... *G. R.*

Păstrați cupoanele și le trimiteți toate împreună.

Concursul de perspicacitate

BON No. 3

Trimite............ *din*............

....

POMUL DE CRĂCIUN AL Realităţii Ilustrate

Joi 24 Decembrie, la orele 10 dimineaţa, a avut loc în saloanele *„Turnverein"* din str. Brezoianu, serbarea pomului de Crăciun al „Realităţii Ilustrate", organizat prin contribuţia cititorilor revistei noastre.

In sala bine încălzită, s'au împărţit copiilor săraci cafele cu lapte şi cozonac, după care s'au distribuit darurile.

S'au împărţit vestminte, jucării şi bani, la 30 de copii săraci, cari le-au primit cu lacrimile în ochi.

Mulţumim încă odată pe această cale, inimoşilor noştri cititori, cari ne-au dăruit obiecte şi bani pentru copiii săraci.

Au contribuit:

Victor Puiu Peter, str. Radu Popescu 25, Loco, (obiecte); Lola şi Tantzi C-tinescu-Mion, Fund. Trifon 2, Loco, (obiecte); Elevii şcoalei primare din Sibiu (publicat în numărul de Crăciun); D-ra Prof. Artenis Păun, Lei 100; O domnişoară (obiecte); Rozica Sabetay Lillu, Craiova, str. Justiţiei (4 obiecte); Pahomescu Ioana, Loco, str. Azilul de noapte (4 obiecte); Mara Rădulescu, Cosâmbeşti-Ialomiţa (obiecte); X Y (obiecte şi lei 100); Rodica Marius de 3 luni, Telciu, jud. Năsăud, Lei 300; Gabriela Mihăilescu, Botoşani, Lei 100; Stanislav Terzi, Com. Olăneşti, jud. C. Albă, Lei 50; Cristian Roşuţu Lei 100; Tonica Aslan (5 ani) Călăraşi-Ialomiţa (obiecte); Alexandra Maria Stoenescu, str. Col. Iacobini 19, Loco, (obiecte); D. Florea Malchievici, compozitor, Rădăuţi, a dat pentru pomul copiilor săraci Lei 500 (cinci sute); Mioara Constantin 3 ani, Loco, Lei 100; Lucica Papp, Sărmăşel Lei 100; Adunat prin listă de subscripţie, în redacţia „Realităţii Ilustrate" Lei 898.

1. *Victor Puiu Peter;*

2. *Lucian Papp-Sărmăşel;*

3. *Tanţi C-tinescu Mion;*
4. *Lola C-tinescu Mion.*

5. *Alexandra Marioara Stoenescu;* 6. *Cristian Roşuţiu.*

Dreapta sus: *Mioara Constantin;* 8. *Tonica Aslan.*

Stânga: *Pomul de Crăciun al „Realităţii Ilustrate": li se dă copiilor săraci cafea cu lapte şi cozonac.*

Parlamentul român

VI. 1931–1932

Miltiade Gazi
Bălți

Ștefan Popovici
Cahul

Ion Florea
Satu-Mare

Anghel Grama
Arad

B. Paraschivescu
Vaslui

S. Masaigo
Hunedoara

Aurel Oroveanu
Romanați

Paul Verona
Dorohoi

I. Rădulescu-Joldea
Mehedinți

Mihai Filip Lobin
Timiș-Torontal

Alex. Bârcă
Caraș

I. Dimitrescu
Cernăuți

Gh. Simionovici
Putna

Cornel Corneanu
Severin

D. Șerbănescu
Arad

Dr. Cârlan
Suceava

Titus Popovici
Severin

A. Veniamin
Covurlui

Traian Ionescu
Tutova

Eugen Apostoleanu
Teleorman

FOTO-LUVRU

(VA URMA)

MODA ZILEI

Sunt femei care înzestrate fiind cu simțul măsurilor, pun atâta armonie în combinarea unei toalete, încât reușesc să realizeze aspecte de eleganță permanentă, cu o cheltuială relativ mică.

Principala preocupare a acestor femei e adaptarea la poziția lor socială, la actele care le accidentează cu aproximativă regularitate existența. Dacă e funcționară sau profesoară, de iese după cumpărături sau pentru a-și lua copiii la școală, vestmintele ei sunt simple, de o linie pronunțat înclinată spre sportiv, notă ce s'a accentuat mult acum, în epoca skyului și a patinajului.

Alegem din grămadă un exemplu ce ilustrează ingeniozitatea, cu care aceste elegante știu să se aranjeze. Rochia de după amiazi, poate fi transformată într'o savuroasă toaletă de seară, dacă-i adăogăm o centură, lăsând capetele să cadă în formă de trenă.

JACK LONDON

3)

Se ridică insfârșit cuprins de o sfârșeală totală ca și cum pierise din el orice putere de rezistență. Incepu să inhame câinii la sanie. Puse pe umăr o funie de ham și trase laolaltă cu dobitoacele. Nu merse prea mult. Cum incepu să amurgească, Henry se grăbi să-și facă sălaș. Dete câinilor de mâncare, își pregăti cina, mâncă și-și așternu lângă foc.

Nu inchisese ochii bine când zări lupii atât de aproape, încât nu se mai putea gândi să doarmă. Erau în preajmă și-i putea privi ca ziua, culcați sau în picioare în jurul focului, târându-se pe pântece, înaintând sau trăgându-se înapoi. Unii dormeau, culcați în zăpadă, asemenea unor câini. Făcu focul mare și văzu de el; știa că era singura piedică între carnea lui și colții lor. Cei doi câini, se'nghesuiau în el, cerându-i ocrotire. Din vreme în vreme cercul lupilor se agita, cei culcați se ridicau și urlau laolaltă. Apoi se așezau din nou, se culcau și cercul se realcătuia, tot mai strâmt.

Dela o vreme, lupii ajunseră să-l atingă aproape. Henri incepu să arunce cărbuni aprinși în mijlocul haitei. Lupii săreau înapoi, repede, cu lătrături de furie și teamă când erau atinși.

Dimineața lumină o ființă omenească istovită și speriată, cu ochi dilatați de nesomn. Iși fierse și bău repede o ceașcă de cafea. Apoi când lupii, înfricoșați de lumină, se risipiră, incepu să înfăptuiască un plan pe care-l gândise în ceasurile lungi ale nopții. Dobori cu securea câțiva brazi tineri, îi puse'n cruce, alcătui un eșafodaj pe care puse cosciugul și cu ajutorul funiilor la care traseră el și câinii, urcă astfel cosciugul într'un brad uriaș.

— Pe Bill au pus colții, zise Henry leșului din văzduh și poate vor pune și pe mine. Dar pe tine, nu!!

Sania gonea acum ușurată, pe urma câinilor care trăgeau de zor, știind că mântuirea lor era la fortul M'Gurry. Dar nici lupii nu se lăsară mai pe jos și urmăreau pe fugari de-aproape, în șiruri paralele sau într'o singură linie lungă, cu limba scoasă, roșie, cu coastele ieșind din piele, la fiecare mișcare. Henry nu se putea opri să nu admire lupii care mai aveau puterea să se ție pe labe fără să se prăbușească în zăpadă.

La amiaz soarele se ivi spre Sud, la marginea zării, palid, auriu. Henry crezu că e semn bun. Se ivise soarele, zilele urmau să crească. Dar bucuria nu ținu mult. Lumina incepu să scadă numai decât și nu mult după aceia omul incepu să se pregătească de sălașul de noapte. Folosi ceasurile de lumină cenușie și amurg întunecat tăind lemne multe pentru foc mare.

Odată cu noaptea se ivi și groaza în culmea ei. Henry era chinuit de somn, mai cumplit decât de lupi. Adormi fără voe, ciucit lângă foc, cu păturile pe umeri, cu toporul între genunchi, cu un câine la dreapta și altul la stânga. Prin aromeală zărea haita întreagă a lupilor pândindu-l ca pe un vânat întârziat, dar sigur. I se părea că vede o ceată de copii în jurul unei mese încărcate și adăstând să li se îngădue să mănânce bunătățile.

Apoi fără voe ochii cădeau asupra lui și își cerceta făptura cu atenție ciudată, neobicinuită. Iși pipăia mușchii, îi punea în mișcare, se interesa foarte mult de îmbinarea și mecanismul lor. La lumina focului, desfăcea, întindea sau închidea degetele, mirat și încântat de mlădierea mâinilor, pe care era stăpân și care i se supuneau. Și ca fascinat simția o dragoste nețărmurită pentru acest admirabil trup, căruia până acum nu-i dase nici-o luare-aminte, o iubire nesfârșită pentru această carne vie, sortită să îndestuleze în curând fiarele, să fie îmbucătățite. Și ce era el acum mai mult decât o hrană pentru guri flămânde cu colți. Asemenea iepurilor pe cari-i împușcase și mâncase el însuși în atâtea rânduri?

La oarecare depărtare înaintea omului se afla lupoaica în zăpadă, cu reflexele roșii ale blănii și-l privea gânditoare. Privirile lor se întâlniră. Omul își dete seama că lupoaica se bucura de dulceața cărnii lui, dinainte. Căsca botul cu lăcomie, desgolind colți albi până'n rădăcină. Saliva-i curgea pe buze și lupoaica o aduna cu limba. Omul fu scuturat de-un spasm de groază. Făcu gestul brusc de a pune mâna pe un tăciune și a-l arunca asupra lupoaicei. Dar fiara, tot atât de repede, pieri.

Noaptea trecu totuși pacinică și ziua se arăta. Pentru întâia oară lupii nu se mai risipiră odată cu zorile. Omul așteptă zadarnic plecarea lor. Rămâneau în cerc în jurul lui și al focului, cu o cutezanță care-i tăia curajul abea mijit odată cu ziua. Făcu totuși o sforțare supraomenească spre a porni mai departe.

Dar abea așezase sania pe potecă și făcuse câțiva pași de foc, când un lup mai îndrăzneț ca ceilalți se aruncă asupra lui. Fiara făcuse însă o săritură prea scurtă și dinții pocniră ciocniți în gol, în vreme ce Henry spre a se feri sărise deoparte. Intorcându-se la foc, aruncă un pumn de jăratec și încă unul și încă unul asupra celorlalți lupi care, încurajați de pilda celuilalt se ridicaseră și se pregăteau să se arunce asupra omului.

Henry rămase locului asediat toată ziua. Lemnele fiind pe sfârșite, mută focul pe 'ncetul înspre un brad enorm mort, până-l ajunse. Dobori copacul și până'n seară tăie surcele și lemne pentru la noapte.

Noaptea căzu tot atât de înfiorătoare ca cealaltă, îngreuiată și mai mult de nevoia tot mai copleșitoare de somn, a omului. Henry văzu prin somnolență cum se apropie lupoaica, atât de mult că putea pune mâna pe un cărbune și să-i-l vâre în bot. Lupoaica urlă de durere, sărind deodată înapoi. Omul adulmecă duhoarea cărnei arse și văzu lupoaica scuturând capul, furioasă.

Apoi, de teamă să nu se lase cu totul cuprins de somn apucă o cracă de brad din foc, ca arsura să-l deștepte când falcăra va ajunge la degete. Făcu de mai multe ori la fel. Focul care-l mușca îl trezea deodată și cu acest prilej ațâța focul mai bine și arunca asupra lupilor cărbuni aprinși. Dar odată, adormit, scăpă ciotul de foc din mână. Visă.

I se păru că se află în fortul M'Gurry. Era cald și bine și el juca banii pe care-i avea. Fortul era asediat de lupi, cari urlau la grilajul

porții. El și tovarășul de joc se opriau adesea spre a asculta furia lupilor și a râde de neputința lor. Dar de-odată se auzi o pocnitură. Grilajul se deschisese și lupii năvăliseră înăuntru, aruncându-se drept asupra lui, cu lătrături și urlete tot mai furioase, care-i spărgeau capul parcă. Henry se deșteptă și visul se îmbină cu realitatea. Lupii se aruncaseră urlând asupra lui. Unul îi apucase brațul cu colți. Cu o mișcare instinctivă Henry sări în mijlocul focului. Lupul dete drumul după ce lăsă carnea sfâșiată adânc.

Și atunci începu o luptă de flăcări. Cu mâinile în mănuși groase, Henry culegea cărbuni pe care-i arunca în toate părțile în jurul lui, ca o ploaie de foc. Sălașul era acum un vulcan în erupție. Henry își simțea fața umflându-se, genele și sprâncenele pârjolindu-se, iar căldura sub tălpi de nesuferit. Cu câte un ciot aprins în fiecare mână cuteză să facă pași înainte. Lupii se traseră înapoi.

Aruncă jarul asupră-le, apoi își frecă mănușile aprinse cu zăpada și jucă în nămeți cu picioarele, să se răcorească. Câinii pieriseră de tot; nici urmă de ei!

— Nu, nu veți pune colții pe mine! răcni Henry sălbatec fiarelor hămesite care-i răspunseră, de parcă l'ar fi înțeles, gemând, mârâind și scrâșnind.

Puse în aplicare un nou plan de apărare: Dintr'o serie de cioturi aprinse făcu cerc, se așeză în mijlocul acestei tabere aprinse și se culcă pe saltea spre a se feri de zăpada care se topea de căldura focului. Rămase astfel neclintit. Lupii, ne mai zărindu-l, veniră să se încredințeze prin perdeaua de flăcări că prada era tot acolo. Încredințați, începură să aștepte mai departe, încălzindu-se la focul binefăcător, întinzându-se și clipind mulțumiți. Lupoaica se așeză pe picioarele dinapoi, ridică botul spre o stea și începu să urle prelung. Unul după altul lupii începură să urle la fel și toată haita, așezată pe picioarele dinapoi, cu botul spre cer, urla de foame.

Se lumină de ziuă. Focul ardea mai potolit. Lemnele se isprăviseră. Henry încercă să treacă cercul de jar care-l ocrotea, dar se iviră lupii toți în fața lui. Aruncă împotriva lor cărbunii aprinși de care se feriră numai, fără să se mai sperie. Trebui să renunțe la luptă.

Omul, clătinindu-se, se așeză pe saltea și pături. Cu pieptul căzut pe genunchi părea frânt în două. Capul îi atârna în jos. Părăsise lupta. Din vreme în vreme înălța ușor capul spre a vedea cum focul se stinge pe'ncetul.

— Și acum (șopti el) cred că veți putea veni să mă luați. Ce-mi mai pasă? Voi dormi...

Mai deschizând odată ochii, zări lupoaica printre cioturile aproape stinse, care-l privia țintă.

Câtă vreme a dormit? N'ar fi putut să spună. Dar când se deșteptă i se păru că se făcuse o schimbare misterioasă în jur. O schimbare atât de ciudată și neașteptată că se trezi cu desăvârșire brusc. Nu pricepu la 'nceput ce se petrecuse. Apoi băgă de seamă: lupii plecaseră. Numai urmele dese ale labelor în zăpadă îi aminteau numărul și îndârjirea fiarelor. Somnul cuprinzându-l tot mai puternic, își lasă iar capul pe genunchi.

Fu deșteptat de glasuri omenești amestecate cu sgomote de sănii, care se apropiau și de respirațiile grele ale câinilor înhămați.

Patru sănii ieșind din albia fluviului înghețat veneau către el, printre brazi. După câteva clipe se adunară în jurul lui vre-o șase oameni. Ciucit în mijlocul cercului de foc care se stingea, el îi privi ca uluit și bâlbâi cu fălcile înțepenite:

— Lupoaica roșie... Venea la câini la ceasul mesei... A mâncat câinii... Pe urmă pe Bill...

— Unde e lordul Alfred? îi strigă un om la ureche, zgâlțâindu-l cu putere.

El dete încet din cap:

— Nu, pe lord nu l'a mâncat... L'am urcat în copac, la sălașul celalt...

— E mort? întrebă tare omul.

— Da, în cosciug... răspunse Henry.

Și își desfăcu umărul din mâna lui.

— Lăsați-mă'n pace, acu... Nu mai pot. Vreau să dorm...

Ochii care clipeau se'nchiseră, bărbia îi căzu în piept și în vreme ce nouii veniți îi ajutau să se'ntindă pe pături, el adormise de mult.

De departe răcnetele haitei hămesite pornise în căutarea altei merinde, în locul omului care le scăpase.

IV

COLȚII CARE SFAȘIE

Lupoaica auzise întâi zvonul glasurilor omenești și lătrăturile zgomotoase, respirațiile puternice ale câinilor înhămați la sănii. Ea fugise întâi de lângă omul pitit în cercul de foc. Ceilalți lupi nu se puteau împăca să lase prada cea fără putere și câtăva vreme mai rămăseseră locului, luând aminte la zgomotele periculoase care se apropiau. Apoi, înfricoșați și ei, se luară pe urmele lupoaicei.

Un lup mare, cenușiu, mergea în fruntea haitei. Mârâia ca cei mai tineri să iese din rânduri și uneori îi mușca, dacă îndrăzneau să i-o apuce înainte. Când zări lupoaica începu să se grăbească și nu mult după aceea o ajunse.

Lupoaica trecu de partea lui și amândoi luară conducerea haitei. Lupul cel mare, cenușiu, nici nu mârâia nici nu-și arăta colții când lupoaica făcând o săritură se juca luându-i-o înainte. Se părea, dimpotrivă, că-i arată multă bunăvoință, atât de multă că totdeauna căuta să fie cât mai aproape de ea. Atunci mârâia lupoaica și-și arăta colții. Uneori nu se sfia să-l muște de umăr și lupul nu se'nfuria niciodată. Se mulțumia să sară'n lături și ferindu-se de tovarășa supărăcioasă, își ducea haita mai departe, jignit, ca un îndrăgostit alungat.

(Va urma)

Marele concurs distractiv

organizat de

Realitatea Ilustrată, ziarul Dimineața și revista Rebus

P R E M I I

5.000 LEI, în numerar.
UN APARAT DE RADIO cu 3 lămpi direct la priză, marca „Lorenz".
5.000 LEI, în volume literare.
O BICICLETĂ elegantă.
1.000 kgr. lemne de foc.
UN PATEFON marca „Odeon".
O LADĂ de șampanie „Rhein".
UN COSTUM tricotat „Monica".
6 LINGURIȚE DE ARGINT.
TREI STYLOURI „HARO", cu peniță de cristal.
UN ABONAMENT pe un an la „Realitatea Ilustrată".
UN ABONAMENT pe un an la revista „Rebus".

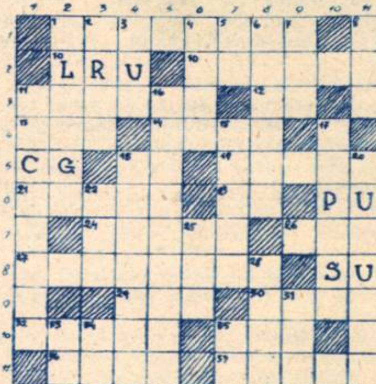
* * *

N. B. — Toate aceste premii sunt oferite de cele trei publicații de mai sus, cari au dat o deosebită atenție acestor distracții instructive.

Concursul constă din deslegarea tuturor problemelor propuse, pe rând, în cele trei publicații specificate. Dăm acum:

PROBLEMA XVI-a

RECONSTITUIRE

(Problema XV-a o găsiți în ziarul „Dimineața" de Anul Nou).

VI. — „Dar ea era umilă și *(17 vertical)*, și s'a așezat cu candoare timp de lungi săptămâni în sumbra cameră din vârful turnului, unde lumina era filtrată prin pânza pală, nu numai prin plafon. Dar el, *(11 vertical)*, își punea faima în opera sa, care sporea din ceas în ceas și din zi în zi. — Și era un om *(1 orizontal)*, și străin, și gânditor, care se pierdea în visări; așa că el nu voia să vadă decât lumina care cădea așa de *(20 orizontal)* în acest turn izolat, veștejind sănătatea și moralul femeii sale, care se ofilea în mod vizibil pentru toată lumea, în afară de el.

Cu toate acestea, ea surâdea necontenit și fără să se *(1 vertical)*, fiindcă ea voia ca pictorul (care avea un mare *(10 orizontal)* să capete o dorință vie și arzătoare în lucrul său, și să muncească zi și noapte, ca să picteze pe aceea pe care o iubea așa de mult, dar care devenea din zi în zi mai debilă și mai *(24 orizontal)*. Și, într'adevăr, cei cari contemplau portretul, vorbeau cu voce joasă de o perfectă *(16 vertical)*, cu originalul, de marele talent al pictorului, cât și de marea lui iubire pentru modelul pe care l-a pictat cu atâta măestrie".

* * *

N. B. — Iată acuma și câteva din cuvintele cari — împreună cu cele extrase din text, completează încrucișerile din careu: GEN, PANDAR, ALTUL, ISTRIT, TIT, DARE, REȚINERE, PALMAR, ORRY, LUNAR, SYRA, SUD, ARNO, RABAR, ANUAL, ISUS, FUG, STAB, TAIAM, etc.

(Pe cele de două litere nu mai menționăm).

* * *

N. R. — Partea a doua a concursului nostru, cu probleme de acest gen, se termină cu problema XVII-a, care va apare în numărul 17 al revistei „Rebus" cu data de 10 Ianuarie. R.

Bon de premii No. 16

Numele ....

Adresa ....

...ourile realităţii

NOUL NOSTRU CONCURS

PREMII: 1500 lei numerar. — Două aparate de radio cu galenă

I. FUZIUNI ŞI ANAGRAME

LOS

EAC

Se dau următoarele cuvinte: I. (Pentru fuziuni): 1) COMO, VAS. 2) CLIN, PAT. 3) NICI, GEX, TREVOR. 4) RACI, NAT. 5) NAE, TAXĂ. 6) ŞINE, VOR. 7) ORE, MILE. 8) NU, ACE.

II. (Pentru anagrame): 1) NEGRI, 2) ARMATA. 3) ROMAN. 4) MARCA. 5) RAMPA.

* * *

Veţi obţine, în total, 13 cuvinte, cu ajutorul cărora veţi reface încrucişarea din figură, ţinând seama de cuvintele înscrise de noi LOS şi EAC), şi adăogând dela dvs. pe cele de două, sau trei litere.

R.

2. ENIGMĂ-METAGRAMĂ

Cu 18 mă căsătoresc, iar cu 50 plec în voiaj de nuntă!..

ŞARADA

Prima parte se găseşte pe jos; a doua, între două consoane, iar a treia în gură.

Tot cuvântul se află în fruntea unei republici!...

REBUS

Rezultatul concursurilor de perspicacitate

După cum am anunţat în numărul nostru de Crăciun, prima serie de concursuri de perspicacitate a întrunit un număr de câteva zeci de mii de răspunsuri din toată ţara.

Comisiunea care le-a clasificat, a terminat lucrările şi cum un mare număr de cititori au ...at soluţii exacte, s'au distribuit premiile prin tragere la sorţi.

Au câştigat precum urmează:

Lei 5000 (cinci mii) d. Const. C. Borcescu, *avocat din Bucureşti str. Mussolini 51.*

Lei 2000, (două mii) d. Radu Călinescu, *funcţionar, Cernăuţi.*

Lei 1000, (una mie) d-ra Jeanette Marcovici, *Piatra Neamţ, str. ...na Cuza 60.*

Câte un abonament pe un an la „Realitatea Ilustrată":

D. Aureliu Petrescu, *subşef la Gara de Nord, Bucureşti;* D-ra Louise Balaban, *Pavilionul Ofiţeresc, Caransebeş.*

Câte un abonament pe 6 luni la „Realitatea Ilustrată".

D-ra Lelia Breda, *str. Pr. Ileana ... in Cetate, Alba Iulia;* D. lt. P. Panaitescu, *Cernăuţi, str. Nic. Filipescu 7, Et. II.*

Câte un abonament pe 3 luni la „Realitatea Ilustrată"

D. Erwin A. Krauss, *Craiova, str. Unirii 73;* D-ra Margueritte Giurgescu, *Loco, str. Benito Mussolini 34;* D. Paul Damalidi, *str. Vlad Ţepeş 34, Giurgiu.*

* * *

Din partea d-lui avocat Const. C. Borcescu, câştigătorul premiului de 5000 lei, primim următoarea scrisoare:

Iată conţinutul scrisorii de mai sus:

Domnule Director,

Am primit astăzi premiul de lei 5000 (cinci mii) pe care l-am câştigat la marele concurs de perspicacitate.

Vă mărturisesc că nu mă aşteptam să fiu eu fericitul câştigător al premiului I şi că am trimis cupoanele şi soluţiile mai mult îndemnat de prietenii cu cari împreună am stat să le dezlegăm.

Problemele pe cari le-aţi pus erau deosebit de interesante şi mi-au produs multe momente de desfătare.

Mulţumindu-vă pentru premiul pe care mi l-aţi acordat, vă felicit pentru felul cum este redactată şi tipărită această revistă a dv„ singura care se poate compara cu cele din occident.

Primiţi, vă rog, Domnule Director, asigurarea stimei mele.

CONST. BORCESCU
Bucureşti. avocat

Cupon pentru jocuri
No. 258

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Preţul abonamentelor: *Un an lei 450; 6 luni lei 230, 3 luni lei 120. Pentru străinătate lei 600 anual.*

REALITATEA ilustrată

SLUJITORII TRADIŢIEI

În fiece an la Bobotează, aceşti patru inşi se asvârl în Dâmbovița, spre a scoate crucea

REALITATEA ilustrata

ANUL VI. NR. 259
14 IANUARIE 1932

TOVARAŞI DE SOMN

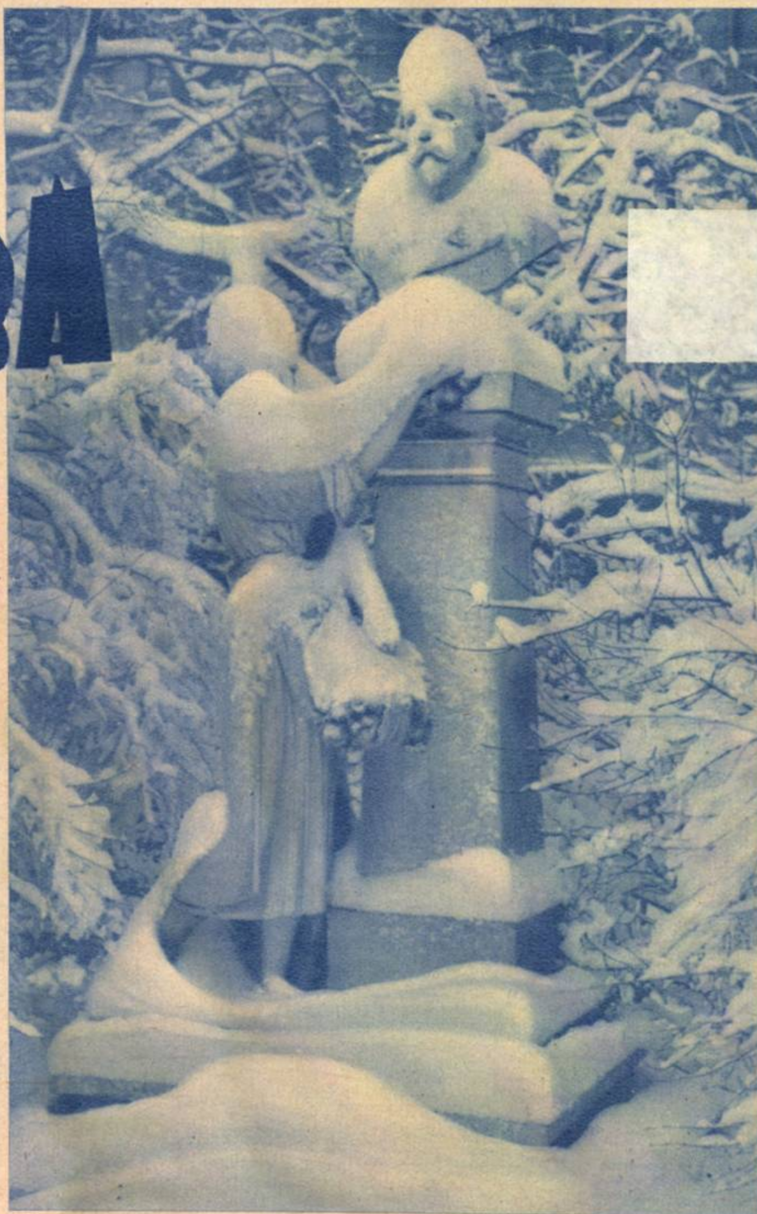
Preţul 10 Lei

STATUI sub HLAMIDA ALBĂ

Cioplite in marmoră sau in bronz, statuele inaintașilor cari și-au câștigat merite față de generațiile viitoare, privesc nepăsătoare și reci la frământările noastre sterile, la luptele noastre pătimașe, la străduințele noastre zadarnice.

Ca și când ar voi să exteriorizeze această nepăsare, iarna a invelit pe nemuritiorii de piatră, cu o mantie de zăpadă, moale, albă și groasă și-i izolează astfel de sbuciumările oarbe ale contimporanilor.

Prezentăm fotografiile statuelor din grădina Ateneului, cu podoabele albe pe creștete.

Fiecare poartă par'că cușmă albă ciobănească sau un coif de armură medievală, care să-l apere de gerul care l-a surprins.

Crengile încărcate de nea ale arborilor își scutură albul în jurul lor și până și soclurile par piedestale de pudră compactă

Mantia iernii acoperă totul în giulgiu alb...

RENÉE THEVENIN

Intre ȘTIINȚĂ și TRADIȚIE

AM arătat în capitolele precedente, că știința n'a luat naștere în timpurile moderne, că e reînsuflețirea unei vechi flăcări aprinsă nu se știe cum, într'o epocă a preistoriei, de către o rasă de oameni a căror inteligență era cu mult deasupra celei mijlocii de astăzi. Am văzut că înapoindu-ne în trecut, calea devine mai clară și mai precisă, iar pe de altă parte, că pe măsură ce ne apropiem de prezent, își pierde continuitatea și strălucirea, întunecându-se completamente la un moment dat. Scântei anemice țâșnesc ici și colo de sub cenușa Evului Mediu, scântei alimentate de niște caractere temute și disprețuite: *vrăjitoarele.*

Ghicitoarea sau vrăjitoarea de astăzi, reprezintă un grad de intelectualitate foarte scăzut, sau mai exact, cel mai înalt nivel al prostiei.

In Europa, cuvântul vrăjitoare ne aduce în minte o babă cu nasul coroiat, însoțită de o cucuvae, de un crocodil împăiat și alte dihănii, citind în cărți sau în drojdie de cafea și extorcând astfel banii unei biete fete, cu mintea redusă, prezicându-i ivirea unui tânăr blond și bogat, care o va lua de soție.

Poate că vrăjitoria Evului Mediu nu diferă mult de cea a prezentului. Practicarea ei era atunci cu mult mai ușoară, dată fiind marea ignoranță și credulitate a epocei. Și apoi, cum profesiunea nu reclama vre-o diplomă, oricine o putea lua, fără altă însușire decât aptitudine la înșelătorie, talent ce-a existat în toate epocile.

Trebue să ținem totuș seama, că în zilele noastre una din aceste prezicătoare, riscă un avertisment al poliției sau cel mult o amendă. In Evul Mediu vrăjitoarea era arsă de vie, adesea în urma unor suplicii de o inimaginabilă cruzime.

Desigur că nimeni nu riscă să se expună la atari pedepse, fără să aibe deplină încredere în valoarea științei pe care o poseda.

Dreapta : *O vrăjitoare conjurând spiritele.* Jos : *Sabbat-ul vrăjitorilor în Evul Mediu; diavolul apărea totdeauna din mijlocul flăcărilor sub forma unui țap.*

Și vom vedea chiar, că față de mentalitatea epocii acest capitol științific era într'adevăr profund fără să fie totuș decât o palidă amintire a unei străvechi tradiții, din care vrăjitorii și vrăjitoarele păstraseră numai formele exterioare — formulele magice, practicarea sugestiei și a hipnozei — pierzând însă în mare parte sensul științific.

E de notat astfel că știința supremă și aproape perfectă, care vom constata c'a existat, s'a transmis dealungul veacurilor din generație în generație, sub forma unui secret lăsat moștenire unor persoane inițiate. Cum această tradiție n'a fost niciodată fixată în vre-un tratat, diformările și anemierea erau inevitabile. In ultima vreme se epuizase aproape complet și dacă știința modernă n'ar fi reînviat-o, sub o altă formă, astăzi n'ar mai exista.

Ceeace ne interesează însă în momentul de față, e faptul că vrăjitoria condamnată și persecutată în Evul Mediu, poseda asupra naturii și asupra universului, noțiuni ignorate de celelalte științe pe care le-a păstrat cu hotărîre sfidând tortura și moartea în cursul celor 15 secale de rătăcire.

Ne-am referit în capitolul precedent, la mărturisirea lui Paracelsus, anume, că-și datora vrăjitoarelor cunoștiințele. Se mai pot cita numeroase exemple similare, în perioade mai apropiate de epoca noastră, începând cu ilustrul astronom Kepler, a cărui mamă a fost închisă pentru vrăjitorie, a cărui mătușă a fost arsă de vie sub aceeaș acuzare și care datorește acestor primejdioase origini și înrudiri, o mare parte din realizările puternicului său geniu,

Trebue să mărturisim că tot acestor surse datoreşte el câteva din straniile concepţii ale teoriei sale despre creeaţie. Când afirmă că stelele sunt animale mari, dotate cu inteligenţă şi voinţă, atrase unele spre altele de o simpatie reciprocă, nu face decât să repete o concepţie a antichităţii ce se găseşte la începutul celor mai vechi religii şi o repetă, pentrucă primejdioasele sale educatoare i le-au transmis aşa cum le primiseră şi ele dela alţi maeştri misterioşi.

Cine erau aceşti maeştri? Marii inchizitori nu ezitau să declare că în capul lor se afla însuş Satan şi pentru a o dovedi, dădeau ample descrieri despre sabatul vrăjitorilor — adunări nocturne la care unii din ei cum sunt spre exemplu Sprenger şi Del Rio par să fi fost de faţă, căci mărturiile lor au un caracter atât de precis, încât exclud probabilitatea născocirii.

Când citim aceste descrieri, suntem siliţi să credem că bieţii oameni erau oneşti şi coştiincioşi şi că într'adevăr văzuseră pe dracul, în cursul bizarelor ceremonii.

De cele mai multe ori, Prinţul Intunecimii era reprezentat printr'un ţap gigantic sau printr'un chip grosolan cioplit în lemn vopsit. La adăpostul întunericului, la lumina jucăuşe a flacărilor — căci aceste adunări aveau loc noaptea, în regiuni izolate, — spectatorul sfârşia prin a vedea ceeace i se sugera.

Trebue să observăm că aceşti savanţi clandestini ai Evului Mediu, uzau de puterea hipnozei şi a sugestiei, cu abilitatea celui mai bun dintre psichiatrii moderni. Boalele nervoase, foarte frecvente în vremea aceea erau provocate de mizeria generală, de epuizarea raselor, de războaie şi plăgi de desechilibrele intelectuale, datorite diferitelor abuzuri, de atmosfera de groază perpetuă, ce predomina.

Putem înţelege mai bine această stare de spirit, studiând-o astăzi, în sânul populaţiilor colorate, care au trecut prin faze similare. Scriitorul american W. B. Seabrook, întors dintr'o călătorie în vestul Africei, a publicat o lucrare extrem de interesantă asupra acestor fenomene sociale.

Cât despre vrăjitoarele Evului Mediu, nimic nu prezintă mai mult interes decât rapoartele nenumăratelor procese de vrăjitorie, nu numai cele intentate de inchiziţia orbită de prejudecăţi, dar chiar cele prezidate de judecători de bună credinţă, inamici ai preoţilor, prudenţi, culţi şi chiar sceptici.

Monstrul dela Le Gevaudan.

Dar mai impresionante decât declaraţiile judecătorilor sunt invariabilele confesiuni ale acuzaţilor cari ştiindu-se sortiţi morţii pe rug, admiteau învinuirile ce li se aduceau, ba se şi lăudau cu ele.

E de notat că multe legende ciudate au luat naştere cu ocazia acestor procese, legende ce se repetau adesea la epoci şi în puncte foarte distanţate, cu detalii atât de precise, încât suntem siliţi să credem că cuprind o mare parte de adevăr şi că singurul element ce lipseşte în documentele care le înregistrează, e explicaţia ştiinţifică şi rezonabilă a faptelor.

Cele mai remarcabile întâmplări în această categorie, sunt numeroasele cazuri de licantropie în care se spunea că victimile luau chip de animal sălbatic. Iată ce scrie în această privinţă inchizitorul Boguet:

„In regiunea muntoasă din Auvergne un vânător împuşcă într'o seară o lupoaică. Glontele reteză laba animalului, care dispăru totuş în desiş. Ceva mai târziu, făcu o vizită unui nobil din împrejurimi, care-l întrebă dacă era mulţumit de vânătoare. Drept răspuns la această întrebare, băgă mâna în buzunar spre a scoate laba de lup din buzunar. Dar, nu mică-i fu mirarea când trase afară o mână omenească, ce purta o verighetă, şi în care nobilul recunoscu mâna soţiei sale. Gazda porni imediat în căutarea femeei pe care o găsi rănită: şi pierduse într'adevăr mâna. Luată de scurt, doamna mărturisi că obişnuia să se transforme noaptea în lup, dând numeroase detalii. Adusă înaintea judecătorilor, făcu aceleaşi declaraţii. Fu condamnată la moarte şi repetă aceeaş confesiune şi pe rug".

Fenomenul auto-sugestiei e evident în acest caz. Il găsim astăzi foarte adesea la magicienii africani precum şi printre persoanele isterice, observate de d-rul Charcot şi urmaşii săi în spitalele Parisului. Subiectul e prea cunoscut, spre a mai insista asupra lui.

Vom aminti doar că nenumărate au fost cazurile vrăjitoarelor, care luau într'adevăr parte la sabaturi şi erau găsite apoi, în zorii zilei, la mari distanţe de locuinţele lor, despuiate, într'o stare de complect somnambulism. Altele, cădeau în cursul procesului într'un somn hipnotic şi nu se deşteptau decât când li se citia verdictul, declarând că în timp ce li se decidea soarta, fuseseră la Sabatul Vrăjitorilor.

Vom cita un caz şi mai curios, celebru în Franţa şi foarte interesant prin faptul că aparţine unei epoci relativ recente, iar documentele care-l înregistrează sunt atât de numeroase şi redactate cu atâta grijă şi metodă, încât nu lasă loc îndoielilor. Cele ce urmează au avu loc în vechia regiune a Franţei numită le Gevaudan.

In Iulie 1764, o fetiţă din St. Etienne de Lugdares şi câteva zile mai târziu alţi copii din Puy-Laurent, Chayla, Arzenc, Thorts, Chaudeyrac, sate ale aceluiaş district, fură găsiţi morţi, groaznic mutilaţi de un om sau un animal necunoscut, care le supsese sângele, smulgându-le inimile. Multă vreme nu se putu da de urma făptaşului. Intr'o zi însă o femee din Lagogne văzu, pe când îşi păştea vitele pe câmp, un animal mare şi foarte ciudat, la apariţia căruia dulăii săi obicinuiţi să atace lupi, o luară speriaţi la goană. Din fericire însă, vitele se strânseră în jurul păzitoarei lor şi fiara dispăru fără să fi atacat pe cineva.

Descrierea femeei era atât de stranie, încât se crezu că fusese victima unei halucinaţii, provocate de frică şi sătenii începură să râdă de ea. Dar ceva mai târziu, la Rocles, Choisinets, Apcher- Pouget, St. Alban etc., se iviră noui crime similare celor dintâi. Un ţăran anume Jean Pierre Pourcher din satul Zulianges, renumit pentru curajul său, văzu într'o seară, pe când lucra în hambar, un animal foarte ciudat trecând pe uliţă. Descrierea sa corespundea exact cu cea dată de femeea din Lagogne. Trase un glonte asupra fiarei fără vre-un rezultat vizibil însă. Monstrul fu văzut mai apoi şi de alţii, iar descrierile coincidau toate perfect.

„Bestia", cum o numiau oamenii din Le Gevaudan, nu era lup, avea dimensiunile unui măgar, părul roşu, capul mare, aducând cu al porcului, cu fălcile adesea căscate, urechile scurte şi o coadă lungă, cu capătul alb. Picioarele dinapoi erau terminate prin copite, ca la cai. Acest fantastic animal se ridica adesea în două labe, făcând diverse gesturi groteşti, cu labele dinainte.

Seria omorurilor reincepu mai înainte ca senzaţia provocată de această neverosimilă apariţie să se fi stins. Nu mai încăpea îndoială că acest monstru era autorul crimelor întrucât multe persoane îi scăpaseră cu mare greutate din ghiare.

Intre alţii, fiara atacă într'o zi un grup de copii din satul Chanaleilles. Animalul luă cu sine pe unul din ei, anume Jean Panafieux. Cel mai mare dintre copii, André Portefaix alergă curagios în ajutorul copilului, urmat de ceilalţi tovarăşi de joc, înarmaţi cu furci şi cuţite şi încercând să isbească bestia în ochi. In cele din urmă, fiara dădu drumul copilului, care avea însă jumătate din cap sdrobit. In cursul luptei, înhăţă un alt copil Jean Vevrier. Bravul Andre vru să-i alerge în ajutor, dar tovarăşii săi îngroziţi nu îndrăzniră să-l mai urmeze.

De data aceasta, svonul extraordinarului eveniment ajunse la palatul regal din Versailles. Regele ordonă facerea unei anchete. André Portefaix primi drept răsplată pentru vitejia sa o pensie dela Stat şi intră în armată, murind ca locotenent al Artileriei Coloniale în 1785. Un escadron de dragoni comandat de căpitanul Duhamel fu trimis în ajutorul locuitorilor din Le Gevaudan.

In timp ce lumea aştepta sosirea soldaţilor, monstrul îşi continua crimele. La 15 Ianuarie 1765 ucise un copil de 14 ani, anume Jean Chateauneul din satul Greze. In ziua următoare, pe când tatăl plângea pierderea copilului, fiara apăru la fereastră şi ridicându-se în două picioare îşi puse labele pe pervaz. La strigătul de groază al omului sătenii alergară şi văzură animalul îndepărtându-se fără grabă. Noaptea tocmai se lăsa şi teroarea generală dădu monstrului posibilitatea să scape încă odată.

Spaţiul nu ne permite să dăm detalii asupra acestor surprinzătoare întâmplări. Dragonii căpitanului Duhamel găsiră urmele animalului în zăpadă şi-l scoaseră din pădure în ziua de 7 Februarie. Soldaţii traseră în el 7 focuri. Căzu pe spate cu un urlet asurzitor, dar se ridică din nou şi dispăru. In ziua următoare, la câţiva metri mai departe de locul vânătoarei, găsiră o fetiţă cu capul sdrobit de dinţii unui animal.

Nu se mai auzi nimic de monstru până în Martie. Se credea că fusese serios rănit şi că nu se putea mişca. Dar în 4 Martie, omorurile reîncepură. Vânătoarea fu reluată şi se uciseră un mare număr de lupi, dar monstrul nu-şi semnala prezenţa decât prin ucideri, sau prin apariţii subite, în care avea aerul că-şi bate joc de urmăritori. Il vedeau la bună distanţă lungindu-se, făcând gesturi cu labele dinainte şi dispărând apoi. In mod invariabil, vic-

(Urmare in pag. 8).

PENTRU EUROPEANUL CARE PLEACA IN AMERICA

IN rândurile de mai jos, celebrul romancier francez ne înfăţişează Statele Unite sub adevăratul lor aspect, în ceeace priveşte limbajul, corversaţiile, viaţa intelectuală, lupta cotidiană pentru existenţă, obiceiurile şi viaţa sentimentală.

De când îţi pregăteşti voiajul, ai citit aproape o sută de cărţi despre America; uită-le. Călătorul e totdeauna ispitit, atunci când descrie o ţară depărtată, să-i exagereze ciudăţeniile. Cât despre mine, care caut nu să-ţi plac, ci să te instruesc voi începe prin a-ţi spune că fiinţele cu chip de om, pe care după şase zile de călătorie pe Ocean le vei întâlni la debarcare, nu prea se deosibesc mult — aşa cum îţi imaginezi tu — de amicii tăi europeni şi nici de tine însuţi. Sunt oameni cari — ca şi noi — lucrează, suferă, mănâncă, beau şi iubesc, citesc poeţi, construesc şi dărâmă temple, se nasc şi mor. Când îţi vei da seama că mulţi dintre ei se pasionează ca şi tine, după Proust şi Valéry, când vei vedea în casa lor un Degas sau un Renoir şi vei auzi, în concertele lor pe Debussy, Dukas şi Ravel, vei părăsi fără îndoială cu multă ruşinare haina extravagantă de explorator spiritual, în care te văd acum. Pleci în America şi nu în lună. Rămâi deci simplu, aşa cum eşti.

Dreapta: *Central Station, cea mai mare gară a metropolei americane, situată chiar în centrul oraşului ;* jos: *afluenţa la un match de football, la Chicago.*

LIMBAJUL. — Să nu-ţi închipui că ştii americana dacă ai învăţat engleza. Dezolarea ta ar fi mare.

In fiecare an se face curăţenia exterioară a Capitol-ului, din Washington.

fondat, prin reacţiune clubul celor „Trei ore pentru dejun" ceeace constitue însă o excepţie. Conversaţiile generale sunt rare, chiar şi la cină. Fiecare vorbeşte cu vecinul doar. După dineu bărbaţii rămân singuri, obiceiu urât, moştenit dela

St.: *Un tablou impresionant: şomeurii aşteptând resturile de mâncare în faţa unui restaurant din New-York*

Dr.: *Tipul american de „sporfirl".*

Nu te-ai înţelege decât cu femeile din New-York şi cu profesorii din Harward. Din clipa când vei pătrunde în grupuri mai puţin la curent cu cultura europeană, te vei simţi în prezenţa unei limbi noui. Faptul că America adăposteşte atâtea adunări etnice atât de importante, încât îşi conservă o existenţă naţională, a îmbogăţit limba cu nenumărate cuvinte italieneşti, germane şi evreeşti, care s'au amestecat cu engleza, întocmai ca araba cu spaniola sau cu franceza, pe vremea invaziei maurilor. Când „Babitt" a fost dansată în Anglia pentru prima dată, cititorii au avut nevoe de lexicon.

Americana este o limbă mult mai tânără decât engleza. Cuvintele ei se nasc încă din imagini, întocmai ca în limbile primitive. Multe dintre ele au chiar o existenţă foarte scurtă. In 1927 când am vizitat New-York-ul pentru prima oară, tot ceeace încânta era „cute". In 1931 cuvântul era ridicul, interzis aproape.

Vei rămâne uimit găsind acolo „yes"-ul englezilor, înlocuit adesea de un dublu mormăit, produs cu gura închisă, suflând mai întâiu o cantitate mică de aer pe nas şi aspirând apoi încetişor. Se aud două note, bine deosebite, cea de-a doua mai ridicată, care reunite, exprimă un fel de aprobare leneşă, pasivă şi binevoitoare totodată. Femeile se servesc şi mai mult decât bărbaţii, de aceste sunete muzicale şi barbare. Le-am căutat vreme îndelungată originea. Cred că trebue s'o găsim în enorma oboseală nervoasă a fiinţelor omeneşti, după o zi petrecută în haosul unui mare oraş american. Dublul mormăit are, cu sunetul lui articulat, avantagiul să exprime o indiferenţă politicoasă, cu un efort fizic redus la minimum.

CONVERSAŢIILE. — In America nu există conversaţii. O conversaţie, după cină, între profesori din Princentown, Yale sau Corneil se aseamănă mult cu conversaţiile profesorilor din orice ţară a Europei. O convorbire în „tête-a-tête" însă, cu o Americană inteligentă, este o adevărată plăcere. Dar fericirile aceast sunt rare. Iată şi dece:

Americanii nu acordă bucătăriei o atenţie prea mare în viaţă. Mâncarea pentru ei înseamnă o pomană făcută corpului. Un fruct, un peşte şi înapoi la lucru. Câţiva scriitori au

englezi. La New-York gazda îţi va propune adesea să te ia la teatru, sau să-ţi aducă acasă un pianist, un cântăreţ sau un conferenţiar. O modestie excesivă o împiedecă să-şi închipuie că prietenii ei s'ar putea simţi fericiţi afară din casă şi deaceea îşi tratează invitaţii ca pe nişte copii.

In ajunul Crăciunului vei vedea în mai toate casele din New-York câte un pom tradiţional pentru „oameni mari". Se va întâmpla adesea ca după un dineu, în cercul unor personalităţi de seamă, pe care abia aştepţi să-i auzi vorbind, să vezi sosind un prestidigitator, chemat să distreze savanţii. Vei înţelege atunci că lipsa de conversaţii în America vine, nu din absenţa ideilor, a spiritului sau a cunoştinţelor, ci dintr'o prodigioasă timiditate şi o invincibilă neîncredere în sine. Nu vei întâlni în nici o ţară o asemenea lipsă a puterii de exprimare. E deci de datoria ta să dobori acest obiceiu, căci numai aşa vei putea obţinea unele confidenţe.

Alcoolul te va ajuta mult.

In Europa se bea puţin. In America însă îţi va trebui multă voinţă, ca să rămâi sobru. Pretutindeni ţi se oferă cocktail-uri şi-ţi este greu să refuzi. Prohibiţia a dat o însemnătate uriaşă băuturilor în ochii americanilor. Omul care ţi le oferă, sacrifică pentru tine o parte din rezerva lui, care constitue un bun măsurat. Se va simţi jignit dacă arăţi că nu-i preţueşti sacrificiul. Ştiu, ţi s'a vorbit mult despre băuturile periculoase, de otrava amestecată în vin; dacă te abţii, vei da dovadă de lipsă de încredere şi de curaj. Ca să te consolezi, gândeşte-te că în căminurile cu regim sec, cocktail-ul este înlocuit printr'un păhărel cu bulion de pătlăgele roşii.

Trebue să pricepi că în lupta pentru alcool există ceva mai profund şi mai nobil decât ne închipuim. E ucenicia libertăţii şi prima revoltă a Americanului, contra tiraniei obiceiului. Americanul are nevoe de alcool, mai mult decât francezul sau italianul. Puritanismul şi respectul burghez au făcut din el un individ care nu îndrăzneşte să se dedea instinctelor personale, oricît de naturale ar fi ele.

Băutura îl desrobeşte de represiunile seculare.

„Numai când beau — îmi mărturisia unul dintre ei — mă simt cu adevărat om".

Barul clandestin este singurul colţ din New-York, unde femeile se adună cu bărbaţii, pentru plăcerea de a fi împreună, fără să aibe nevoe de un spectacol şi fără să socotească minutele.

Conversaţiile sunt ceva mai aprinse aci, iar bucătăria, mult mai aleasă decât în saloanele bogaţilor. Tatăl îşi întâlneşte aci şi fiica şi fiul. Viaţa de bar ia deci aspectul unei vieţi de familie. Nu fugi prin urmare de aceste localuri, iar dacă te temi de confuziunea spiritului, fă ca mine: bea o înghiţitură numai şi lasă paharul plin pe masă.

VIAŢA INTELECTUALĂ: Dintre toate ideile false pe care le vei fi acumulat, cea mai inexactă e legenda unei Americi absolut indiferente faţă de produsul spiritului. Ţara aceasta are şi ea o literatură şi o arhitectură.

Pictura? Să aşteptăm; ceeace am văzut pare prea inspirat dintr'un modernism european, ca să fie original. Dar cărţile americane sunt printre cele mai de seamă ale timpului. Ce trebue să citeşti? Romancieri ca: Ernest Hemingway, stil tub de oţel nichelat, John Dos Passos, Thomas Wolfe, Glenway Wescott, Michael Gold; dacă preferi un ton mai clasic: Willa Cather, Thornton Wilder, Louis Bromfield, Christopher Morley.

Studenţii unei universităţi americane, manifestând pentru o victorie sportivă.

Nu-ţi vorbesc de cei celebri, pe cari îi cunoşti: Sinclair Lewis, Sherwood Anderson, Dreiser. Poeţi: T.-S. Eliot, Stephen Benet. Essai-işti: Walter Lippmann, Thomas Berr. Filozofi: Santayana, John Deway. Critici: Edmund Wilson, J.-W. Krutsch. Autori dramatici: Eugène O'Neil şi Elmer Rice. Am citat aceste nume la întâmplare, astfel că se poate prea bine să fi uitat pe cele mai însemnate.

Nu ştiu care este viaţa intelectuală la Pittsburg sau Detroit, dar sunt convins că New-York-ul îţi va apărea ca una din metropolele cele mai aţâţătoare pentru spirit din întreaga lume. New-York-ul este adevăratul *„clearing house"* al ideilor din Univers. Acolo se traduc toate cărţile importante ale globului. Tot acolo găsim public format pentru Virginia Woolf, pentru André Gide şi Thomas Mann. Cartea cea mai citită azi este de un Suedez, mâine va fi de un Francez, poimâine de un Rus. Citeşte revistele noui, ca: *Symposium, Hund and Horn, New Republic.* Vei rămânea uimit de materialul lor informativ şi de calitatea aprecierilor lor.

Această curiozitate universală are, fireşte, şi pericolele ei. Viaţa spirituală suferă, în Statele-Unite de răuri specifice epocii noastre, dar cari acolo au luat o formă virulentă. Cea mai gravă meteahnă este uzura ideilor. Se spune că poporul american, fără excepţie, adoptă o idee ştiinţifică, întocmai cum adoptă şi forma ghetelor. E perfect exact.

Freudismul, behaviurismul, umanismul lui Babitt, relativismul lui Einstein, au pătruns succesiv în clasele mijlocii (sub o formă elementară) într'o măsură mult mai adâncă decât în Europa. Dar americanul se plictiseşte repede de sisteme noui, la fel cum se pasionează pentru ele. La el moda în intelectualitate e ceva trecător, iar pentru că spiritele cele mai strălucite ale Europei vin aci să-şi demonstreze paradoxele, creerul american blazat, cere hrană spirituală, cu mirodenii puternice. Spiritul critic lipseşte nu individual, ci maselor. Vei răspunde că în Europa, masele sunt şi ele lipsite de aşa ceva. Se prea poate, dar popoarele Lumii-Vechi au mult bun simţ, o neîncredere tradiţională şi o indiferenţă caracteristică; calităţile acestea împiedecă motoarele spiritului să se ambaleze. In Statele-Unite însă, frăgezimea sufletelor este lucru curent, iar curiozitatea este din cele mai naive. E ceva simpatic, nu-i vorbă, dar greşelile ce decurg de-aci sunt colosale.

Dacă ai intenţia să produci, în această ţară, un efect rapid asupra mulţimilor, vei reuşi. Fii strălucitor şi cinic. Arde ceeace alţii adoră şi adoră ceeace alţii au ars. Critică America cu sălbăticie. Reacţiunile vor fi violente, dar vor servi gloriei tale efemere. Ziarele îţi vor repeta spusele. Vei deveni repede celebru, iar în trei luni vei fi pe deplin uitat. Dacă doreşti însă —după cum nădăjduesc — să le duci Americanilor, tot ceeace e mai bun în tine, procedează cu totul contrariu. Fi simplu, nu-ţi forţa ideile, caută nuanţele precise şi delicate ca şi cum te-ai adresa celor mai dificili şi cultivaţi oameni. Să nu faci mult sgomot. Desiluzionaţi, reporterii negăsind în discursul tău elementele unui titlu de senzaţie, vor publica o dare de seamă în trei linii, sau chiar niciuna. Incetul cu încetul însă, vei vedea venind la tine spirite timide, modeste şi drepte. Sunt mulţi din aceştia în Statele-Unite.

Ei se vor ataşa ţie nu pentrucă tu ai fi un om de geniu, ci pentrucă le poţi da ceeace lor le lipseşte şi ceeace tu posezi: gustul ordinei în idei, arta de a construi precum şi o lungă şi ingenioasă tradiţie de analiză sentimentală. Ei îţi vor aduce frăgezimea spiritului lor şi o manieră directă de a pune chestiunile morale, metafizice, caşicum toate ar fi noui. Tu le vei preda maturitatea. Ei îţi vor desvălui tinereţea. Prietenia popoarelor şi a oamenilor nu ia naştere decât din astfel de schimburi...

HRANA. — Ţi s'a spus că americanul nu ştie să mănânce? Toate aprecierile în bloc sunt false. Bucătăria americană — e drept — e monotonă (mănânci găină în fiecare seară şi îngheţată de două ori pe zi) dar hrana aceasta e minunată, atunci când e simplă. Şi cum ar putea să se plângă cineva într'o ţară, unde fructele sunt atât de abundente şi proaspete, unde întâlneşti ananasul la orice pas şi unde botaniştii, prin altoiri savante, au ştiut să producă un pepene supra-vegetal? Boston are peştii lui întocmai ca orice mare port european. La hanuri, la marginea şoselelor, ţi se serveşte un pui fript şi fasole de Lima. Păzeşte-te de salate. Salatele americane sunt nişte adevărate erezii culinare. In ele găseşti felii de fructe fragede muiate în untdelemn, varză şi brânzeturi rătăcite şi miezuri de lăptuci atât de rigide încât, oricât te-ai osteni, cuţitul nu le

va putea pătrunde. Pâinea, mai întotdeauna coaptă în casă, e foarte variată ca formă şi gust. Vei regreta, e drept, pâinea cu care te-ai obicinuit, dar nu vei avea nimic de reproşat pâinuţelor decorate cu seminţe de mac ce ţi se vor servi în America. Nu te mira deasemenea niciodată, dacă vezi atâtea mâncări decorate cu podoabe ciudate. Acest popor tânăr are gustul decorului mult mai pronunţat, decât cel al potolirii stomacului.

OBICEIURI. — Să nu-ţi imaginezi că dacă Statele-Unite sunt o ţară democratică, viaţa e acolo liberă şi fără constrângeri. Cu cât un grup de oameni e mai tânăr, cu atât formalismul e mai rigid, fiindcă numai regulamentele severe pot îmblânzi oamenii, spre a-i înclina vieţii sociale. Manierele libere şi nepăsarea o găsim mai ales în vechile aristocraţii. Pionerul în singurătate devine brutal. Când începe să trăiască în societate i se impune un cod şi maniere.

Dacă ai deci de gând, cum am făcut şi eu, să locueşti într'o reşedinţă de Universitate americană, află că a doua zi dela sosire chiar, vei găsi la tine acasă peste două sute de cărţi de vizită. Toată facultatea vine să te vadă. Chiar cei cari te găsesc şi-ţi vorbesc, işi depun cartea la ieşire aşa că, la rândul tău eşti obligat, dacă ai puterea necesară, să înapoiezi cele două sute de vizite. O invitaţie prin telegramă este rară şi contrarie bunelor maniere.

Dacă împrejurările impun o asemenea grabă, depeşa trebue să fie neapărat urmată de o scrisoare de scuze. Cele mai neînsemnate evenimente servesc de pretext scrisorilor de simpatie sau bună voinţă. Un amic american, iţi scrie, pentru a-ţi spune că dineul ce i-ai oferit în iunie a fost minunat şi că-ţi păstrează o frumoasă amintire. Orice prilej e bun pentru schimburi de cadouri mici, fără valoare, dar care întreţin sentimente amicale. Când eşti obosit şi surmenat, consideri lucrurile acestea drept superficiale.

Judecă mai bine; vei observa cum, într'o societate tânără, nimicurile iţi ajută să suporţi viaţa mai uşor.

Nu te aventura să crezi că o ţară fără nobleţă ereditară, cum e America, e lipsită de ierarhie. Cunosc foarte puţine naţiuni unde eticheta rivalităţii să fie aşa de variată. Anglo-Saxonii dispreţuesc toate celelalte rase care nici ele nu se împacă unele cu altele. Cei dela Sud nu se au deloc bine cu Nordul. Deasemenea cei dela Est cu cei din Midle-West.

In familiile vechi, unde fiul cel mai mare poartă pronumele tatălui sau (întotdeauna există un Cornelius Vanderbilt sau un Percy Pyne) o cifră urmeaza după nume. Intr'o bună zi se va spune astfel, John Astor al XVII-lea cum spunem prinţul Henri XXII-lea de Reuss. La Hollywood familiile vechi sunt cele de pe vremea filmului mut: Douglas Fairbanks, Mary Pickford. Ele au mese acoperite cu dantele scumpe, o bucătărie conservatoare şi vinuri de pe timpuri. Charlie Chaplin este adevăratul Swann al acestei lumi, în care se vorbeşte cu regret, în şoapta, de vremurile în care filmele erau mute.

Snobismul american se agaţă de semne de nobleţă dintre cele mai ciudate. Să ai un număr de telefon, cât mai mic, e un avantaj social. Un miliardar proaspăt, e gata să-l plătească scump pe amploiatul care distribue numerele automobilelor, pentru a obţinea cutare cifră, din prima sută, devenită vacantă prin stingerea unui nume mare.

O lojă la opera metropolitană are şi ea cântecul ei.

Numele titularilor succesivi sunt imprimate în fiecare program. Cu prilejul serbărilor de caritate, când toate lojile sunt de vânzare, un îmbogăţit se va simţi foarte flatat, să ocupe loja Astor sau loja Cutting.

Dacă vrei să fi mulţumit, fugi de gazdele profesionale. Iţi vor răpi şi timpul şi forţele. Fă-ţi câţiva prieteni doar. La New-York există câteva case delicioase şi simple; fugi de celelalte. Dacă ai însă motive particulare ca să cucereşti oraşul, lucrurile ce schimbă. Fi mai snob decât toţi snobii.

Cunoscuţii vor fi uimiţi de aerul tău, tăcerea ta le vor de de gândit; capriciile tale vor fi satisfăcute. Oamenii aceştia suferă de o viată prea încătuşată; sdrobeşte cătuşele!

VIAŢA SENTIMENTALĂ. — Soseşti în America, convins că libertatea moravurilor este un fapt indiscutabil. Fi prudent. Statele-Unite sunt ţara unde femeia se bucură de o protecţie nemai pomenită. Adulterul care-i ceva rar, e înlocuit de multiple divorţuri. Fetele tinere, frumoase şi uneori inteligente, sunt oricând decise să se căsătorească. Ceeace ele numesc „tehnică" este o artă de a iubi, foarte diferită de aceea a lui Ovidiu. E drept pe de altă parte că prin faptul că eşti străin, prezinţi mai multe garanţii. Europeanul este un prieten foarte disputat. Nu ca soţ însă, căci n'ar putea să fie generos ca Americanul şi lipsit de gelozie. Sufletele sunt mai simple aci. Pasiunea nu joacă un rol atât de principal. Vei rămânea stupefiat, văzând pe tânărul cutare la braţ cu o fată tânără (care, în ochii tăi, *e a lui)* suportând totuş ca blonda îndrăcită să flirteze cu toţi invitaţii. Americanii nu se agaţă deloc de femeile care rezistă. Ei renunţă în loc să sufere.

Americanele găsesc sclavi pe orice drumuri; ele caută stăpâni. Dacă eşti liber, joacă-ţi partida! Lozul merită toată osteneala.

PLECAREA. — Aş vrea să-ţi mai vorbesc încă de tineret, de sport, de şcolile de fete şi de partidele politice, dar văd că pleci; nu-ţi mai pot spune decât câteva vorbe: Te duci în ţara timidităţii, nu uita să fie simpatic. Vei ajunge în ţara tinereţii; nu-ţi uita entuziasmul. Un popor este o oglindă, în care fiecare călător işi contemplă propria lui imagine. In America — nu uita — nu vei găsi decât ceeace duci cu tine. Creează-ţi în tine însuţi o Americă, de care să fi demn; numai aşa vei fi fericit.

In rom. de GEORGES TEDDY

Intre ştiinţă şi tradiţie

(Urmare din pag. 4-a)

timile sale erau găsite cu inimile sfâşiate şi scăldate în sânge.

Ani dearândul Le Gevaudan a fost dominat de teroarea enigmaticului monstru. Nu există parohie în această nefericită regiune, unde să nu găseşti o inscripţie în genul următor:

„Aci a fost găsit X, victima ferocei bestii".

Cum toate aceste evenimente erau puse în seama vrăjitoriei şi cum groaza sporia trecând graniţele, regele Ludovic al 15-lea dădu ordin să se facă totul spre a pune capăt acestei calamităţi.

Se organiză o nouă serie de vânători în Auvergne, unde monstrul ce-i drept nu apăruse însă, dar unde se aflau mulţi lupi. Antoine puşcaşul împăratului ucise un lup enorm, declarând că era „căutata fiară". Dădu ordin să fie împăiat şi-l expuse în piaţă. Dar cu această diversiune nu se isprăviră omorurile dela Le Gevaudan. In Ianuarie deveniră aproape zilnice. Bestia era văzută aproape în fiecare zi, trecând prin sate ca o fantomă, privind pe ferestre şi uneori sprijinindu-şi labele de pervaz.

Acest tragic capitol luă sfârşit abia în 19 Iunie 1767 şi ar părea mai curând una din plăsmuirile evului mediu dacă n'ar fi confirmat de mii de martori serioşi şi de rapoarte ce se păstrează cu sfinţenie în archivele ţinutului. In ziua aceea, o mare vânătoare fusese organizată de marchizul d'Apcher. In timp ce vânătorii pătrundeau în pădure, acolo unde fiara se refugiase, unul din ei Jean Chastel din Darmes cunoscut pentru curajul şi pietatea sa se izolase de ceilalţi, spre a-şi face rugăciunile. La un moment dat, se trezi înaintea monstrului. Convins că la mijloc era vrăjitorie, luase anumite precaţiuni care astăzi ne-ar face să râdem, dar care avură o influenţă salutară asupra spiritului său, făcându-l să înţeleagă enigme pe care noi nu le-am putea explica. Foarte liniştit, închise cartea de rugăciuni işi scoase ochelarii şi îndreptă arma. Fiara se apropia mereu. Trase un glonte, apoi încă unul. Animalul căzu mort pe loc.

Tovarăşii lui Chastel sosiră în fugă din toate direcţiile. De data aceasta, părerile erau unanime: monstrul fusese împuşcat. Vânatul fu purtat în triumf în tot ţinutul, apoi ambalat într'o ladă şi trimis la Versailles. Dar călătoriile erau foarte lente şi anevoioase în vremea aceea. Fiind vara, trupul intră curând în putrefacţie şi fură nevoiţi să-l îngroape pe drum.

Nu existau nici savanţi şi nici naturalişti, printre cei cari es cortau trupul, aşa că nu vom şti niciodată din ce specie făcea parte fiara dela Le Gevaudan.

La Sogne d'Auvert ţăranii iţi arată astăzi un spaţiu gol unde a fost omorâtă fiara. Iarba creşte aci roşie — spun ei, — nu e păscută de nici un animal.

Care e adevărul? Documentele acelor vremi n'ar putea decât să ne mistifice.

Analizând puţin situaţia, vedem că ţăranii aveau arme de foc şi câini, aşa că era cu neputinţă ca o regiune întreagă să rămâie multă vreme sub teroarea unui animal ca lupul, oricât de mare şi de îndrăsneţ ar fi fost.

Părerea vremii fără îndoială greşită, era că vre-un vrăjitor crease un animal monstruos, din două specii pe care omul nu le poate încrucişa.

Se ştie din alte cazuri că aceşti vrăjitori trăind izolaţi, prindeau pui de lupi sau de alte fiare pe care-i creşteau, dresându-i. Deasemenea n'ar fi nimic surprinzător în presupunerea că unii din aceşti vrăjitori erau demenţi şi aci apare sadica formă a nebuniei, care se delectează mutilând fiinţe omeneşti. S'ar părea că însuşi vrăjitorul se ascundea în pădure, dirijându-şi lupul şi îndemnându-l să se repeadă asupra prăzii sau chemându-l când se ivia vre-un pericol. Aceasta era destul spre a îngrozi copiii, dar se pare că avea şi el o piele de animal, în care se îmbrăca atunci când apărea la ferestrele oamenilor, agita labele dinainte făcând gesturi „supranaturale" pentru un animal.

N'am fi poate departe de adevăr presupunând că fiara împuşcată era însuşi vrăjitorul nebun, deghizat în animal. Oamenii regelui au găsit poate nimerit să ascundă mulţimii adevărul, purtând prin ţinut un lup împuşcat şi nelăsând lumea să se apropie prea mult de el. Ajungând la Paris au făcut fără îndoială un raport confidenţial majestăţii sale. Faptul că omorurile şi ciudatele apariţii au încetat din ziua aceea, dovedeşte că nu se înşelaseră.

Dar pentru a reveni la punctul de vedere al investigaţiilor noastre se impune să căutăm în manifestările mai directe ale ştiinţei, ce da acestor magicieni şi vrăjitori puteri atât de pernicioase.

Trad. de E. A.

GANDHI ȘI INDIA

St.: *Mahatma Gandhi; jos: u: grup de manifestanți arestați, sunt duși cu duba la închisoare.*

CIVILIZAȚIA micșorează pământul și odată cu progresele technice, oamenii se simt tot mai legați unii de alții. Astăzi, în câteva ceasuri suntem puși în curent cu evenimentele petrecute la antipod. Ești privit ca ignorant, dacă nu știi ce se petrece în Japonia, dacă nu știi care guvern a luat conducerea în Anglia, dacă nu poți spune care-au fost hotăririle luate de conferința Mesei Rotunde.

Nu e nici un veac decând popoarele ignorau unele existența celorlalte, și nu sunt decât 500 ani decând omenirea nici nu bănuia existența unui continent întreg.

Astăzi ne preocupă soarta nu numai a noastră, dar a tuturor popoarelor și desigur legăturile din ce în ce mai strânse, dependența reciprocă între state, grăbește un proces inevitabil de „umanizare" a oamenilor, de înțelegere a idealului superior, care este înfrățirea între națiuni.

Gradul de civilizație al diferitelor popoare, pe pământ, este diferit. Altfel s'au desvoltat statele care-au trăit un timp mai îndelungat în liniște și belșug și altfel acele state care-au fost ținute în întunericul orb al intereselor personale, de principi cruzi sau hrăpăreți.

Statele civilizate sunt nevoite să caute locuri de expansiune, pentrucă locuitorii lor au cerințe tot mai mari, dorința de a trăi o viață tot mai bună. Aceste state pătrund în ținuturile barbare, printre popoarele înapoiate și exploatând bogățile acestora, îi deprind totodată cu civilizația, îi învață că sunt și ei oameni.

Jos: *O manifestație naționalistă cu delegații din toată India, pe străzile Calcuttei.*

Dar de îndată ce barbarii deschid ochii ei se revoltă. Aşa au păţit englezii în Egipt, aşa s'a întâmplat acum în India.

Intreaga rasă arică îşi are leagănul la poalele Himalaiei, în provincia Delhi, unde s'a stabilit probabil prin veacul al XV-lea, înainte de Christos.

In India s'au alcătuit în această vreme o mulţime de state mici, având câte un principe (râjahi), de conducător. Mai multe la un loc, depinzând de un maharadjah.

Alexandru cel Mare e cel dintâi european care străbate calea până în India. Indiile occidentale au şi rămas sub stăpânirea lui, până la moartea sa, când un alt Mahatma Gandhi, Sandrocotus (Tehandragoupta) se revoltă şi asasinează pe guvernatorul macedonean.

In timpurile mai recente, începând cu secolul al XVI-lea, după expediţia lui Vasco de Gama, portughezii, cei dintâi, au monopolizat comerţul Indiei, ei stabilindu-se pe coasta Malabar.

Un veac mai târziu, olandezii dărîmă puterea portughezilor în Indii, formând compania Indiilor orientale.

Englezii se stabilesc pentru prima dată, în India, la Surate, prin anul 1572, şi în 1633 obţin dela Marele Mogol dreptul de a face comerţ în Bengal.

Astăzi, englezii au ocupat în Indii, o suprafaţă de 3.500.000 km. pătraţi (Europa fără Rusia), unde trăeşte o populaţie de 241.000.000 locuitori. Acest imperiu indo-britanic a aparţinut până la 1860 companiei Indiilor orientale, o întreprindere comercială engleză, care primise dela guvernul britanic concesiunea comerţului în acest vast ţinut.

Lordul Willingdon, vice-regele Indiilor.

Astăzi, politiceşte, India se poate împărţi în două: confederaţia indo-britanică, formată din posesiuni engleze şi teritoriile coroanei englezeşti sau India cisgangetică.

Posesiunile engleze sunt de două feluri: imediate sunt cele patru guvernăminte: 1 Bengal, sau Calcutta, 2) Madras, 3) Bombay, 4) Pendjab şi mediate, în număr de zece, guvernate de prinţi indigeni şi protejate numai de englezi.

Naţionalişti indieni ascultând cuvântarea unui agitator, într'un cartier periferic al Bambay-ului.

In afară de aceasta mai există vreo 200 de principi ereditari şi de şefi cu tot soiul de titluri. Astfel, Nyzamul din Hayderabad, Maharadjahul din Kaschemir, Maharana Rana din Indapur, care au putere de viaţă şi de moarte, asupra supuşilor. Pe lângă aceasta se mai găsesc rajahi, bhumiaşi, thakuri, jajirdari, etc. unii adevăraţi suverani, alţii un fel de baroni feudali. Statele mai mici, sunt în raporturi de vasalitate cu cele mai mari. Cincizeci din aceste state, au relaţiuni directe cu guvernul britanic. Celelalte pot apela la departamentul politic al guvernământului indian, care se adresează direct vice-regelui.

Unele state, cum ar fi Hayderabad, Bhopal, Palampur, sunt principate musulmane. Ele au fost formate, înainte de anul 1000, când în India s'a produs o invazie a arabilor musulmani.

Principii indieni sunt oameni foarte bogaţi şi de obicei instruiţi. Ei şi curtea lor duc o viaţă de lux şi de fast şi în multe familii principale se găsesc obiecte de mare preţ. Astfel, Gewkarul de Bharoda are un covor făcut pe dea întregul din diamante, rubine, smaragde şi perle. Tot el posedă două dintre diamantele cele mai reputate ale lumii: „Sahul Akbar", care datează dela împăratul cu acest nume, şi „Eugenia", care a fost oferit Catherinei de către Potemkin şi a aparţinut mai târziu, lui Napoleon III.

Nizamul din Hayderabad, are o bucată de smaragd, înfăţişând un papagal, şi care are o valoare nemăsurată.

In jurul palatelor acestor principi, dăinuieşte un mister de nepătruns. Nimeni nu ştie cum trăesc principii, care sunt idealurile lor, şi scopul lor în viaţă. Când vin în Europa, îi vedem într'un soiu de miraj şi foarte puţini sunt acei cari îşi dau seama ce sunt. Incontestabil, că mulţi dintre ei sunt oameni inteligenţi şi de societate. La ei în ţară, poporul îi adoră şi li se supun cu fanatism.

Desigur că, spre deosebire de felul de guvernare despotică, de-o natură religioasă a acestor principi, englezii au adus în India, guvernată de ei, metodele europene. Ei au desvoltat oraşele, au creat o industrie, au mărit producţia, au introdus sisteme moderne de exploatare a bogăţiilor naţionale.

Profitul e de partea atât a exploatatorilor, cât şi a indigenilor. Aceştia muncesc desigur, dar îşi capătă răsplata muncii lor. Solul şi industria produc înzecit şi însutit, iar bogăţia care rezultă se revarsă şi asupra populaţiei.

Apoi, paralel cu desvoltarea economică, iau fiinţă şcoale, spitale, institute sociale, făcute toate cu scopul de-a ridica nivelul intelectual şi moral al populaţiei indigene.

Ne-am aştepta ca rezultatul bunei stări, efectele ridicării nivelului social să fie o deplină satisfacţie a populaţiei indiene aflate sub stăpânirea engleză.

Cine cunoaşte însă psihologia popoarelor ştie că naţiunile nu cunosc recunoştinţa. Mulţimea judecă prezentul în comparaţie cu trecutul şi nici nu pune în cumpănă ceeace are cu ceeace au vecinii. Intotdeauna s'au ivit la popoarele deabia trezite la civilizaţie, naţionalişti fanatici, cari cred că e preferabil să mori de foame cu mâinile încrucişate, rămânând însă mândru pe comorile pe care le posezi, decât să îngădui străinului să exploateze, în folosul lui, evident, dar şi într'al tău — bogăţiile de care eşti aproape inconştient şi pe care eşti incapabil să le valorifici.

Aceşti fanatici îndeamnă masele la revoltă şi sunt urmaţi, pentrucă mulţimea totdeauna e fascinată de cerbicia şi puterea de sacrificiu de sine (admirabilă, recunoaştem, dar rău întrebuinţată) a acestor conducători.

Se explică astfel actuala revoltă din Indii. Gandhi a învăţat dreptul la Londra şi trăind printre indienii din Africa de Sud s'a revoltat de deosebirea de tratament între albi şi indigeni. Prima lui manifestaţie publică importantă a fost protestul pasiv împotriva pasapoartelor cu emprente digitale impuse de englezi indienilor din Africa de Sud. A organizat atunci marşul în Transwaal.

Astăzi el cere independenţa Indiei. Se poate oare considera India destul de civilizată spre a se conduce singură ?

Domneşte atâta obscurantism în straturile de jos ale poporului indian, privilegiile unui grup mic, în dauna mulţimii sunt atât de mari, încât guvernarea britanică trebue considerată necesară.

[illegible] Patel, preşedintele Congresului indian, care a fost arestat de curând.

Deaceea oricât ar apărea de simpatică figura lui Gandhi cel cu suflet mare (Mahatma) oricât am admira tenacitatea cu care acesta luptă pentru liberarea poporului său, logica ne îndeamnă să aprobăm măsurile vice-regelui indian, care imediat după înapoierea revoluţionarului din Europa, a disolvat Congresul indian şi a arestat pe Gandhi.

n. c.

V'AŢI ÎNŞELAT ASUPRA GRETEI GARBO

AŢI auzit de o Garbo „solitară". Aţi auzit că i se spune „Sfinxul ecranului" şi „femeea misterioasă". Ştiţi că evită interviewurile şi publicul şi aţi ajuns să vedeţi în ea o figură tragică şi izolată, atât în film cât şi în viaţa de toate zilele.

V'o puteţi imagina pe Greta făcând cuiva o farsă. O vedeţi râzând frenetic? Incercaţi... pentrucă ea de fapt, râde sănătos, din plin.

Robert Montgomery e cel care ne revelează această nouă latură a actriţei şi iată în ce împrejurări:

Tânărul artist are acum la studio un întreg apartament. M-G-M a anunţat publicului acest eveniment, atribuindu-l faptului că Bob a devenit o vedetă consacrată. Adevărul e însă că Bob colecţionează tot felul de nimicuri: are o întreagă cireadă de vaci de porţelan, foci de argint, pinguini şi tot felul de păsări şi animale lucrate în fier. Copileşitoarea-i colecţie de specimene zoologice înţesase până într'atât vechia cabină, încât nu-i mai rămânea pentru îmbrăcat decât spaţiul patului de sus al unui vagon de dormit. Era deci necesar să i se dea un apartament.

Am urmat invitaţia lui Montgomery, curios să-i văd nouile încăperi. Am trebuit să dau câţiva bivoli şi o serie de zebre la o parte spre a mă putea aşeza pe un scaun, în timp ce gazda se farda pentru o nouă scenă. Cu mândria proprie *cunoscătorului,* Bob îmi răspunde la întrebările pe care i le puneam, asupra diferitelor obiecte din colecţia sa. Ochii mi-au căzut apoi întâmplător asupra unui mic elefant de ciocolată, înfăşurat în poleială şi purtând deasupra capului o enormă fundă de panglică roz.

— „A, ăsta" zise Bob răspunzând întrebării mele „este singurul dar pe care l-am primit vre-odată dela o parteneră. Şi pun rămăşag, că nu vei ghici dela cine!"

— „Dorothy Jordan" încercai eu. „Norma Shearer ? Joan Crawford? Anita Page ?

— „Nu. Nu ghiceşti! Ei bine, dela Garbo !

— „Garbo?

— „Da, şi am văzut atunci pentru prima oară, că această lady posedă resortul humorului.

— „! ! ! ! !

— „Am încercat să-i joc o festă, pe când turnam cu ea în „Inspiration" continuă Bob. După cum ştiţi nu mănâncă niciodată în restaurantul studioului, — prânzul i se aduce pe o tavă, în cabină. Aşa.... într'o zi îmi iese înainte camerista care ducea dejunul Gretei. Aveam în mână o cracă înfrunzită pe care o rupsesem în neştire, trecând prin parc. N'aş putea să-ţi spun de ce am oprit fata, dar am făcut-o. Punând craca aceea murdară şi prăfuită pe pânza curată a tăvii, m'am înclinat spunând:

„For miss Garbo, with my compliments".

Mi-amintesc că mă întrebam ce mină avea să facă Greta în după amiaza aceea... Am uitat apoi de tot, căci îmi comandam dejunul. Nu trecu însă mult şi camerista Gretei reapăru, punând acest elefant de ciocolată pe tava mea. „Cu omagii dela Miss Garbo" zise ea, înclinându-se şi dispăru. Nu eram numai surprins — eram încântat.

N'am putut afla dacă Greta a legat personal acel pampon de panglică dar mai c'aş pune rămăşag în privinţa asta. Oricum, îl voiu păstra, în amintirea acestei revelaţii".

Declaraţiile lui Robert Montgomery au fost şi pentru mine o noutate — şi încă una din cele mai surprinzătoare. I-am atribuit multe Gretei, dar n'am bănuit-o niciodată capabilă de veselie. Chestiunea reclama deci o cercetare mai aprofundată.

Am întreprins astfel o anchetă printre cei cari lucrează sau au lucrat cu vedeta suedeză. Toţi au afirmat că Garbo posedă o pronunţată trăsătură a humorului. Unii mărturisesc că au fost foarte surprinşi când au văzut-o râzând şi glumind cu cei pe care-i cunoştea bine. In faţa străinilor — ce-i drept — devine fiinţa sfioasă, exotică, sfinxul despre care a mers vestea, căci Garbo, cu tot echilibrul şi seninătatea cu care apare pe ecran, e o înăscută şi incurabilă „timidă"

Ce anume o amuza pe Garbo, n'a putut însă nimeni să ne spună. Toţi afirmau că glumeşte adesea cu partenerii săi, dar puţini au fost cei cari şi-au putut reaminti cauza râsului ei. Unii spun spre exemplu că-i place să-şi coboare pe neaşteptate vocea cu două octave, dându-i un răsunet de bas şi s'o ridice apoi într'un hohot piţigăiat, sub privirile uimite ale celor de faţă. Ore întregi se amuză, învăţându-şi colegii cum să facă spre a avea „două voci".

Dintre regisorii cu cari a lucrat, John Robertson e cel cu care Garbo a glumit mai mult. Robertson a introdus în studio copilărescul joc „de-a caii", care degenera adesea într'un fel de vârtej. Apoi, mai avea o minge mare de gumă, din cele ce se obişnuesc pe plajă, minge pe care o asvârlia spre Greta, când aceasta nu băga de seamă. Greta aştepta până când regisorul uita să se mai ferească şi-l lovia; dacă-l nimeria bine, isbucnia într'un râs cu hohote.

RÂSUL EI

Când e amuzată, Greta râde fără moderaţie, agitându-se şi luându-şi capul în mâini. Rareori zâmbeşte. Pentru ea un lucru e de un grotesc hilar, sau nu e caraghios deloc.

Momentele-i de veselie vin adesea pe neaşteptate. Astfel, în timp ce se filma „A Single Standard", o serie de dificultăţi se interpuneau la pregătirea unei scene. Toate mergeau pe dos şi întârzierea începuse să-i enerveze pe toţi. Insfârşit, când totul fu gata, Robertson semnală Gretei intrarea. Trebuia să apară pe o uşe situată în centrul scenei şi să se oprească înaintea unei portiere, mimând durerea.

Greta se postă îndărătul decorurilor şi Robertson dădu ordin operatorilor să filmeze. Iată însă că în locul vedetei, năvăli pe uşă mingea de cauciuc, lovind pe regisor după ureche. Râsul sonor al Gretei semnală triumful.

Actriţa gustă foarte rar humorul ce constă în subtilităţi de frază. Pentrucă nu e tocmai familiară cu limba engleză, poate. Ii plac în schimb mult desenele publicaţiilor humoristice.

Deschizându-se în apropierea studioului un restaurant renumit pentru felul cum prepara macaroanele, Greta a cerut să fie condusă acolo. Chelneriţa care servia grupul, recunoscuse probabil pe vedetă şi faptul acesta o intimida până într'atât, încât răsturnă o tavă cu mâncare pe rochia Gretei. Spre imensa surpriză a celor de faţă, Garbo găsi incidentul caraghios şi începu să râdă cu hohote căutând să îndepărteze mormanul de spaghete.

Lew Ayres şi-a jucat primul rol important cu Greta, în „Sărutul". In primele scene Lew trebuia să facă pe îndrăgostitul. In cursul unei pauze, Greta se întoarse spre regisor spunând:

„Vrei să fi atât de bun şi să mă prezinţi acestui băiat?"

Printr'o scăpare din vedere, Lew nu-i fusese recomandat. Greta s'a amuzat apoi tot restul turnării, întrebându-l la fiecare scenă de dragoste:

— „Ei, ne cunoaştem?

Alături de Greta în „Susan Lenox", „Her Fall and Rise" juca actriţa Hilda Vaughn. Numele scandinav al acesteia a intrigat-o pe vedetă şi când s'au făcut prezentările Greta a întrebat:

— „Suedeză?" — „Evreică", a replicat Miss Vaughn.

Greta a isbucnit atunci în râs. In urmă nu-i mai spunea decât „Jewish Hilda" (Evreica Hilda).

Mulţi dintre cei cari o întâlnesc pentru prima oară, încearcă să stabilească identitatea vre-unui prieten comun din Suedia crezând că o pot aborda astfel mai uşor. Dar Garbo paralizează totdeauna tentativa cu un răspuns invariabil:

— „Cunoşti un Ole Olson în Stockholm?" şi apoi:

— „Cunoşti un John Smith în New-York?"

Mai are o expresie tipică pentru cel care, printr'un spirit sau printr'o festă, a făcut-o să râdă:

— „Nebunule" exclamă ea atunci, în timp ce ochii îi joacă în cap.

Cineva i-a spus într'o zi că atunci când un bărbat îşi pune mâna pe ceafa altuia, individul se va înfiora la atingere, întorcând capul, dar asta numai în cazul când e un adevărat bărbat.

Garbo s'a învoit cu unul din colegii ei să facă această experienţă ţinându-se după el ziua întreagă, spre a vedea cum pipăia ceafă după ceafă. Oridecâteori un individ rămânea impasibil, Garbo isbucnia în râs. Abia la sfârşitul zilei s'a aflat care fusese cauza veseliei sale.

Ii plac mult anecdotele, dar ea nu ştie decât una singură, pe care o repetă oridecâteori are ocazie. E povestea unor pescari şi ia multă vreme ca să fie spusă, dar are asupra ei şi asupra fericiţilor cari o ascultă, efecte foarte hilare.

Ii plac snoavele în dialectul scandinav.

Humorul scoţian îi e inaccesibil.

Animalele sunt totdeauna binevenite. Maimuţa cu care apărea în „Romance", era distracţia ei de căpetenie. Se juca ore la rând cu ea şi când se căţăra prin arbori, singură Greta o putea ademeni să vină iar jos.

Pe când se filma „Susan Lenox", una din scene a fost stricată de un miorlăit strident. In studio pătrunsese o pisicuţă, pe care Greta o ceru, ţinând-o în braţe tot timpul pauzelor şi seara când activitatea s'a terminat, a luat animalul sub braţ, spunând:

— „Acum mergem acasă".

După cum vedeţi se amuză mult, alintându-se singură.

JAMES GRAY

SERBAREA BOBOTEZEI IN CAPITALĂ

Miercuri 6 Ianuarie crt. a avut loc în Capitală cu obicinuita solemnitate, serbarea Bobotezei.

Sfinţirea apelor s'a făcut în prezenţa Suveranului, a marelui Voevod Mihai, a membrilor guvernului, corpului diplomatic şi înalţilor demnitari, solemnitatea decurgând în conformitate cu programul tradiţional.

Fotografiile pe care le reproducem în această pagină, reprezintă :
Dreapta sus: *Membrii guvernului în frunte cu d. N. Iorga, preşedintele consiliului participând la solemnitate.*
Sus: *Ataşaţii militari străini, asistând la serbare;* jos: *cortegiul în drum spre Dâmboviţă;* dr. jos: *Patriarhul dr. Miron înmânând Suveranului crucea, care a fost aruncată în apă.*

Concursul nostru de Carnaval

REALITATEA ILUSTRATĂ, *care totdeauna a iniţiat cele mai originale întreceri, organizează anul acesta, primul concurs de costume de bal mascat.*

Au început pretutindeni balurile şi voim să punem la încercare ingeniozitatea cititorilor noştri. Instituim deci un concurs de costume.

Concursul se referă la ţara întreagă şi pentru toate balurile, care vor avea loc până la 15 Martie a. c.

Vom premia următoarele trei categorii de costume:
1) *costumul cel mai frumos,*
2) *costumul cel mai original,*
3) *costumul cel mai comic.*

Cine doreşte să participe va trimite una sau două fotografii, făcute în costumul cu care a fost la bal şi cu care vrea să concureze. Fotografia va fi însoţită de bonul pe care-l publicăm în această pagină, completat cu toate datele cerute.

Costumele care se vor remarca, într'una din cele trei categorii, vor fi publicate în „Realitatea Ilustrată", aşa încât publicul cititor, să-şi poată da sentinţa, indicând costumul care merită să fie premiat, în fiecare categorie.

Pe lângă premii în obiecte utile, vom acorda diplome tuturor concurenţilor, cari se vor fi distins.

BON DE PARTICIPARE

Subsemnatul (a) . . . .
Din localitatea . . . .
Strada . . . . Numărul . . . . . Alăturez . .
fotografii. costumat(ă) în . . . ., spre a participa la concursul de costume al revistei „Realitatea Ilustrată" categoria .
. . . . Cu acest costum am fost la balul . . . . . .
din localitatea . . . . ţinut în ziua de . . . .

Când va fi aleasă „Miss România" 1932

IN cursul acestei luni au loc în numeroase oraşe din ţară, concursurile regionale de frumuseţe.

Anul acesta am autorizat diferite publicaţiuni sau asociaţiuni artistice, să organizeze alegerea frumoaselor reprezentative, care să participe la concursul pentru titlul de „Miss România".

Aleselе vor veni la Bucureşti în cursul lunei Februarie, când va fi fixat concursul.

Pentru Capitală, concursul regional îl organizează tot „REALITATEA ILUSTRATĂ" şi va avea loc pe la finele acestei luni.

Domnişoarele care doresc să participe la acest concurs regional, trebuesc să se înscrie, trimiţând fotografia şi bonul pe care-l publicăm mai jos, completat cu datele pe care le cerem, cel mai târziu până la data de 22 ale lunei curente, la adresa revistei, str. Const. Mille, 11, Bucureşti I.

Dintre candidatele care se vor prezenta la acest concurs regional, se va alege „Miss Capitala". Aceasta, în luna Februarie, va concura cu celelalte frumoase din ţară, la titlul de „Miss România", dotat cu un premiu de 25.000 lei.

Indemnăm pe frumoasele domnişoare bucureştence să se grăbească, ca să nu piardă termenul de înscriere.

Repetăm aci condiţiunile de participare:

1) *Candidatele trebue să aibe vârsta între 17—24 ani;*

2) *Să nu fie nici să nu fi fost căsătorite;*

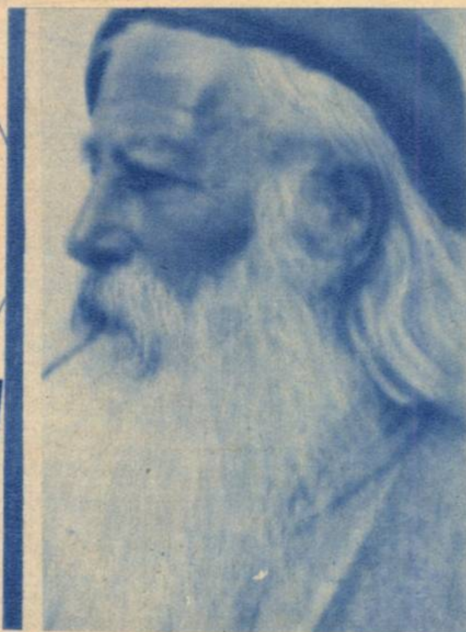
3) *Să exercite profesiuni onorabile sau să locuiască cu părinţii sau în familie şi să se bucure de o perfectă moralitate.*

4) *Să nu fi profesat sau să nu profeseze încă ocupaţiuni teatrale sau cinematografice.*

Cupon de participare la concursul de frumuseţe

Nume'e ....
Adresa ....
....

ADEVĂRATUL TRADER HORN

SE formează o legendă în jurul lui Trader Horn. Peste puţină vreme, nu se va şti bine cine anume a fost adevăratul Trader Horn şi se va cunoaşte numai un Trader Horn cinematografic, literar, romanţat.

Şi totuş, Alfred Alois Smith, zis Trader Horn, a murit acum câteva luni, în vârstă de optzeci şi doi de ani, într'o căsuţă umilă din Tankerton (Anglia), în sărăcie. Bani câştigase, atât ca tânăr cât şi ca bătrân. In tinereţe fusese: contrabandist şi pirat pe coasta de Ivoriu, explorator şi negustor de ivoriu, confident de regine şi cap de bande armate, aliatul căpeteniilor canibalilor şi pigmeilor în pădurile virgine din Congo, preot al divinităţilor păgâne, căutător de aur, vânător de fiare sălbatece, răpitor de zeiţe... Iar bătrân: scriitor de memorii, conferenţiar, inspiratorul unui film. Dar îi plăceau banii numai ca să-i cheltuiască. Astfel că şi-a primit moartea cu o seninătate neturburată, într'o lipsă vecină cu mizeria.

Plecase în Africa, în căutare de lucru, foarte de tânăr, aproape copil, pe contul unei firme de comercianţi. Era vorba să strângă legăturile cu triburile sălbatece din interiorul Coastei de Ivoriu şi să cumpere din părţile acelea ivoriu şi cauciuc. Insărcinare grea şi primejdioasă: era la începuturile „încălcărilor" europene în continentul negru. Zone nesfârşite se deschideau neexplorate şi pline de necunoscut, nouilor pioneri. Triburi nedescoperite încă, întinderi de pământ necălcate de picior omenesc, fiarele sălbatece la tot pasul... Nu era Africa domesticită din zilele noastre!...

ELEFANŢI, LEOPARZI, GORILE

Elefanţii!... Elefanţii inspirară un anumit respect lui Trader Horn. El îi studiă cu multă atenţiune, făurindu-şi un mijloc propriu ca să-i captureze. Alegea, bine'nţeles exemplarele înzestrate cu dinţii cei mai frumoşi. Ca să răpui un elefant, nimic nu ajută decât o împuşcătură trasă cu dibăcie după ureche. A greşi lovitura, înseamnă să vezi bestia înfuriată că ţi-a sărit în spate. Doi sclavi odată, descărcând greşit armele în ceafa unui elefant, au fost făcuţi praf!...

Dar un elefant nu moare niciodată imediat: colosul îşi pregăteşte parcă un sfârşit grandios şi în acelaş timp impresionant. Trader Horn îşi aminteşte că într'o zi lovise un elefant, de două ori, în locul aşa zis mortal. Fiara îşi continuă drumul şi dispăru din vederea vânătorilor urcându-se pe o colină. In sfârşit, după câtva timp, se opri, căzu ca trăznită şi se rostogoli în vale, târând după sine o bună parte din pământul şi pietrele colinei. Trupul fu găsit, parcă îngropat, sub un morman uriaş de materiale!...

Cu totul altfel trebue să se vâneze leopardul: vânătoarea aceasta cere o iuţeală extraordinară. Leopardul are mişcări atât de repezi, încât a-l ochi cu arma e lucru cât se poate de greu. Salturile lui de la pământ în copaci şi dintr'un copac într'altul, sunt într'adevăr spectaculoase. Indigenii, cum aud că e vorba de capturarea unui leopard, aleargă spre a-i da lovitura de graţie, cu o lance în inimă. Adeseori leoparzii se prefac morţi, spre a sfâşia apoi pe vânătorul neprevăzător...

Trader Horn avea un respect deosebit pentru gorile. Gorilele sunt adevăraţii stăpâni ai pădurilor şi strigătele lor, grozavele lovituri ce sunt deprinşi să-şi dea cu pumnii în piept, când sunt întărâtaţi, înfioară pe indigeni. Loviturile răsună adânc, ca nişte tobe de război. Gorilele nu fug, chiar dacă sunt rănite. Una din aceste bestii înfruntă odată oamenii lui Horn, folosindu-se împotrivă-le de braţele-i enorme. Asvârli un om, cu puşcă cu tot la o înălţime de patru metri şi după aceea se pregăti să-l tortureze. Avea nişte pumni şi braţe atât de viguroase, încât nu izbutiai să deosibeşti omul de gorilă, până când, un glonţ de armă, bine ochit în inimă, îl doborî.

Dar agerimea, dibăcia şi inteligenţa lui Trader Horn, trebui să se oprească, mai presus de orice, asupra oamenilor, asupra indigenilor. Nu că tânărul englez avusese o primire rea; dimpotrivă, era destul de preţuit printre ei, plătia bine, prin schimb de mărfuri din cele mai felurite; dovedise că ştie să se bată şi descoperise mai multe curse ce i se întinsese, de-alungul marilor fluvii, pe care el, cu un curaj neintâlnit până la dânsul, le trecea primul. Multe căpetenii trebuiră să facă alianţe şi tratate cu el. Dar oamenii sunt tot oameni...

Horn lăuda numai pe canibali. „Sunt oameni cu suflet" zicea el. Şi erau doar canibali autentici şi neguţătorul nostru avusese prilej să fie martor la numeroase cazuri de canibalism. Dar erau „oameni cu suflet", credincioşi cuvântului dat şi apoi buni şi vrednici muncitori, ignorând sclavia, statornici prieteniilor legate!....

Horn îi preţueşte mult mai mult decât unii colonizatori improvizaţi, cari cutreerau pe vremea aceea Africa, fără să priceapă nimic din mentalitatea indigenilor. Totuş, două mari figuri de cuceritori au meritat admiraţia lui: Cecil Rhodes, stăpânitorul Coloniei Capului, unde acesta apăra interesele engleze şi contele di Brazza, un italian, naturalizat francez, care dărui Franţei întinse şi roditoare domenii. Di Brazzà, lucra pentru Franţa şi nu se putea bucura de simpatiile lui Horn, un englez; însă personalitatea exploratorului şi a gentilomului îi impuseră chiar lui.

„Di Brazza, povestea Horn, debarcase împreună cu o turmă de măgari, pentru transporturi. Sate întregi fugiau la vederea măgăruşilor; acei mici şi nemai cunoscuţi patrupezi nervoşi, încăpăţânaţi, totdeauna gata să dea o lovitură de copită, pe furiş, aprinse închipuirea indigenilor. Răsboinici faimoşi o rupeau la fugă, văitându-se şi urlând!"

In legătură cu aceasta, Horn îşi amintia de elefanţii cărora li era frică de şoareci: la vederea unui şoarece, o întreagă turmă de elefanţi era în stare să fugă înnebunită de groază!"

RĂPIREA UNEI ZEIŢE

Bestii, canibali, exploratori celebri, lupte şi vânători; dar şi dulcele şi luminosul zâmbet al unei femei fu sortit să strălucească în viaţa africană a lui Trader Horn. Era o tânără femee albă, nespus de frumoasă, pe care un trib o ţinea prizonieră şi o divinizase. Palida, radioasa zeiţă, care-i apăru lui Horn printre vrăjitoriile dintr'un templu, unde nu pătrundeau decât credincioşii, fu răpită chiar de el, după o libaţiune abundentă cu rachiu, rom şi vin vechiu de Porto, oferit preoţilor...

O răpire îndrăsneaţă, dusă la bun sfârşit.

Când ajunse la loc sigur cu prada sa, Trader Horn şi un prea bogat prieten, hotărîră să tragă la sorţi cine va fi de atunci încolo stăpânul zeiţei! Prietenul fu părtinit de soartă, şi nunta se făcu chiar acolo!...

Trader Horn, blestemă norocul şi pe blonda zeiţă care-i rănise inima. Dar aceiaş soartă care i-o răpise, îl favorizase de fapt. Tânărul lui prieten avea să se căiască curând: zeiţa era o femee ca şi celelalte. Fetişul unui trib african deveni o soţie ca multe altele, capricioasă şi arţăgoasă.

...Şi Horn, istorisind această întâmplare, îşi arătă frumosul cap acum încărunţit: dar nu voia să se spună că din aventurile sale se poate trage vre-o morală, ori vre-o filosofie oarecare despre viaţă...

— „Fiindcă mi se spune că sunt un filosof, ofta bătrânul călător, nu-mi rămâne decât să alerg să beau un wisky!"

In româneşte de G. R.

POMUL DE CRĂCIUN la Regimentul de Gardă Mihai Viteazul

La 6 Ianuarie s'a serbat cu un deosebit fast pomul de Crăciun al regimentelor de gardă la cazarma regimtnului de gardă „Mihai Viteazul".

Au asistat la această frumoasă serbare, Suveranul, Voevodul Mihai, Regina Maria, arhiducesa Ileana şi arhiducele Anton de Habsburg.

Cu aceeaş ocazie s'au inaugurat Casino-ul ofiţerilor şi muzeul regimentului.

In fotografia noastră vedem pe d. colonel Paul Theodorescu, comandantul regimentului, rostind discursul festiv.

Moartea lui C. Hamangiu şi J. Negruzzi

In dimineaţa zilei de 7 Ianuarie crt., a incetat din viaţă în urma unui atac de cord, Constantin Hamangiu, ministru de justiţie în actualul cabinet. Autor a numeroase lucrări judirice, decedatul a funcţionat mulţi ani în magistratură şi s'a ocupat intens de legile presei şi a drepturilor de autor în literatură şi muzică. In fotografia de mai jos, Const. Hamangiu pe catafalc.

In aceeaş zi, la câteva săptămâni după ce Academia ii sărbătorise împlinirea a 90 ani, s'a stins din viaţă cunoscutul scriitor Jacob Negruzzi, fondator — împreună cu Maiorescu, Pogor, Carp, etc. — al societăţii literare „Junimea" din Iaşi.

Jacob Negruzzi a fost unul din cei mai de seamă nuvelişti ai ţării şi a condus vreme îndelungată revista „Convorbiri Literare", atât la Iaşi, cât şi la Bucureşti.

Cornelia României

La concursul pe care l-am instituit, pentru premierea virtuţii, am primit un număr destul de însemnat de răspunsuri şi printre relatările care ni s'au făcut, există unele care sunt desigur pilde de jertfire de sine.

Bineînţeles că alegerea este destul de dificilă, între atâtea concurente şi de aceea revista „Realitatea Ilustrată", institue un juriu, care să prezinte totodată toate garanţiile de perfectă imparţialitate.

Juriul se va întruni în cursul lunei Februarie şi va decerna, premiul pe care l-am stabilit.

INTRIGI?

E sau nu căsătorită Mary Astor? Aceasta e enigma în jurul căreia gravitează astăzi curiozitatea Hollywoodului. Vecinii unui doctor Thorne, spun că văd adesea în automobilul acestuia o femee, care seamănă leit artistei.

Intrebată asupra acestui fapt, Mary Astor a făcut o mină amuzată şi surprinsă.

— „Nici unul din cunoscuţii mei nu poartă acest nume" a răspuns ea, adăogând misterioasă:

— „Cineva răspândeşte acest svon cu anumite intenţii şi-mi închipui cine e..."

Se spune că acest misterios doctor Thorne ar fi văzut pe Mary pentru prima dată, într'o vreme când aceasta căzuse greu bolnavă şi că tot atunci s'ar fi îndrăgostit de ea. r. G

In timp ce la noi iarna a îmbrăcat câmpiile, oraşele şi munţii cu muntia-i albă de nea, iar văile vuesc de strigătele sportivilor, cari au pornit cu sky-urile și săniuțele pe pârtiile alunecoase....

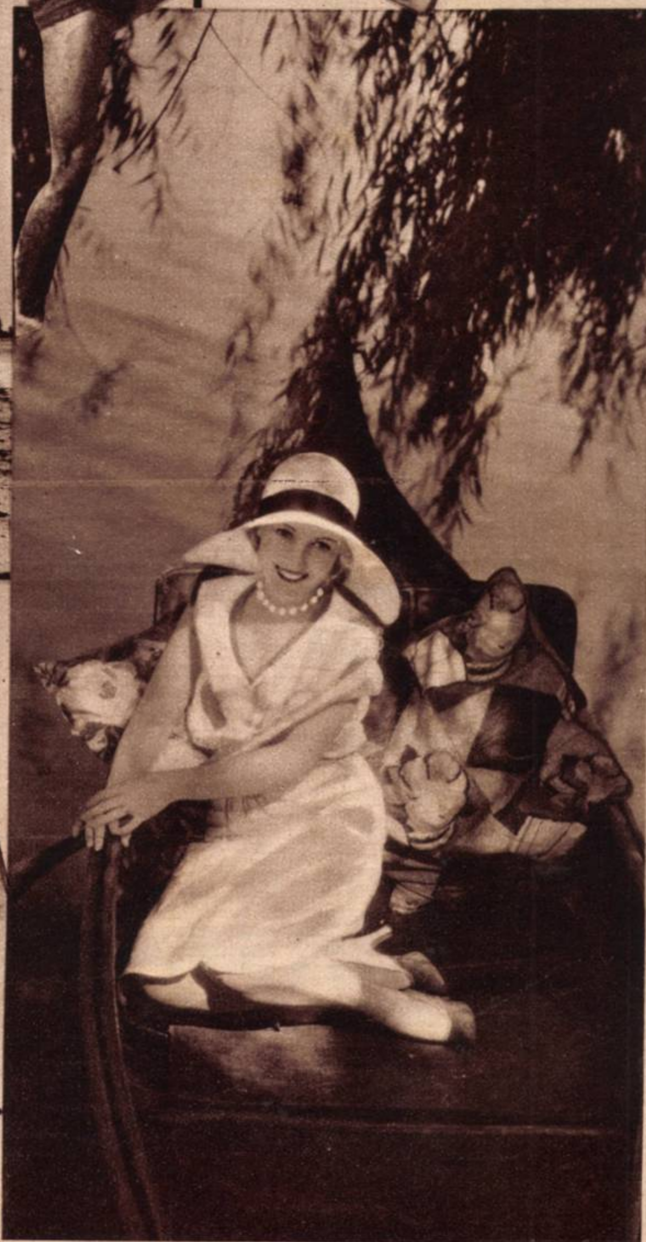

..., la Miami, în Florida, pe coasta de Vest a Atlanticului, soarele sudic scaldă în razele-i calde plaja și valurile. Magnații aurului american își dau întâlnire aci, pe nisipul auriu, în cea mai minunată climă din lume.

Rumba Tempo

PIANO

f decresc. p mp mf sfz Fine